

GOVERNMENT OF INDIA

ARCHAEOLOGICAL SURVEY OF INDIA

Central Archaeological Library

NEW DELHI

ACC. NO.

9713

CALL NO.

910.4

Mar

Iwa

D.G.A. 79

MANUSCRIPTS
AND
PRINTED EDITIONS
OF
MARCO POLO'S TRAVELS

by

SHINOBU IWAMURA

9713

~~EX-204~~

910.4
Mar/Iwa

THE NATIONAL DIET LIBRARY
TOKYO, JAPAN

1949

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY NEW DELHI.

Acc. No. 500

Date. 3 / 11. 1950

Call No. 910.4 Iwa

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

No. 9713

Date 29.4.1958

Call No. 910.4 / Mar - Guna

MANUSCRIPTS AND PRINTED EDITIONS OF MARCO POLO'S TRAVELS

I

Manuscripts and early editions of the *Book of Marco Polo* can for the most part be classified into three groups, i. e., A, B and C: these groups may be again divided into a number of sub-groups. To Group A belong the famous Franco-Italian text in the Bibliothèque Nationale at Paris (MS. français 1116) and other numerous MSS. The most representative text of this group, Fr. 1116, has been known as the Geographic Text since it was published *literatim* in 1824 by the Société de Géographie in Vol. I of the *Réveil de Voyages et de Mémoires*. Group B is represented by Ramusio's composite Italian version published in 1559 at Venice in the second volume of *Delle Navigazioni et Viaggi*, while Group C contains the MS. in the Ambrosian Library at Milan and the MS. discovered by Percival David in the Chapter Library of the Cathedral at Toledo on 7 December 1932, and published in 1938 at London under the joint editorship of A. C. Moule and Paul Pelliot as the second volume of *Marco Polo: the Description of the World*.

Before proceeding to consider the textual tra-

dition of the Polian texts, let us give a glance at the circumstances in which the *Book of Marco Polo* was composed. After 25 years' travel in the East Marco Polo with his father Nicolo and his uncle Maffeo arrived at his native city of Venice some time in the year 1295. Marco soon acquired great fame among his fellow citizens who were so fascinated by his charming and gracious personality that they came every day to visit and converse with him, and to ask him matters concerning Cathay, the Great Khan, Chipangu, etc. Probably some time in the following year, Marco Polo was taken prisoner by the Genoese in an unrecorded encounter between the armed galleys of Venice and Genoa. While in prison at Genoa Marco became a great favorite with his fellow prisoners, and even with the jailors because of his tales of the wonders and wealth of the East, and of his adventures. The jailors and released prisoners in turn would speak of him and his story to their relatives and friends, and so the name of "Marco Milioni" — as he was nicknamed because of his prodigal use of this word in his narratives — became known throughout the great medieval city of Genoa. Asked or forced to tell his story over and over again even the loquacious Venetian adventurer wearied of repeating it, and took advantage of the opportunity offered him through his acquaintance with

one Rustichello of Pisa, a professional romance-writer, who had also been taken prisoner in a battle between Genoa and Pisa, to put his tale down in writing. Little is known of this Rustichello. There are several MSS. of Arthurian romances in the Bibliothèque Nationale at Paris, which were written by one Rusticien de Pise. Painstaking comparison of these Arthurian romances with the Franco-Italian text, fr. 1116, by L. F. Benedetto⁽¹⁾, has established that this Rusticien de Pise was no other than Rustichello. In his monumental work Benedetto reveals that not only the style but phrases, sentences, and, in some cases, entire paragraphs are almost identical in Rusticien's romances and in fr. 1116.

When Marco Polo decided to make Rustichello write down his story, he requested his father at Venice to send him his notes and memoranda made during his prolonged sojourn in the East. Ramusio refers to these in his Preface to Vol. II of *Delle Navigazioni et Viaggi* but some scholars considered that the passage had been invented by Ramusio himself. There is proof, however, that Marco had recourse to some kind of aide-mémoires, since it must have been quite impossible for any one, however great was his power of memory, to reproduce such exact data on various peoples and their customs, climates, products, political and military

events, etc., as we find in the *Book of Marco Polo* solely from memory after a period of nearly thirty years.

When the notes finally arrived from Venice, Marco started to tell his repeatedly-told story, perhaps in its proper order to the professional romance-writer, Rustichello of Pisa, and probably to others as the prison was crowded with men like himself and Rustichello from various parts of the Mediterranean littoral. Rustichello's job seems to have been that of arranging the various portions of the story in order, to knit the different chapters and divisions into a suitable form for a book, to insert opening and closing lines, etc., and, finally, to translate Marco's Venetian dialect into Franco-Italian commonly used for such popular works.

(¹⁰) Luigi Foscolo Benedetto, *Marco Polo: Il Milione*, Prima Edizione Integrale, Firenze, 1868.

II

After comparing numerous passages of fr. 1116 with those of Rustichello's other romances, Benedetto has come to the conclusion that Rustichello produced the ancestor of fr. 1116 and its related MSS. based upon a study of the notes supplied him by Marco Polo as well as his suggestions. Rustichello's version of the

Travels of Marco Polo was a product of joint authorship, but Benedetto argues that even fr. 1116 must represent only a later copy of the original of the Polo-Rustichello compilation. N. M. Penzer (2) suggests: "One of the numerous Genoese, who without the slightest doubt did visit Polo, became very friendly with him, and helped in the editing of the work, in addition to Rustichello." If Penzer's suggestion be acceptable, can it not also be further supposed that there were other persons who wrote down what Marco had told them in the Genoese prison or in Venice before and/or after his imprisonment? It would be, therefore, too much to assume that Rustichello's was the only version, directly based on Marco's story and his notes, and that all the other versions, extant or lost, descended from this sole ancestor. Is there anything that prevents us to assume, on the contrary, that several different versions were made at first hand from Marco's own story or his notes at the same time as, or earlier or later than, Rustichello's version?

Most students of the Polian texts seem to have taken it for granted that there was only one lost original i. e. Rustichello's version, and all subsequent texts handed down to us are its descendants; direct or indirect. In other words they assume that all Polian texts are either copies, faithful or otherwise,

or recensions or translations, full or abridged, of this now lost original (9). A. G. Moule's (10) attempt to reconstruct it by means of a composite text seems to be based on the same assumption. This theory, however, seems to me open to question for the reason just mentioned.

Let us now turn to other sub-groups of F as Benedetto refers to as fr. 1116 and its related MSS. First comes the Grégoire version or FG as Benedetto calls it, who has added another ten MSS. to the five known by Henry Yule (11). Yule's famous English translation was based on Pauthier's translation (12) which is in turn based on one of this sub-group.

Secondly, there is the Tuscan recension which was translated into Tuscan from a Franco-Italian version at the beginning of the fourteenth century. This Tuscan sub-group (TA) was published by the Société de Géographie in the same volume as fr. 1116, and formed the basis of H. Murray's English translation (13) published in 1824.

Next comes the Venetian recension which was the most widely distributed of all Poilian texts and contains over eighty MSS. The great fame the Venetian version achieved was due to the popular belief that this version was nothing less than Marco's original. This popular, but erroneous, opinion originated from

the eulogistic manner in which Pipino referred to his source. Francesco Pipino of Bologna, a Dominican friar, is known also as the author of several Latin translations of medieval French books. This Latin version by Pipino was made from a Venetian text, probably in the later years of Marco's life, but there seems no ground for believing that it was executed with Marco's cognizance and retouched by himself as some scholars used to believe. The first printed edition of Pipino's Latin version appeared about 1485 not long after the invention of printing. This is the third earliest printed edition of the *Book of Marco Polo*, the first being the German edition published at Nurenberg in 1477, and the second a reproduction of the same at Augsburg in 1481.

According to Libri (v), "The finest of all the results due to the influence of Marco Polo is that of having stirred Columbus to the discovery of the New World. Columbus, jealous of Polo's laurels, spent his life in preparing means to get to that Zipangu of which the Venetian traveller had told such great things." It is of interest to note that a copy of Pipino's Latin edition of 1485 lies in the Biblioteca Colombina at Seville. How deep was the interest taken by Columbus in Marco Polo's travels is indicated by the copious marginal annotation found in the copy

kept in the Colombini. The margines of the following folios contain the autographical notes of the great navigator (6).

9 v.	36 v.	47 r. et v.	57 r. et v.	67 r. et v.
13 v.	38 v.	48 r. et v.	59 r. et v.	68 r. et v.
15 r. et v.	39 r.	49 r. et v.	60 r. et v.	69 r. et v.
18 r. et v.	40 r. et v.	50 r. et v.	61 r. et v.	70 r. et v.
19 r.	41 r.	51 r. et v.	62 r. et v.	71 r. et v.
23 r. et v.	42 r. et v.	52 r. et v.	63 r.	72 r. et v.
24 r. et v.	43 r. et v.	53 r. et v.	64 v.	73 r. et v.
25 r.	44 r. et v.	54 r.	65 r. et v.	74 r.
21 r. et v.	46 v.	55 r. et v.	66 r. et v.	

The present facsimile is made from another original copy of this first Latin edition of 1485, which is preserved in the Toyo Bunko (Oriental Library), formerly the Morrison Library and now a branch library of the National Diet Library at Tokyo. This edition, a rare specimen of incunabula, was printed at Antwerp about 1485 together with the travels of Mandeville and Ludolphe as is revealed from the examination of the copy in the Sunderland Library, which is complete and contains the three works.

It is also interesting to note in passing that an Elizabethan translation (9) published in 1579 is based on one of the ramified versions of the Venetian

resension. This earliest English translation of the *Book of Marco Polo* was made by John Frampton from the Spanish (Castilian) version of Rodrige Fernández de Santsella y Córdoba. Santsella's Castilian translation is based on a MS. which is now preserved in the Biblioteca del Seminario of Seville. This MS. and Santsella's Spanish, hence Frampton's English, versions are important in the sense that they reveal the prototype which served as the source of Pipino's famous Latin version.

A curious complication of translation and re-translation arose from the situation in the Middle Ages where effective publication was absent. As we have seen above the first Latin edition was published in 1485, and a second Latin edition was published at Basle in 1532 in the *Nomus orbis regionum ac insularum veteribus incognitarum*, edited by Simon Grynaeus, but actually compiled by Jean Huttichius. This Latin version, while being different from Pipino's, is clearly based on it. Text of Grynaeus' Latin edition is very corrupt, and has been regarded as a retranlation from the Portuguese translation of 1502. Andreas Müller of Greiffenhagen reprinted the Latin of Grynaeus in 1671, and Bergeron's Marco Polo in his *Voyage fait principalement en Asie* published in 1735, is based on Müller's edition at sixth hand. Here we see following curious and vicious circle of translation: French-Italian-Latin-

Portuguese-Latin-French.

(c) N. M. Penzer. *The Most Noble and Famous Travels of Marco Polo together with the Travels of Nicolò de' Conti*, edited from the Elizabethan Translation of John Frampton with Introduction, Notes and Appendices. 1st edition, London, 1929. 2nd edition enlarged, London, 1937.

(d) A. C. Moule & Paul Pelliot. *Marco Polo: the Description of the World*. Vol. I, London, 1938.

(e) Henry Yule. *The Book of Ser Marco Polo, the Venetian concerning the Kingdoms and Marvels of the East*, translated and edited, with notes. 1st edition, London, 1871. Later editions were considerably augmented by Henry Cordier. In two vols. The third volume by Cordier was published in London in 1920.

(f) M. G. Pauthier. *Le livre de Marco Polo, citoyen, concialier privé et commissaire impérial de Khoubilai-Khan; rédigé en français sous sa dictée en 1298 par Rusticien de Pise; Publié pour la première fois d'après trois manuscrits inédits de la Bibliothèque impérial de Paris, présentant la rédaction primitive du livre, revue par Marc Poli lui-même et donnée par lui, en 1307, à Thiébault de Cépoy, accompagnée des variantes, de l'explication des mots hors d'usage, et de commentaires géographiques et historiques, tirés des*

écrivains orientaux, principalement chinois, avec une carte générale de l'Asie. Paris, 1800.

(6) Hugh Murray, *The Travels of Marco Polo*, greatly amended and enlarged from valuable early manuscripts recently published by the French Society of Geography, and in Italy by Count Baldelli Boni. With copious Notes, illustrating the routes and observations of the author and comparing them with those of more recent Travellers. New York, 1845.

(7) Quoted from Yule-Cordier, Vol. I, p. 106, Footnote.

(8) Henri Cordier, *Bibliotheca Sinica, Dictionnaire bibliographique des ouvrages relatifs à l'empire chinois*. Paris, 1904 - 1924, Clm. 1987.

(9) Vide note (2)

III

Leaving Group A, we will now pass on to a brief account of group B. This group is represented by Ramusio's recension and some Venetian MSS. Ramusio's famous Italian edition of which there is no manuscript appeared in the second volume of *Delle Navigazioni et Viaggi*, etc., in 1559, printed by the Venetian printers Giunti, who had entrusted the editorship of this collection of travels and voyages in three volumes to

a learned Venetian Giovanni-Battista Ramusio. Ramusio took the Latin version by Pipino as the basis for his translation with additions from other sources among which Z is the most important to which we shall return shortly. There are, however, unique passages found only in Ramusio's version and not found in Group A or in Group C. Though Ramusio's version is a translated composite text, it occupies a unique place in the realm of Polism texts. When Marsden⁽¹⁰⁾ undertook his famous translation of *Marco Polo*, he chose Ramusio's Italian version as the basis for his translation. Marsden's is, therefore, a translation of a translated compilation from several sources. Some scholars among whom there was Henry Yule were critical of Marsden's choice of Ramusio's version. But recent research has tended gradually to establish the value and importance of Ramusio's version.

(10) William Marsden: *The Travels of Marco Polo, a Venetian, in the Thirteenth Century: being a Description, by that early traveller, of remarkable places and things, in the Eastern Parts of the World.* London, 1818.

IV

Lastly let us turn to Group C. The history of the discovery of Z is unusually interesting. A Latin

copy of a Polian text was found by Benedetto in the Ambrosiana Library at Milan. It is taken from an early Latin text in the library of Cardinal Francisco Xavier de Zelada at Rome, which was copied in 1795 by the Abate Tosaldo, and the original is mentioned by Baldelli-Boni to have been left by the will of Cardinal Zelada to the Chapter Library of the Cathedral at Toledo. The Milan copy itself reveals that it is derived from a Franco-Italian version infinitely superior to Group A. Of this Milan copy E. Denison Rose (17) wrote in 1831: "The original of 'Z' is said to be in Toledo, but Professor Benedetto has been unable to obtain any news of it, and until this MS. is forthcoming the Milan copy must be received with a certain amount of caution." However, after several attempts Percival David finally discovered the original MS. on December 7, 1902, in the Chapter Library of the Cathedral at Toledo. According to Moule (18) this MS. was made in Italy about the year 1470. As the Milan copy, though generally faithful, contains many small and some important mistakes, the rediscovery of the original should be a matter for congratulation to every student of the Polian texts. More fortunately, this valuable MS. was very faithfully and carefully edited by A. C. Moule, and published in 1938 as the second volume of *Mario Polo*.

the Description of the World. Since many unknown Polian treasures may still lie in European libraries wrongly catalogued or not catalogued at all, as Penzer imagines⁽¹³⁾, when scholars and bibliographers pass over even fully recorded MSS., we may expect that more hitherto unknown MSS. will turn up and shed further light on the problems of the Polian texts.

(m) The Travels of Marco Polo, translated into English from the text of L. F. Benedetto by Aldo Ricci. London, 1931. Introduction by Denison Ross, p. xi.

(m) A. C. Moule & Paul Pelliot, Marco Polo. Vol. II, London, 1938, p. 12.

(n) See Penzer's introduction to his edition of Frampton's translation.

V

Having reviewed briefly the textual history of the *Book of Marco Polo*, let us now give a glance at some important modern printed editions. The four outstanding editions of the nineteenth century are the Geographic Text (1814), the translations by Marsden (1818), Pauthier (1865) and Henry Yule (1871), to the former two of which I have already referred. Pauthier used certain MSS. of the Grégoire version, Group A,

as the basis for his modern French translation, because he placed great, perhaps too great importance, upon the curious Note of one Thibault de Cepoy in his "A" type MSS. This Thibault de Cepoy was a captain in the service of Philip the Fair, and later entered the service of Charles de Valois, Philip's brother, who sent him to Constantinople on a political mission. Thibault left Paris on September 9, 1305, and proceeded to Venice, where he concluded a treaty of alliance in December, 1306. During his stay there he met Marco Polo and in August 1307 was presented by Marco Polo himself a copy of his book, inscribed as "the first copy of his said Book after he made the same." After Thibault's death his son Jean made a copy of the book, which he gave to Charles de Valois, and he also made other copies for those of his friends who asked for them. This is the story told in the Note, to which Pauthier attached such great importance, but which has long since been proved to be quite unreliable.

Yule's famous edition was based on Pauthier's. Yule, who had already entertained some doubts as to the authenticity of Thibault de Cepoy's Note, adopted, nevertheless, Pauthier's edition in preference to fr. 1116 the importance of which he was well aware. He pointed out the awkwardness and tautolo-

gies appearing in fr. 1116, but this can hardly be a sufficient justification for choosing an apparently inferior text as the basis of his translation. Our explanation is that, although Yule was a commentator and a great commentator, he was not a bibliographer, nor a philologist nor a paleographer. Yule's cyclopaedic edition considerably augmented by Henri Cordier was reprinted and has acquired a very wide acceptance not only by scholars but by the general public.

Previous to 1928 there was almost nothing to be added to the great Yule-Cordier edition in three volumes. In 1928 Luigi Foscolo Bendetto's voluminous edition *Marco Polo: Il Milione* made its appearance in Florence. In his lengthy introduction Benedetto classified the numerous Polian texts, and arranged them into the families to which they respectively belong. He has not only increased the Yule-Cordier list of MSS. from 78 to 138, but has discovered a copy of extreme importance, the Milan copy of Z, which has been already referred to. The second half of his book contains the carefully edited text of the most famous MS., fr. 1116, with copious textual notes and important passages in foot-notes taken from other sources. After the publication of his fine edition, Benedetto prepared an Italian translation of fr. 1116, embodying in it the most important additional passages

from other texts. This modern Italian edition was translated into English by Aldo Ricci and published in 1931 with an introduction by Denison Ross.

Another important edition was a reprint published in 1929 of John Frampton's Elizabethan translation with a lengthy introduction and copious appendices by Penzer. A second edition, enlarged, appeared in 1937.

In 1938 the first two volumes of *Mans Polo : Description of the World* by A. C. Moule and Paul Pelliot were published in London. The first volume contains Moule's voluminous composite translation. The version of Ramusio and the modern Italian edition of Benedetto (and its English translation by Ricci) are also composite texts, but different from Moule's version. The former two are based on some basic texts (Ramusio's on Pipino's Latin, and Benedetto's on fr. 1116), and embody important passages from other texts without indicating their sources. Hence the passages of the basic texts are indistinguishable from those taken from other sources. In Moule's version fr. 1116 is translated completely and literally, and printed in ordinary type, while translated words, phrases, sentences and passages from other sources are inserted in their supposedly proper places, and printed in Italic with marginal indications as to their sources. The undeni-

able defect of Moule's version is its awkward and difficult, if not unintelligible, style which is the inevitable result of such a kind of composite text. It appears to me that Moule's reconstruction is based on the theory that there was only one original version, and that, consequently, it is possible to knit the words, phrases, sentences, and passages of all extant texts into one whole complete text. There seems to be two methods for the purpose of reconstructing the *Book of Marco Polo*; one is that of preparing a composite text followed by Ramuzio, Benedetto in his modern Italian version (Ricci's English translation), and Moule in his first volume of Marco Polo; the other is that of reproducing the more important texts as in the case of d'Avezac's (Geographic text) and Benedetto's edition of fr. 1116, Penzer's edition of Frampton's translation, and Moule's edition of the Zelada text in his second volume of Marco Polo.

List of Printed Editions Cited

1477. The first printed edition in German. Nuremberg.
1481. A reproduction of the preceding. Augsburg.
1485. Pipino's Latin version; the only printed edition of that version.
1502. Portuguese version from Pipino. Lisbon.
1503. Spanish version by Santaella. Sevilla.

1532. *Novus Orbis*, etc. Basle.
1559. Ramusio's version. Venice.
1579. Frampton's first English version. London.
1671. Andreas Müller's edition. Berlin.
1785. Bergeron's French version. The Hague.
1818. Marsden's English translation. London.
1824. The publication of fr. 1116 by the Société de Géographie. Paris.
1844. Hugh Murray's English edition. Edinburgh.
1865. Pauthier's modern French translation. Paris.
1871. The first edition of Yule's Marco Polo.
London.
1903. Yule's third edition augmented by Cordier.
New York.
1920. Cordier's Ser Marco Polo, Notes and Agenda
to Yule's edition. New York.
1928. Benedetto's edition. Florence.
1929. Penzer's edition of Frampton's translation.
London.
1931. Ricci's English translation (14)
1936. Vols. I & II of the Moule-Pelliot edition.
1949. Facsimile edition of the first Latin version (15)

(14) The present writer has not seen the modern

Italian version by Benedetto.

(19) An exact reproduction of a copy preserved in the Toyo Bunko (Oriental Library), Tokyo, formerly in possession of Dr. G. E. Morrison. Collation: 74 f. or 148 pp.; the last is blank, 4to, no title, no pagination; signatures p. 1, a. 1 p. 141, k. 3 (a-h, par 8; i, by 4; k, by 6); maximum 33 lines each, without catchwords.

SHINOBU IWAMURA

APPENDIX

THE TRAVELS OF MARCO POLO

Preserved in the Toyo Bunko (Oriental Library)

A Concise Guide to the Editions
in Chronological Order up to 1913

Antwerp	ed.,	1485 (The first Latin edition)
Venice	#	1496
Venice	#	1508
Venice	#	1533
Venice	#	1555
Paris	#	1556
Saragosa	#	1601
Venice	#	1602
Leipzig	#	1611
Venice	#	1626
(In Bergeron)	#	1634
Trèves	#	1657
Amsterdam	#	1664
Cologniae Brandenburgicae	#	1671
Trèves	#	1672
(In Historische Beschryving)	#	1750
London	#	1818

Venice	x	1818
Paris	x	1824
Florence	x	1827
Venice	x	1829
Copenhagen	x	1841
Venice	x	1841
Parma	x	1843
Edinburgh	x	1844
Leipzig	x	1845
Venice	x	1847
Bologna	x	1862
Florence	x	1863
Paris	x	1865
London	x	1871
Paris	x	1875
London	x	1875
Stockholm	x	1882
Copenhagen	x	1895
Paris	x	1896
London	x	1898
London	x	1899
Leipzig	x	1902
London	x	1903
London	x	1904
London	x	1907

Hamburg	x	1908
Bari	x	1912
Berlin	x	1912
Leipzig	x	1913

and a number of recent editions.

HIROSATO IWAI

Author : Shinobu Iwamura.

Editor : Hirosato Iwai.

Publisher : The National Diet Library.

Printers : Ken-po-fu-kyu-kai.

To be accompanied by facsimile reproduction of
MARCO POLO. Antverpiæ, 1485,

Published by N. D. L.

Tokyo, Japan. 1949.

In nomine dñi nr̄ibū xp̄i filij dei vini et veri amen.

Ancipit plogus i libro dñi marci pauli de venecijs de cōfuetudinibus et cōdicionibus orientaliū regionū

Mbreū prudentis honorabil' ac fidelissimi viri dñi marci pauli de venecijs de cōdiciōnib' orientaliū ab eo in wl gari cōditū et cōscriptū. **X**ó pelloz ego frater franciscus pepur. de bononia fr̄m p̄di catorū a plerisq; patrib' et dñis meis veridica seu veri fica et fidei translacione de wlgori ad latinū redicere. vt qui amplius latine q̄ wlgori delectat eloquio uecno et hī qui vel ppter linguarū va rietatē omnimodā aur. ppter diuisitate ydecomatu. ppter tē lingue alterius intelligere oīo aut faciliter nequeant aut delectabilius legāt seu liberius capiāt. **D**oro p̄scipōs laborem hūc quē me assūmere cōpulerū pficerē plene nō poterant hanciori cōtemplacioni vacantes et infimis subli mīa p̄serentes sicut terrena sape ita terrena scribere recu farūt. **X**go aut̄ eoz obipans iuisioni libri ipius cōtinen tiam fideleret et integraleret ad latinū planū et aptū trans tulī qm̄ stūlū būi' mōi libri materia requirebat. **E**nī la hor būi' mōi inanis aut inutilis videatur cōsiderauit ex h̄bi būi' inspectione fideles viros posse multiplicis gracie meritū a dño p̄mereri. **S**ine q̄r variatae decore et in ḡm tubuie creaturāi mirabilia dei opaaspicientes ipsius po terant virtutē et sapientiā venerabiliter admirari aut vi dentes gētiles pplosḡta acceratio imbrositate rātia q̄z lo:

3 1

GRANADA LIBRARY OF THE UNIVERSITY

500
3 - II 1950
910 / 920

oib⁹ immolatos grās deo agāt qui fideles suos vītatis illis
trās luce de tā piculosis mībris vocare dignatus ē in admi
rabile lumē suū. seu ex̄ ignorāncie dolētes p̄ illuminaci
one cordiū ipoz dñm depeabūt. v̄l i deuotoz xpianoz de
fideria p̄fudēt q̄ fideles ppli. p̄mpciores sūt ad veneran
da simulacra p̄ ad vez dei cultū. p̄mpti sūt plim⁹ ex bīsq
xp̄i sūt carberactere insigniti sive eccl̄ia aliquoz religiosoru
corda p̄uocari poterūt. p̄ apliacōe fidei xpiane et no⁹ dñi
mībū xp̄i in rāta pploz multitudine obliuioni traditū de
serat fauente diuino auxilio ad obccratas ifidelū nac̄os
vbi messis quidē multa oparij vero pauci. De aut̄ iaudita
mlta atz nob̄ insolita q̄ in libro h̄ in locis plim⁹ referūt in
exp̄o sectori icredibilis videāt cūctis in eo legentib⁹ inno
tescat dñm marcu boz mirabilis relatorē virū esse pruden
tē fidele ac deuotū atz honestis morib⁹ adornatū a cūctis
sibi domesticis bonū testimoniū bñs vt multiplicitis vītutis
merito sit ipius relacō digna fide. Dater at ei⁹ dñs ny
cola⁹ vir toci⁹ prudēcie bcoia siliter referebat. Patruus
vō ipi⁹ dñs mathe⁹ cur̄ quē memit liber iste vtiqz matur⁹
deuot⁹ et sapiens in moris articulo p̄stitut⁹ p̄fessori suo in
familiari colloqo p̄stanti firmitate assertuit librū hūc vītate
p̄oia p̄tinere. ppter qd̄ tñslacionis ipius labore assūpsi cō
scia cūctoz tutore ad p̄solacionē legecūt ad laudē dñi mī
bū xp̄i cūctoz visibiliū et invisibiliū creatoris.

Explicit plogus

Laber at iste in tres libros diuidit̄ qui p̄ p̄pria capla
distinguūt quoz libroz principijs ad facilitorē contē
toz in ipis inuincioz sūt caploz titulij p̄enōt̄

Iniciūt capitula primi libri

Primū caplin continet qualiter et q̄re dñs nycola⁹ de ve
necijs p̄ dñi pauli et dñs mathe⁹ tñsierit ad ptes orietales
Secōz cap̄. p̄tinet q̄liter regi maximi tartaroz curia adiecit

Terciu cap. cōtinet q̄liter apō presatū regē grāz iuenierūt
Quartu cap. p̄tiz quo ab ipo rege ad rōnū pontificē missi
fuerūt **Q**uintu capitulu cōtinet q̄liter expectauerūt
venecijs creacōem sumini pontificis
Sextu capitulu cōtinet q̄liter redierūt ad regē tartaronū
Septimu capitulu p̄tinet q̄liter ab eo suscep̄ti sunt
Octauu cap. p̄tiz q̄liter naꝝ om̄i incolay creuit in grā corā
rege **N**onu caplin p̄tiz q̄liter post multa ipa optimuc
runt gram a dñio rege ad ppria remeandi
Decimū cap. p̄tiz q̄liter venicias redic̄it **A**ndecimū
caplin p̄tinet delcriptōem p̄ciū orientaliū regionū et p̄mo
de minori armenia **D**uodecimū capliz p̄tinet de p̄ni
cia turchie **D**ecimumēciū cap. p̄tiz de armenia maiore
Decimūquartu cap. p̄tiz de p̄nicia zoꝝzanic **D**ecimū
quintu cap. p̄tiz de regno mosul **D**ecimūsextu cap. p̄
tiz de regno baldachi **D**ecimūseptimu cap. p̄tiz de ci
tate thaurisy **D**ecimūoctauu cap. p̄tiz de miraculo
inflationis cuiusdā mōtis i regno illo **D**ecimūmonū
cap. p̄tiz de regione psap **L**icesimū cap. p̄tiz de citate
yasoī **xvi. cap.** p̄tinet de citate crermā **xxiiij. cap.** p̄
tiz de citate camaducet i rgione recbarlet **xxvij. cap.**
p̄tiz de capestrib⁹ formos et dcitate cormos **xxvij. cap.**
p̄tiz d̄ intermedia regione int̄ cormos et citateni crermā
xv. cap. p̄tiz de q̄dā bereō q̄ media ē int̄ citate crermā et int̄
ter citate cobina **xxvi. cap.** p̄tiz de citate cobina
xxvij. cap. p̄tiz de regno immocayn de arbore sol q̄ wlgariē
arbor sicca dr **xxvij. cap.** p̄tiz de tytāno q̄ dicebat se
nex de mōianis et siccarijs et alſessiwiſ ei⁹ **xxix. cap.** cō
tinz de monte ei⁹ et de deſtructōe loci ei⁹ **xxx. cap.** p̄tiz
de citate ſepurgā et de ſumis ei⁹ **xxxi. cap.** d̄ caſtro tar
rā **xxxij. cap.** de citate balach **xxxij. cap.** de citate
ſcasse **xxxij. cap.** de citate balasce **xxxv. cap.** d̄ p̄
nicia basye **xxxvi. cap.** de p̄nicia cesymur **xxxvij.**
cap. p̄tinet de p̄nicia nochā et de montib⁹ altissimis

- Xxxvij**" capitulū cōtinet de puincia taschar
Xxxix" capitulū continet de ciuitate samarcēā et de mīra
culo colūpne scō in ecclesia sancti Jobannis baptiste
Xl" capitulū continet de puincia caribar
Xli" capitulū cōtinet de puincia coitbar
Xlii" capitulū cōtinet de puincia peyū
Xliii.capitulū continet de puincia carchbia.
Xliiiij" capitulū primit de ciuitate lop et de dēsto maximo
Xlv" capitulū cōtinet de ciuitate sachien et de ritu paga-
nuū in cōbustione corporū mortuorū
Xvi" capitulū cōtinet de puincia camul
Xlvij" capitulū cōtinet de puincia chynchynulas
Xlviii" capitulū cōtinet de puincia succar
Xlix" capitulū cōtinet de ciuitate campion
L. capitulū cōtinet de ciuitate zozma et alio dēsto magno
Lj. caplīm. prīz de ciitate carocorā et de incio dñi tartaroz
Lij. capitulū cōtinet de primo rege tartarorū chinchis et
discordia ora cū rege suo
Liiij. capitulū cōtinet de cōflictiu tartarorū cum rege illo et
de victoria illorum.
Liiij. capitulū cōtinet de catbologī regū tartarorū et q̄liter
regum illorū corpa sepeliuntur in monte alcay
Lv. cap. 213 de puerudimib⁹ ḡrialib⁹ et de morib⁹ tartarorū
Lvi. capitulū cōtinet de armis et de vestibus iporum
Lvij. capitulū cōtinet de cibis tartarorū.
Lvijij. capitulū cōtinet de ydolatria et de orōib⁹ tartarorū
Lxij. cap. 213 de strēnitate idus tria et fortitudine tartarorū
Lx. capitulū cōtinet de ordine exercitus tartarorū et sa-
gacitate bellandi.
Lxi. capitulū cōtinet de iudicibus et eonū iusticia
Lxij. capitulū cōtinet de campestribus bargi et de extre-
mis insulis aquilonis
Lxijij. capitulū cōtinet de regio ergiūmul et de ciitate singui

Xvij. capitulū continet de civitate egrignia

Xv. cap. cōtinet de puincia seducta et goget magog et de
civitate cyāgomo?

Xvi. cap. cōtinet de civitate cyaudu et de merore regali et
magorū illusionibns.

Xvii. cap. cētinet de monachis quibusdā ydolatris

Explicitiunt capitula primi libri.

Incipit liber pm⁹ dñi marci de venecijs **Cap^o pm⁹.**

Domine quo baldini⁹ p̄nceps sceptrū p̄stātū oposuit
litam imperij gubernabat. **N**ono ab incarnacōe dñi
quiq̄ gesio duo nobiles ac prudētes germani in
elite ciuitatis veneciarū incole nauē ppnā diuerb̄ opib⁹ et
m̄cimonijs onerata p̄cordia in portu veneto p̄scendētes
p̄spero flante vēto deo duce p̄stātūopolim prexerūt. **b**ox
maior natū vocabatur nycola⁹ alter vero matheus quoz
p̄genies dom⁹ pauli dicebas. **N**ūq; in p̄stantinopolitanā
v̄be in breui tpe fuissent felicē expediti nauigantes inde
p̄fectus ap̄lioris grā puerūt ad portū ciuitatis armenie
q̄ dicit̄ soldada vbi p̄ciosa iocalia p̄parātes b⁹ consilio vni
us magni regi tartarorū curiā adierunt qui dicebas barka
cui cūcta q̄ serū dclulerāt. s. munera offertentes benignie ab
ipso suscepisti sūta quo v̄la vice maxima et ap̄lio: a donaria p̄
cepētum. **E**t cū in regno illino p̄ amū fuissent vellentq; re
dire venecias subito inter p̄nominiatū regem et regē alium
tartaroru⁹. **D**an. noua et grandis ē discordia exorta. **E**t
victor extitit Regis aut barcha exercitus concertassent. **D**an.
ce patuit ob quā causam discriminibus circūspectis remean
dicis ad propria p̄ viam p̄ istinā aditus regressus preclu
sus est. **C**onsilio autē initio qualiter possent constantino
polim remeare oportuit ipsos regnū barcha vias petrop

positas circuare sicq; puererūt ad ciuitatē q̄ dicit̄ onchata
inde p̄gredientes ita ierūt flum̄ tigris qui vii⁹ est ex qua
tuor flum⁹ p̄adys p̄ trāsierūt q̄ desertū p̄ xvij. dietas neq;
ciuitatē neq; opida r̄pentes oīno donec puererūt ad ciui-
tatē optima q̄ dicit̄ bochaya in regione p̄fidis cui rex qui
dānoie barach p̄sidebat ibi amīs tribus morati sunt

Qualiter regis maximi tartaroz curiā adierunt A a
pitulū scdm.

Et p̄ vir quidā rocius prudencie a p̄no iāto rege ad
maximū tartaroz regē directus applicuit bochare i-
biq; p̄fatos repiens viros qui iā plene in lingua tartarica
suerat emenditū in p̄ modū letat⁹ est eo q̄ viros latinos nūq;
aliros viderat quos nū videre vt plūmū affectabat. **E**t cū di-
cb⁹ plūmis cū eis colloquiu et sorciū habuisset eoz q̄z gra-
tos mores fuissest epxr⁹ p̄suasit eis vt cū eo sīl maximū tar-
taroz regē a dirent p̄mitēs q̄ honoriē maximū ac benefi-
cia maxima cēnt p̄cepturi. **Q**ui videntes se sine difficulta-
te diū na babere regressū ad p̄pria se p̄sidio di p̄mitētes
p̄ter arripuerunt iter cū illi familiares xpianos h̄ntes co-
mites quos fecū de venecijs duxerāt. **S**pacio aut̄ anni i v-
nius puererūt ad regē maximū oīm tartaroz qui vocaba-
tur tublay qui lingua eoz magn⁹ kaan dicit̄ qđ in lingua
latina sonat magn⁹ rex regū. **A**āt tante plūritatis tpis in
eundo hec fuit q̄z p̄p̄ti niues et invadacōes flumū et torre-
tūcos in via exspectare oportuit donec niues q̄ sup̄ excre-
verāt declinarēt et ecia aque que in vndauentū. **S**oit aut̄
via eoz āno ip̄o subsequēdo ad aquilonarē ventū q̄ a vene-
ris dicit̄ wlgariter tramotana que aut̄ in via viderunt suo
loco in libro hoc describen̄ per ordinem

Quomodo apud prefatū regē grām inuenetū Capi
tulū terciū

Om̄ át magni kaam p̄spectui oblati sūt ip̄e rex sume
benignus erat et eos suscepit alacriter. Inquisiuit aut̄
abeis p̄ multas vices de condicioneib̄ occidentaliū p̄ciū de
imperatore rōnoz de regib̄ et principib̄ xp̄ianis t̄ q̄liter i
eoꝝ regnis suabat iusticia q̄liter ecia i rebus bellicis se bē
bat. Inquisiuit ecia diligēt de morib̄ latinoꝝ et sup oia
diligencī interrogavit de papa xp̄ianoꝝ et de cultu fidi xp̄i
ane. Ipi át vt viri prudentes sapienti ad singula responderint
pp̄ter q̄onq̄ sepe eos ad se introduci iubebat habuerunt
q̄ graciā uī oculis eius.

Quō ab ip̄o rege ad rōmū pontificē missi sūt. **C**apitulū
quartū.

Quidā igitur dic p̄fatus kaam consilio primis cū baro
nibus habito roganit p̄fatos viros ut sui amore redi
rent ad papā cū uno de suis baromib̄ qui dicebat cogitat
p̄ pte ipius sumū pontificē xp̄ianoꝝ rogaturi quaten⁹ ad
euē centū sapientes xp̄ianos dirigeret qui scirent ondēre su
is sapiencijs rōnabilitē et prudēter si verū erat q̄ xp̄ianoꝝ
fides c̄iser melior int̄c̄s. et q̄ dij tartaroꝝ c̄ent demons
et q̄ ip̄i et orientales alij decepererāt in suoꝝ dec̄ cultura
desiderabat cām audire rōnabilitē q̄ fides c̄iser rōnabilitē
mitāda. Nūq̄ p̄cidissent builit corā co dicētes se ad cūcta
eius b̄nplacita preparatos fecit rex scribi lrās ad romanū
pontificē in lingua tarraroꝝ quas illis tradidit deferendas
Tabula ecia aureā tellimonalē illi tradi iussit signo regali
sculptā et insignitā. in ī pluētudinē sedis sue quā qui defert
deduci debet de loco ad locū a cunctis superiorib̄ cū mīta
tū suo imperio subiectap̄ cū omnī sua comitiva securus t̄
q̄ dī in morari voluerit i cūitate vel opido dēt illi de expē
fisi et necessarijs oībus integratiō p̄uideri. Insup impo
suite i rex vt de oleo lāpatōis q̄ p̄ndebat ad sepulchrū dñi
noſtri ibū xp̄i ui ibrlī cū deferrēt in reditu. Redebat

enī xp̄j viii esse in numero deoz bonoz. **N**ū ergo suissent
in regis curia bojibiliter p̄pati. accepta a rege licencia iter
arripuerū litterā et aurea tabula deferentes. **E**t cū p̄ die
tae. xx. equitassenit simus baro cogatal quē secū h̄ebant su
iū ūnter ifirmatus ppter qđ de voluntate ipsius et militozū
cōsilio. eo relicto. incepit iter cōtinuauerit ppter tabula
aut aurea quā h̄ebant fuerunt recuperatē ubiqz suscepit. **S**b
inundaciones fluminū quas i locis plimū innenerūt retar
dari se oportuit iter eoz nā amis rbus i via fuerūt anq ad
portā ciuitat̄ armenoz q̄dici glaz gueire potuissent. de
glaz vero p̄gredientes p̄ mare puerunt in mense apri
li. **M**ino. **D**X. **C**lxxij in acbon.

Squaliter exspectauerūt venecias creacionē summi p̄tifi
cis. **C**apitulu quintū

Salm igreſſi ergo suissent acbon audierūt dñm clemē
te papa quartu nmp fuſſe defunctū sup quo fuerūt ve
hemetissime p̄tristati. **F**rat̄ at in acbon legat̄ quidā apli
ce sed dñs scz. **H**eobald⁹ de vicecomirib⁹ de placēcia cui
x̄ia ppter que missi fuerūt a magno chaā narrauit. **A**īo
zilū fuit vt oīno creacōem sumi p̄tificis exspectaret iue
rūt venecias vidento suos ubi māluri quoisqz sum⁹ p̄ti
sex creare. **E**t qn̄ puererūt venecias innenit dñs nicola⁹
vxorē suā esse defunctāq i recessu suo fuit p̄gnās iucitqz
filiū noīe marcū qui nā ānos xv. h̄ebat etat̄ qui post discel
sum ipi⁹ de venecijs fuerat de uxore sua p̄fata. **N**icē mar
cus ille q̄ posuit būc libru cui q̄liter h̄uerint infra pateb⁹.
Inter̄ at elcio sumi p̄tificis adō dilata c̄q duob⁹ annis
venecijs p̄manserum ipām electionē cotidie p̄stolantes.

Squaliter redierūt ad regētarraroz. **C**apitulu sextum
Distānos vō duos p̄dicti regi nūcij metuētes ne i rex
mora coz minia i baref et putaret eos ap̄li⁹ nolle i di

read ipm redierūt a chon. **M**arcū p̄dicti ducentis secū. de
licencia vō legati sepulchri vñi visitantes de lāpade sepul-
chri vt rex postulauerat accepēit. Et accepī lris legati ad
rēgē in quib⁹ eis p̄hibebat qđ fidelit̄ egerat & qđ romane
ecclie adhuc nō erat, p̄misū de pastore ierūt ad glazā. At
āt de a chon recesserūt legat⁹ p̄dūc̄s recepit cardinaliū mū-
cios qđ ip̄e i sūmū pontificē elcūs erat imposuitqz nomē ei⁹
gregorii & missis mūcijs statī eos reuocauit eos reūlos i ce-
pitalacris quib⁹ lris alias tradid' ad tartaroz regē duos
qđ fr̄s ordīs fām p̄dicatoz litteratos & pbos viros i achō
misit cū eis quoꝝ vñ dicebāt fr̄ nicola⁹ vñcenci⁹ alius vō
gwilhelm⁹ t̄politan⁹. **N**ūqz puenissent ad glazā soldamis
babylonie cū exercitu suo armenos miasit fr̄s vō pp̄e guar-
raz p̄icula et viaꝝ discrimina metuentes ad tartaroz regē
puenire nō possē cū m̄grō t̄cpli i armenia remālcit. Nam
pluries fuerūt in morti articlo p̄stituti. **M**uncij āt reḡ o pi-
culo se exponētes cū laborib⁹ matix puenēit ad regē que
immenērūt in citate qđ clēuelu. fuerūt āt i itinere de portu
glazē vſqz ad clēuelu amis̄ ib⁹ et dimidio. **N**ā iter ipoꝝ i
yeme, pp̄e m̄ues et aq̄s validas & frigora matiā p̄modicū
poterat p̄spari. Rex at tublay audīc̄s a remōti de ipoꝝ re-
ditu eis m̄mis nūcios obuiā xl. dictas qui eos fecerūt de spe-
ciali reḡ mādato i oib⁹ necessarijō nobilissimē p̄ viā, peurari

Qualiter p̄ eū suscep̄ti sūt. **C**apitulum septimum bin⁹
vñi libri

Qāl autē ad reḡs curiā puenērunt īgressi ad regē cū
referēcia maxima corā co. qui alacris eos suscip̄c̄s
misit vt surgerent et quō eis in via fuerat cū qđ summō p̄o-
tifice egerant enarrarent. quib⁹ p̄cta d̄cerentib⁹ sine dispe-
rentib⁹ et exhibētib⁹ litteras pape gregorij. **R**ex litteras
summī p̄otificis letant̄ suscep̄it et eorum fidelē sollicitu-
dīnē cōmendauit. **N**ēcum de lāpade vñi nr̄ib⁹ xpi r̄cve

renf accepit et cū honore reponimandauit. **I**nterrogat àt
de marco quis esset. **E**t auditio q̄ fili⁹ erat dñi nicolaj ipm
facie leta suscepit. **I**pso vero itcs inter familiares copu
ramit propter qđ ab oib⁹ curialibus i multa reverentia
babebat.

Qualiter mare⁹ filius dñi nicolaj crenit in grā regis

Capitulū octauū

Marcus vero in breui tpe didicit mores tartaroꝝ nec
nō linguaꝝ q̄tuor varias et diuersas ita q̄ in qualibꝫ
ipaz scribere sciebat et legere. **A**dor àt rex volens expiri
prudenciam ipius direxit eū p quod à regni negocio ad re
gione remota ad quā p sex mēses puenire mandauit. **I**p̄c
vero sic prudenter se gessit in oib⁹ q̄ rex plurimū cuncta
q̄ gesserat acceptavit. **E**t qm̄ rex delectabam̄ exquirere
nouitates mores et p̄suetudines boīm adiunctionesq̄ trarū.
A Marcus quoctq̄ translibat studebat sup huim̄ sūci noui
ratib⁹ inferri ut possit regis b̄iplacito cōplacere ppter qđ
aumis xvij. quib⁹ fuit familiari ipius sic illi fuit acceptus ut
abeo cētūne p magnis regni negotijs mittere. **M**ec igi
tur rō est q̄re p̄fatus dñs marcus sic didicit orientalū par
cū nouitates q̄ infra diligencius discribentur.

Qualiter post multa tpa obtinuerūt a rege grā in ad p̄fa
remandi. **C**apitulū nonū

Dicit bec desiderates p̄fati dñi redire venicias venie
rō a rege pluries licenciacē pecierūt qui p̄te dilcōe mag
na quā babebat ad eos ad cōfensū nō poterat inclinari. **I**n
terea barones vni⁹ regi in doꝝ noīe argon ad magni regis
Nublay curiā puenierūt quoꝝ vn⁹ vobatur Onlatoy. **U**ter
Alpusta terci⁹. **S**oyla ex pte sui dñi postulantes vt ci
v̄orā tradicēti de sua p̄genie q̄ mortua fuerat nup con
iux ei⁹ regiā volglana. **R**ex àt **N**ublay eos cū magno sus
cepit hōre et puellā vnā ill⁹ de sua p̄geie obtulit annoꝝ xvij.

noīe cogatim qui noīe dñi suieam gratautē suscipienteō
Xognoscentes quoq; qdñi Nicbola⁹ matbeus et Bar
cus deūderabāt ad p̄pria remcare p̄ grā supplicit a rege
postularūt vt p̄ bōre regis argon ip̄os tres ad cū transmīt
teret cū regina quib⁹ inde si vellem redire liceret ad p̄pria
qui p̄ce rūstanti peticōe denicit⁹ p̄ces eoꝝ nequit abnue
retifistē m̄ p̄bus postulantib⁹ consensum

Qualiter venecias redierūt **C**apitulū decimū
Onm̄ aut̄ debuerunt iter attipere fecit rex xiiij nānes
cū necessarijs cib⁹ cū victu bićymio p̄parari qꝫ quelit
det q̄tuor malos cū q̄tuor velis bēbat et cū illis discesserūt
a rege qui mult̄ i de coꝝ recessu displicenciā habuit tradi
vitq; eis duas tabulas aureas vt in oibus regnis sue iuris
dictiōni subiectis deberet de tutela ei de expensis eis itē
liter p̄nideri **S**imposuit qꝫ eis abbasia ad sumū pontifice
et ad reges quos dā xpianoz naingāres āt post mēses tres
ad insulā qđ **G**ana puenetūt **N**ū p̄ indicū mare p̄gredie
tes anno uno et dimidio puenetūt ad curiā regi argon quē
mortuū inuenetūt puella quā p̄ rege argon duxerat filius
eius accepērat in uxore **B**bī cōputacōe facta de socijs qui
mortui fuerāt in via iuenetūt qđ p̄ter nautas mortui lucrūt
de ip̄oz comititia viri octuaginta duo fuerūt āt p̄ter māina
rios in vniūlo sex centi **N**ū rō p̄gredientes vlt̄ri⁹ q̄tuor
aureas tabulas p̄cepto nas icepērūt a p̄neipo achatu noīe
q̄ regnū p̄ p̄ico gubi labat q̄ nō dū ap̄ crat ad regimēti
vniūlo ei⁹ ip̄ero hōraret deducēret q̄ securi qđ opticē
c. post miltū āt ip̄is miltos q̄ labores gubiāte deo p̄stātū
polim puenetūt inde cū miltis diuicijs et comitatu magno
icolumes redierūt venecias **A**lmo dñi. m. cc. nonagesimo
quito grās agētes deo q̄ eos de tātis laborib⁹ et p̄icul libe
rauit **D**ec autem idco in huius libri p̄m̄ scrip̄ia sūt vi coḡ
noscat qui legetit hunc librum vnde et quomodo scire po

uit dñs mare^o pauli de venecijs ea q̄ inferi^o continent^o. **S**icut
aut̄ p̄dictus dñs mare^o in orientalib^o p̄tib^o **A**nnis xxvi di-
ligenter p̄cū vniuerso tpe cōputato.

Descriptio orientalii p̄ciū et primū de minori armenia

Capitulū undecimū

Harracōe facta m̄ox itineri n̄ ad ea narranda que vi-
dim^o accedamus p̄mo minorē armeni^o brenit descri-
bem^o. Armenie due sūt maior et m̄ior. Armenie minoris
regni tartari tributariū est ibi inueniū regē iusticiā con-
uante. Regnū vero ip̄m multas civitates et multa opida
cōtinet. Patria fertilis ē et iocunda venaciōes bestiarū et a-
niū ibi multe. **A**et at valde famus est Armenie hui^o atqui
tus fuerūt strenui bellatores n̄ at posatores et timidi ef-
fecti. Ibi ē sup̄ mare civitas q̄ dicis glaza maris portū bñs
ad quā multi veniūt mercatores de venecijs de iennia et de
alijs regionib^o plimis. Vulte cui marcationes aromatū
vñifarū spēz aliazq; p̄ciosarū opū de terra illuc deserūt.
Auiecia volūt orientalii igredi fras accedūt ad glazam

De prūncia turchic

Capitulū duodecimū

Turchia, p̄miscuar^o greciū et tūr^o pplos ex grecis arme-
nis et turchis. Turchiāt p̄pā linguā bñt et machomis
tiabhoi. ibiliis legē idocti boies sūt et rubes i mōrib^o et col-
lib^o imorāt. put respire p̄nt cōuenient^o pascua greges m̄g-
nos bñt iunctoz et pecoz. Ibi equi et muli raloī m̄gni sūt.
Armeni rō et greci q̄ ibi sūt i citatib^o et opidō hitant. In se-
cūto nobilissic opant. Tirates bñt m̄stas int̄ q̄s p̄cipue sūt
Barro et cassene et sebasta. Ibi bñs blas^o martiriu pro
xpo suscepit. subiecti sunt vni de regib^o tartaroni

De armenia maiorī

Capitulū decimūterciū

Armenia maiorī tartari tributaria maxima provincia
est multas habens civitates et opida. Civitas metro-
polis dicitur acyngā ubi sit optimus buchyramis. Ibi

scaturiunt aque ferentes in quibus sūt poptima balnea
 due principales ciuitates sunt argyron et argiri. In esta-
 te habitant ibi multi tartari cū gregibus et armenis quia
 pascua habent vberima. In hycme vero descendunt pp-
 ter magnas niues. In montibus hui⁹ armenie est arca
 hoc. Provincia hec vslus orientē assinis, puicie mosul ad
 aquilonem vero cōfinis est puincie zorzanoru. In puin-
 cie hui⁹ confino ad aquilone vnius fons magius est. Ex ē
 quidē liquor scaturit olco similis p cibo quidē inutilis sed
 p vniictionib⁹ et lampadibus optimus. Nēs naciones con-
 fines hoc liquore p vniictione et lampadibus rtūtur. En-
 ta enim manat de buiūsimodi fonte liquor copia vt de ipo-
 nane centum simul oncrent.

De provincia zorzanie

Capitulū decimū quartū

Zorzanie, provincia tartaroꝝ regi tributaria est. Sertur
 op zorzanoru reges cū signo aquile supra humerū anti-
 quitus nascebantur. Corsani pulchri homines sunt et sa-
 gittarij optimi xpiani aut sunt ritū grecorū scruentes. Ca-
 pillos breves deferunt ut clerici. Sertur magnus alexander
 volens ad zorzanas transire quia oportet volentes ab ori-
 ente ingredi p viam transire artam longitudinis leucanū
 quatuor q̄a latere viuō mari concluduntur ab alio montib⁹
 ita q̄a paucis viris multi exercitus prohibentur accessus.
 tunc ex quo uequit ad ipos accedere voluit corū ad se p:ō
 bibere accessum. Ibiq; ad vic̄ principiū turrim fortissimam
 elevauit quā turrim terram nominauit. In hac provincia
 multe sunt ciuitates et castra serico habudantes. Ibiq; si-
 unt panni pulcherrimi de serico et de auto astures sunt op-
 timi ibi terra fertiliſ est. homines patrie marcatores et o-
 perarij sunt. Ibi est sancti leonardi orientalis monasterii
 monachorū iuxta qđ est lacus magius. In qua p:ima dic-

quadragesime usq; ad sabbū sanctū capiuntur pīces & ba-
būdantissime. Reliquo vero tpe amī pīces oīno repiri
non possunt. dicit autē lacus illa mare geluebelā habens in
giro miliaria L. L. et vi. Et distat ab omni mari pī die-
ras xij. In hās lacunas īgredīt̄ flum̄ eūfrates vñ de
quatuo: flub̄ pādysī aliaq; flūia multa ex quib̄ oībus la-
cūne sūt et īgrediunt̄ hic vndiq; lacune sūt. hec circūdate
sūt mōtib̄. In ill̄ pītib̄ iuenit scricū qō wlgariē dī ghella

De regio mosul. **C**apitulū decimū quintū
Osul regnū est ad orientalē plagbā ī pīfimo maioriā
armenie ibi bitant arabes qui machomettū adorāt. Sunt
āt ibi multi xpiani nescorini et iacobini quib̄ pīest pīar-
cha magi⁹ quē iacolich vocāt ibi sūt pāni pulcherrimi de
auro et serico. In mōtibus bñt regni bitant boīcs q̄ dīcū
tur. Cardy quoq; qdā nescorini qdā iacobini sūt. Elij āt le-
gē machometti sectātes hīc oēs pīdones sūt maximi.

De ciuitate baldachi. **C**apitulū decimū sextū
Tillis pītib̄ est ciuitas baldachi q̄i scripturis dīcīt
sūt̄ vbi bitat plat̄ maio: saracenoꝝ quē caliphū vo-
cant sūt̄ āt ibi pāni pulcherrimi de auro ouīsaꝝ maneribꝝ.
Sūliter et de serico diūsaꝝ etiā maneribꝝ. f. māssonat et c-
meli baldachie nobilior ciuitas ē regionis illi⁹. Unno ab
incarnatione dñi .m. **C**l. magn⁹ rex tartarop̄ alau obse-
dit cā et pīolēnciā cepit cū interi⁹ essent vitracentū milia
equū sī exercū regis erat pmari⁹. **C**alipus qui dñabat ibi
tūrriū vñā habuit plenā auro argento lapidib̄ pīcōsis a-
lijsq; mirabilib̄ imensi valoris sī q̄ auariss erat nec scīnt
sibi de sufficiēti pīudere mitīcia. nec munera largitūs est
militib̄ quos hēbat idō pīfusioni patuit. **R**ā **R**ā an rex ci-
uitatē obtinuit et **C**aliphū cepit quē in tūrri bezauri illi⁹
inextimabilis pīcepit includi negato illi cibo et potu. **Q**ui

et ait **S**i hunc thezaurum non quare audecque fuas le teipm et
ciuitate liberare poteras **M**ic at adiuuet te thezaurus tuus
quod tamquam audec dilexi illi quia na die fame periret per ciuitatem baldachinum
qui fluuius mitem tursit per quem usque ad mare indicum quod distat
a baldachio per vietas decem et octo navingant per hunc fluuium
mercatores inumeri eminans at ad ciuitatem chibis **M**medi
o baldachi atque ibi eritis basera que circuata est palmarum
nemoribus ubi copia e maxima nobilius dactilorum

De ciuitate thaurisy **C**apitulu decimoseptimum
Thaurisium est in illis partibus nobilissima rurbi sunt negotiacorum
quies in numero ibi de ecclesia et buntancia gemarum et oim lapi
dui preciosorum ibi sunt pani de auro et serico per maximam valorum
Quintas enim in optimo situ propter quod illuc perfluunt negotiatorum
optimi vnde s. de yndia et de baldachino de mosul et de cre
mosar. de frisia et latini et de regiobus istius rurbi sunt etiam
vallata machometum adorant. Quintas vallatae et viridariis
pulcherrimis rurbi fructus copiosi et pulcherrimi sunt

De miraculo translocationis cuiusdam motis **A. x^o octa.**
Tum illi motibus scilicet thaurisium et baldachinum est qui
sunt de loco suo ad locum translati est virtute divina. Tolebat
at terrae Christi peragelium rurum ostendere eo quod dominus ait si habu
eritis fidem sic gnum synapis et dicet huic moti translati hinc et tra
sibit et nichil impossibile erit vobis. Dixerunt enim christianos qui
sunt ex domino in illis partibus habitabat ut quod in Christi nomine motum hunc
transficerent aut os ad machometum portarent aut os per
gladio. **M**ic quidam denotavit vir fortis christianos oras su
as fideliter ad dominum ihesum Christum moti illi videte multitudinem populi
transfusum ad designatum locum propter quod multi ex sarcophagi ad Christum
reverti sunt.

De regione psalmorum **C**apitulu decimusnonum

Parsida maxima pruincia est q̄ olim nobilissima fuit
nūc vero multū a tartaris dissipata. In quadam ve-
ro ipsius regione ignis p̄deo colitur. Parsis, pruincia oc-
to regna continet. Uonū primū dicitur **A**asyū. scdm tur-
distam. tertii locer. quartii cylistam. quitu ysta uiths. scx-
tiū zeirizi. septimiū sotara. octauū qđ est i funibus dicitur
thymachayn vbi sit equi magni pulchri et magni precij.
Descendit autē vnius equi p̄cium ad valorem ducentarū li-
brarū turonensiū ducuntur autē a negoziatorib⁹ ad ciuita-
tem chysī et curmose q̄sum supa iudicū mare. **X**ueq̄ in yd-
iam deserunt azim̄ similiter ibi pulcherriū sūt et ppter
iporum nimia pulchritudine dantur p̄ precio marcarū tri-
ginta argenti et ultra. pulchre ambulant et optime currunt.
Vnbijs autē regionib⁹ sunt homines pessimi rixosi p̄do-
nes et homicide marcatores plurimi a p̄donibus occiduntur.
ppter qđ ip̄cs oportet munitos et cū comititia magna
soiatos incedere legē autē miserabilis machometti habet.
In ciuitatib⁹ sūt artifices optiq̄ auro et serico et ope pli-
mo nobilissime opantur. **I**bi copia est bombacis tritici or-
det miliū paucrici ois q̄ bladij viii ac oīm fructuū.

De ciuitate yassi

Capitulu vicesimū

Issi est ciuitas gradis in eadē regione magnaz iner-
ciū ibi artifices i serico nobilissime opantur. **I**bi ecia
adorantur machometus. Ultra yassi ad dietas septē v̄sus
eterman non est habitacio. Sunt ibi in campis tribus nemo
rap que equitari libere potest vbi venaciones multe sunt.
Ibi sunt onagri et coñices i multitudine magna et posse
pnenitur. **X**erman.

De ciuitate eterman

Capitulu vicesimū p̄imū

Ceriman est cinctas vbi tauricisci in babundancia reperunt in montibus ciuitatis. Ibi eciā habent immaterialib[us] et auro ati copiā. Ibi eciā sūt falcones nobilissimi volantes velocissime super modū miōres sūt falconibus peregrinis. In cerimā sūt artifices q[uod] opani frena calcaria sellas spadas arcū et pbarretas et cetera armoz istumenta et genera scdm pfluctudinē parrice. Mulieres eciā ciuitatis ope puluariō nobilissime opani faciūt q[uod] cultras pulcherrimas et certuicaria magni valoris. De ceriman ī p planiciem p dietas septē vbi est cōtrata domestica. Sunt autē ibi ciuitates et castra. Ibi inueniuntur pdices in magna copia. Post viij dietas inuenit descenius magnus ira q[uod] p dietas duas semp tendit ad declinū vbi arbores mlie sunt fructifere valde nō est tamen habitationi pastoꝝ et est ibi in yeme intollerabile frigus.

De ciuitate camandu **C**apitulū vicesimūscdm.
Camandu q[uod] olim ciuitas magna fuit sed nūc a tartaris est destructa. Regio āt viciꝝ rotharle. Ibi sūt dacili pistici et poma pabylī in maxima copia multi q[uod] fructus a lij crescūt ibi qui apud nos nō habent. Ibi sunt aues q[uod] diutetur francolini coloris pimixti albi. f. et nigri. rubei autem coloris habent pedes et rostra. boves sunt ibi maximū pilos albiſſimos et breves et planos habentes. Cornua habent bicusia et grossa acumine carent. Super humeros habent gibbū vt camelī fortissimi sunt et onera magna portat et cum onerari debent incurvant se vt camelī et cū onerati suerint surgūt sicut docti sunt ab hominib[us]. Arietes sunt ibi grandes et azini qui habent caudā p maximā longam et latam et pondcris plurimi libraz pinguis et pulchri valde sunt et ad esum optimi. In hac planicie multe sunt ciuitates et opida et habent muros luctos grossos valde et

fortes quia in illa regione multi predones sunt qui dicunt
caroanas et habent reges sive autem incitatores et quoniam volunt
predari patriam dyabolica arte faciunt acie obscurari de die
in spacio magno adeo ut nullus eorum videtur posse tenere quod
quoniam huiusmodi obscuritate diebus septic et tunc predones
illi egredientes ad campos quoniam numerus deccce milia ordi-
nante se per longas acies unde pariter iuxta vium in latitudine
magis ita raro sit ibi aliquis pertransiens quod non incidat in ma-
nuis eorum. **C**apiunt autem homines et ut iumenta vendunt inue-
tus et fenes occidunt. **E**go marcus dum semel transirem inde
incidi in illam obscuritatem sed quia vicinus erat castro quod
canosalius dicitur consugi ad ipsum plures tamen de meis soci-
is iciderunt in illos quoniam quidam vendit si fuerunt alii vero occisi.

De campestribus et famosa civitate karmos. **C**apitulo
vicesimi tercius.

Danicias autem que super deca est versus meridiem prenderit
ad quinque dieas demum pervenit ad viam quamdam quae est in
declivo per quam descenditur continuo per xv. miliaria et est via
pessima et propter predones via est periculissima. Post hanc
peruenit ad campestrem pulcherrimam longitudinem dictam
ru duarum et dicitur lac illa formosa ubi sunt flumina et aquae
multe et palme ibi sunt in copia francolim papagallim aues
quoniam alicuius diversarum species quae contra mare non habentur. **D**einde
venitur ad mare oceanum in cuius litore est civitas Carmo-
sa. **A**hdemus portum conuenientem negotiatorum in domibus deferentibus
aromata et margaritas et lapides preciosas et pannos
anteos et sericos dettes ciephantorum et alia preciosa. **H**ec
civitas regalis est habens sub se ciuitates alias et castra.

Magno hec calido est et infirma. **S**i mercatores extranei mo-
ritur ibi rex terre accipit libi omnia bona eius vini fit ibi
de partibus et alijs speciebus quod optimum est. **S**i qui tamen ex
eo bibunt qui consueri ad ipsum non suerint pacienter fluxum

Ventris postmodum cōfert et impinguari facit homines **I**n
cole loci pane tritici et carnis non vntuntur quia nō pos-
sent vivere si cibis huiusmodi vescerentur sed cōmedunt
pisses salices dactilia et sepas vi fani sunt **M**ultia utrū-
tutima **N**aves bñt piculosas p eo q clavis ferreis nō
firmantur **S**ōfiguntur enī tabule lignis clavis et cōsuū-
tur filis que sunt a corticibus mucū de india conficiuntur
enī coruces vt et folia corticū solidantur vt crues cquo:ū
fila aut illa bcn: sustinent fortitudinē aque maris et multo
tempore conservant vnitū firmamentū ferrī multo melius
est **N**avis vnicam habet arborē vñū vclum vnicū r̄bemo-
nē nec habet nisi vñā coopturā pice non liniūt naues illas
sed solū oleo pisciū **D**olby in nauicō posuerunt onera co-
operiunt eam corijs iuper quo ponunt equos quos in ym-
biam dicerūt multe de his nauibus percunt quia ibi ma-
re tempestuosū est valde et naues ferro non sunt firmate
Ancole regionis illius nigri sunt et machometū adorant
Estatis tempore ppter intollerabilē estūm in civitatibus
non morantur **N**abent enim extra civitates opida et viri
baria multa ac flumina et ad singula viridaria p aqua duc-
tas et canalia aquas deducunt in illis viridarijs in estate
habitant **S**cpe enim in regione eiusdā deserti vbi non ē
nisi fabiliū pflat ventus validus vhementer qui homines
occideret nisi fugerent quando enim senciant primū motū
ipsius statim currūt omnes ad aquas in quas ingressi tam
diu in ipsis morantur in regione illa ppter estūm hūmum
blada sua ut nouembri seminant et in marcio metunt quo
eciam mensē fructus omnes maturūscūt post incensem mar-
cij folia omnia et herbe arescant ad eo ut solū omniū re-
periri non possit **I**n hac regione quādo moritūr vir his
vroxē vxor eius vñqz ad annos quaruor semel i dic singulis
dieb' mortē ipi' viri deflet **N**ouenūt at ad domū deflctti

consanguinei et vicini fortiter qui clamant et in plancus suos
de morte durissime coquuntur

De media regione in civitate curmosa et ceteram

Capitulu vicesimus quartu

Hunc de regionib⁹ alijs locuturus primo reuerterem
ceteram ut inde p̄grediar ad eas quas volo scribe
re regiones Alio at libro hoc loco yndi describetur unde re
ditur de curmosa ad civitatem ceteram per aliam viam immen
tit pulchra magna q̄ planicies ubi est virtuali copia Tri
ticū aut̄ habundanter hnt si panis illius patric nō potest co
medi ab alijs qui nō sunt ad eum per multa r̄pa assueti eo q̄ p̄p̄t
aqua amaras amarus est p̄dices ibi et dattili et fructus alijs i
magna copia sunt Ibi sunt balnea calida optima que valent
ad scabiem repellendā et ad multas alias egritudines.

De regione q̄ media est inter ceteram et civitatem cobinā

Capitulu vicesimus quintu

Entes aut̄ de ceteram versus cobinā immensū viam
peſſimā q̄ in longitudine viij. dietas h̄z i quibus aqua
omino baberinon p̄ nisi alicubi i modica quantitate et illa sal
sa est et amara viridisq; coloris ita ut pocius succus herbe
q̄ aqua videat ideoq; de ea nullus bibere potest Si quis
baſtu de ea vīni ſumpserit ſtatiū ventris pſluuiū patet
et p baſto uno fere decem vicibus p̄uocaretur ad fluxū.
Sumile ecclā accideret si quis modicū quid ſalis p̄medcret
qđ ex ea fit Doq; op̄z q̄ viatores p̄ potū aq̄ ſecū deferat
iumenta vō aq̄ illā amarissimā iuitissime bibūt Si aut̄ p
ſui anguſtia illam bibere cogūtur ſimilitet ventris fluxum
paciūtur nulla in defetto illo habitacio boīm inuenit nec
ecclā ſeraq; niſi ſolū omagroz̄ ppter cibi potis q̄ defectū

De civitate cobina

Capitulu vicesimus sextu

Qubina est civitas grandis ubi copia ferri est. Ibi sunt
specula de calibe pulchra et magna valde ibi sit tuechia
qua medetur oculi similiter et espodiu. **E**odus autem facie
dies talis dum inueniuntur ponunt in quodam vena ferre ad Baptam q
ponit iformace cratera ferrea coopta vapor eleuatus a ter
ra succendat cōglutinatus ad craterem est tuechia. **E**tate
ria vero grossior quam in igne remanet vocatur espodiu. binum in
cole sectant legem ab hominabilis machometti.

De regno thymochaym et de arbore solis quod dicitur sicca
Capitulu. vicesimū septimum

Dicit discessu de cobina immensis debitis hinc longitudi
nis dictas octo ubi est ariditas magna arboribus cni
cariet et fructibus aquo non poterit amare sicut quas iumenta iuitissi
me bibunt. **P**onit ergo ut viatores aqua lecū deferat post
hoc deuenient ad regnum thymochaym ubi multe sunt civita
tes et castra et est regio in ultimis finibus pavidis visus aqua
lonem ibi est planicies magna in qua est arbor solis quod vul
gariter apud latinos dicitur arbor sicca. **E**t est arbor magna
et grossa valde habens folia ex uno latere alba ex alio ve
ro viridia fructus non producit sed facit viteas ut castanea
inter quos nullus fructus est lignum binum arboris solidum est et
forte et glancet in coloris ut buxus. **E**x uno binum arboris la
tere usque ad decem miliaria non est arbor. **E**x lateribus autem
alijs arborum undique nulla penitus arbor est usque ad centum
miliaria. **I**bi fert suisse bellum inter alexandrum et darium et tota
terra habitabilis regnum thymochaym fertilis et abundans
est aeris quod gaudet temperie virosque pulchros et feminas
pulchras habet oculis tamcadorat machomettu.

Aet tyranno qui vocabatur senex de montanis et asselliis
eius **C**apitulu. vicesimū octauum

Alete est regio ubi dominabatur princeps quidam pes
b 3

sumus qui dicebatur senex de montanis de quo ego mare
qua multis in regione illa audiui rescribo princeps ille cum vni
uerso populo cui perat machometti sectator erat. **E**xco-
gauit autem inaudiram maliciam ut homines siccarios seu gla-
diatores audaces efficeret qui in loco alienigenae vocantur pp-
ter quos audaciam quoscumque vellet occideret ut ab oibus
timetur. **I**n valle enim pulcherrima quae circumcluditur a
tumulis montibus maximus ac pulcherrimus viridarii fecit
vbi omnium herbarum florum et fructuum delectabilium erat copia.
Ibierant pallacia pulcherrima mira varietate depicta et
decorata. **I**bi fluebant riuiuli varij et diversi aque vini mel-
lis et lacticis. **I**bi seruabantur mulieres iuuenes supra mo-
dum decolete que docte erant saltare cytharizare et canere in oī
genere musicorum vestes varias et preciosas habebant in miro
quam apparatu ornatae erant. **M**ariu erat officium iuuenes ibi po-
sitiosi omnibus deliciis ac voluptatibus emutrire. **I**bi erat
vestiu lectioꝝ virtutiuꝝ omnesq; desiderabilium copia de nul-
la re tristis ibi siebat relacio ad nichil nisi iocis obscenitatibus
delectabilius vacare licebat. **E**rat autem ad introitum
viridarii castri fortissimum quod diligentissime custodieba-
tur. **N**am paliam viam ingressus ad locum esse illum non
poterat velegressus tenebat autem senex ille sic enim in nostra
lingua vocatur. **S**iis nomen erat elecodynami in suo pallacio
extra locum illum iuuenculos multos aptos uidebat et for-
tes et eos saciebat in legem machometti nefaria informa-
ti primis enim infelicissimus machomettus sectatoribus sue
legis quae in vita alia buiusmodi ut est dictu delectaciones be-
buit. **L**um autem volebat ex iuuenibus aliquos facere au-
dacissimos assiduus faciebat eos pociorem dari qua sup-
ra confessim graui sopore deprimebantur tunc describan-
tur in viridarii et post horam modicam sopore soluto vi-
dentes se tamis interesse deliciis putabant se paradyssi gau-
dia perfuerit iuxta promissionem abbominabilis machomet

ti post dies aliquos faciebat quod volebat ex ipsis pocris
similiter inde educi cu[m] excubabantur vehementissime trista-
banunt ridentes se tanta consolacione prius
propheta qui se dei prophetam ascribat illis q[uo]d si p[ro] eius
obedientia morerentur statim reducentur illic p[ro]pter q[uo]d
p[er] ipsius obedientia mori desiderabant tunc mandabat il-
lis q[uo]d illum aut illum occidarent et q[uo]d non metuerent mori
periculum q[uo]d statim educerentur ad gloriam Illi autem omo[n]e pe-
riculose exponentes gaudebant si p[er] ipsius obedientia me-
rerentur occidi et sic q[uo]d mandabat p[re]cete in occidente ho-
minum conabantur hac arte longo deinceps delusit tempe-
regione illam Q[uo]d quam causam potentes et in agmine mortis
periculum metuentes effecti sunt tributarij et subiecti

De morte eius et de destructione loci illius **C**apitulū
vicesimūnonū

Hec anno dñi 3000 C[on]cl[ave]l[et]r[ati]o[n]e[bus] Iwan rex tartarorum locū illū
obsedit volens tantu[m] p[er]iculū de suis p[er]tibus remouere
post annos cepit senectutem ad dynastū cū omnib[us] suis asselliūs et
locus ille fuit funditus dissipatus

De cimitate sepurga et eminē eius **C**apitulū xxx.

Sicut discessum de loco p[er]fato inenit regio pulchra col-
les h[ab]ens et planicies et pascua optima multosq[ue] fructus
q[uo]d in virtualib[us] oibus fertilius est nisi q[uo]d alicubi p[er]imillaria l.
aut xl aqua inundari nō p[ot]est s[ed] oportet q[uo]d ea lecū ducentur vi-
atores Equi autem vel iumenta alia multa ibi paciūr potus
penitus Ideoq[ue] necesse ē festināter in illa ariditate tristire
aut p[er] alibus aquā deferre Longitudo vero regionis illi-
us ad dictas sex extra loca sterilitatis ab aqua regio ipa-
cinitates miltas et opida habet omnes enim machomenni a-
borat Post hoc autem puenit ad cimitate sepurgā vbi ē
omni virtualiū copia pepones habundancie quos wlgome-

noles vocat quos per filia seu per corrugias circuque scindunt
aut sicut sit de cuburbitis quas cum desiccata fuerint ad per
tinaces terras venales deserunt in copia maxima. Acceptant
autem valde in cibis a populo quod quasi mellis sunt dulcedine. In
illa regione venationes multe sunt bestiarum et aquarum.

De castro tartaria Capitulū xxxi.

Terminatis autem duabus perdiis dicitur inveniri castrum
tartare vbi bladi copia magna est. Regio autem illa pul
chra est valde montes habet optimi salis et ad meridiem al
tos et maximos qui videlicet toti mundo salem tribuerent ha
bundat. Tanta est autem illius duricies ut non nisi cum malleis
ferreis de ipso accipi quid possit. Post hunc per dictas tres
inter plagam aquilonem et orientalem et genuitur ad civitatem
sciam. Interim in via repinguuntur opida multa vbi est vini
bladi frumenti copia multa. Incole macbometum adorant
verum tamen vini bibunt et maximi portatores sunt tota enim die po
tacionibus vacant hinc vini coctum optimum homines autem
peccanti sunt et optimi venatores et militares silvestres bestias
capiunt in capite nichil aliud deserunt nisi quilibet vir corde
lam viam longitudinis decem palmarum capiti circuligatam
bestiarum quas capiunt pellentes conficiunt et illo corvo vestiun
tur et calciant nec vestes alias nec caligas habent.

De civitate baldach Capitulū xxxii.

Pretereunte inde inueniuntur civitatem baldach que o
rum nobilis fuit et maxima multa babes pallacia mar
morea nunc vero a tartaris est destruta. In civitate ferunt
alexandrum filiam regis darij accepisse uxorem. Ibi adora
tur abominabilis macbometus. Hic et per aquilonari
terminatur prouincia syriensis deinde inter plagam aquilo
narem itur per dictas duas et nulla bifurcacio repinguatur quia pp
er fatrones aut predones habitatores loci oportet ad mo

tana fugere ibi sunt aque multe et venaciones maxime bel
tiari. **H**ic etiam sunt venaciones leonis. **O**portet autem ut per die-
ras duas viatores virtus alia secundum ferant.

De ciuitate scassem **C**apitulū xxxiiij.

Cuius scassem in planicie est et castra multa in mon-
tis. **I**n regione illa multi sues sunt spinose. **N**on enim venato-
res illos cum canibus inseguuntur congregati insimul suos in
furorem magnū se agitant et spinas quas in dorso et in la-
teribus habent in canes et homines iaciunt multosque lepi-
us vulnerant. **B**ens ista propriam linguā habet. **P**altores
huius patrie in montibus morantur ubi in caucris sibi ba-
bitacula faciunt. **D**ost hoc itur per alias tres dicas usque ad
puinciam balascie et ibi in triū dierū itinere nulla habitacio
est neque cibus aut potus in via haberri potest idem potum et
cibum secundum deferant viatores.

De puincia balascie **C**apitulū xxxvij.

Balascia est magna puincia quod habet propriā linguā
Reges habentes ex una psapia sibi iure hereditario suc-
cedentes fertur aut omnes ornū duxisse ex progenie alexa-
ndri. **I**bi adoratur machoimettus. **N**on montibus huius pro-
vincie invenimus lapides preciosi pulchri magnique decons
qui dicuntur balasci a nomine. **S**i quis huiusmodi lapides
sine regis licencia foderet aut exportaret aliquā extra reg-
num vitam similiter pōderet et confiscarentur oīa eius bona.
Non enim huiusmodi lapides regis sunt. **R**ex autem mittit ha-
bitaculum ad reges et principes per dono aut per solucionē tributū.
Multos enim per auro et argento comittat. **T**anta est ibi
ipsorum lapidū copia quod si rex eos sordi libere et exportari per-
mitteret ita vilescent quod nichil aut modicum lucrarentur.
Allii bac puincia in monte alio inveniunt lasuli de quo sit

gymnū melius qđ reputur in mūdo bēnit in mineris sicut et
ferrū. Qui sūt ibi multi et veloces et magni q̄ ita fortes du-
ros et solidos pedes bñt ut nō op̄z ibi ferrari. Adūt enim et
currunt p̄niōtes et saxa nec ledūt pedes eorū. Ibi ecia be-
rodi et falcones optimi sūt qui ap̄d nos vocati sagri et ecia
layney et venacōes bestiar̄ et amū ibi pulcherrime sūnt.
Ecia p̄nicia balalcie triticū optimū in copia valde mag-
na. Ordco bñdant silī mili et pauci. Olei caret si de nūcid⁹
et zozima oleū faciunt alioz regnū et suoz affūmū boic̄
non metuūt. Introitūs cni in montib⁹ in p̄nicia arri et ar-
dui sūr qui ab hostib⁹ iuadi et trāsiri nequint. Civitates coꝝ
et castra in montib⁹ fortissimi sūt. Sagittarii sūt et optimi
venatores. Corio vestimū. Rā vestes lancee et lini brē nō
p̄nt et nimis care sūt. Mulieres nobiles illi⁹ regionis bra-
chis lineis aut bōbacinis al bōbicinis vñūt vnaq̄q; in suis
femoralib⁹ bñt pāni brachia centū aut octoaginta aut qua-
draginta. Inne alios gloriōsior reputat q̄a singulo intra se
brē ostendit grossiciē ampliorē.

De p̄nicia bascie Capitulū xxxv

Bascia est p̄nicia distans p̄ dietas decēa. p̄nicia ba-
scie. Regio valde calida ē boies bñ nigros astutos
et malos lingua bñ, p̄priā et in aurib⁹ anulos aurocos et ar-
genteos defertūt cu margaritis lapidib⁹ p̄cōsis. Carnib⁹
vescūt et riso ydolatre at sūt vacates incūtacōib⁹ demonū

De p̄nicia chesimur Capitulū xxxvi

Chesimur est p̄nicia distans a baschia p̄ dietas sep-
tem cni⁹ incole lingua bñt, p̄priā et ydolatre sūt. Ibo
la consulūt et responsa ab ydolo dyabolica machinacione
recipiunt faciunt arte demonū aerem obscurari bruni cni
sunt id est nō pfecte nigri nā regio temperata est. Carnib⁹
vescūt et riso et tamen macilenti sūnt valde. Civitates

ib i sunt multe et magna multa qz opida Reges habent qui
nulli tributarioris est Nemini metuit qz deserta circuus quas
hantes fortiores sunt et vndiqz ad eos difficil' e accessus Si
hac pruincia quidqz qui in monasterijs vel cellis ydol busunt ci
bi et pot' magnu abili nentia faciunt p suoz bore deoz Et
multu caudent eos quos colunt offendere eoz tñsgredi do
mandata ne pbaria cui bussimodi beremus a populo p
uincie magna reuerencia exhibetur

De pruincia noctâ de motib' altissimis **C**apitulū xxxvij.
Si vellem vltcri recto tramite p gredii oportebit me
in yndia p gredi sed in libro tercio de yndia p se qnur
Post circop viam alia ibimus turf a cõtinuo altero in boas
res pruincie balascie Post recessu vero de pruincia balas
cie inter plagâ orientale et aquilonē ir p dictas duas sup
crepidine flumis vbi p est frater regis balascie inuenit at
castra et ville mlie Ibi viri locoru pbi sunt et in armis stre
nuim machomittu adorant post dictas rō duas inuenit pui
cia noctan que lingua pprā b3 et sibiecta est regi balascie
ecia habetur lex pessima machometti Alii aut loci illius
sunt strenui bellatores Ibi sunt venaciones maxime q re
gio habet siluestres bestias inumeras Demū post recessu
a regione pdicta itur p dictas rtes ad orientalem plagâ semi
per ascendendo per montes donec ad monte maximum p
uenitur qui dicitur esse alcior mundi inter montes duos
est queda pulchra planicico vbi est fluvius pulcherrimus
sunt qz ibi p eoptima pascua Si cquus vel bos machilic
mus vel quodcuqz aial ibi imponatur ad pastu in diebus x.
pingue scit filocifria animalia ibi sunt multa Inuenitur
ecia ibi bones silvestres maxima habetes cornua palmis
quatuoz aut sex vel tribus dc quibus sentelle et alia rasa
sunt insuper et pasto:cs sibi de cornibus concludunt do
munculae Babet autem illa planicico in longitudine

dicas xij et vōf pamer si pgressu vie debita ē nulla q̄ ibi
bitacio ē nec herba rep̄t ibidē Op̄t aut̄ vt viatores in trā-
sitū facientes vt secū virtualia ferant Ibi eccl̄a nulla aialia
appunt pppter magnū frigus et altitudinē nūmā q̄ ibi victū
hrc negrent Agnis q̄nq̄ ibi accendit pppter frigiditatē max-
imā regionis neq̄ ita lucid⁹ ē vt app̄t alibi neq̄ ita efficax
vt valcat ad coquendū Dost h̄ op̄t munerates iut̄ plágā or-
ientale p̄ mōtes colles t̄ valles xl dicas icedere t̄ ibi mīta
iumentū fluvia vōf at regio illa bellor̄ In via at illaz xl die
tar̄ bitacio illa est neq̄ herba eccl̄a aliq̄ ibi crescit Op̄t igi-
nū vt trāseuntes inde secū virtualia deferat. In montib⁹
vero altissimis bitacōc̄s multe sūt hominū ydolatror̄ cnu-
deliū et pestilentiū qui viuunt de venacōib⁹ et conio vestiū

De puincia cascar **C**apitulū xxxviiij.

PDost h̄ pueſ ad puinciam cascar q̄ magno chaam ēbu-
taria ē vbi sūt vinee pulchre valde et viridaria mīta t̄
possessiōes fructifere Ibi ē bōbicis copia boic̄s at illi⁹ re-
giois lignā h̄nt p̄pā negotiator̄ et artifices sūt mīlū di-
curr̄t p̄negociacōib⁹ suis avarisitū t̄ p̄mīmia avaricia pce
viuunt h̄nt vō legē misabil' machōetti Sūt nichilomin⁹ ibi
aliq̄ xp̄iani nesciō:iii qui pprias h̄nt eccas quinq̄ autē
dictis tora p̄tenditū regio.

De cūitate samarchā et de miraculo colūpne fco in eccā
beati iobānis baptiste. **C**apitulū xxxix.

SAmarchā nobilis citas ē magī regione illa q̄ t̄butari
haest nepoti magni chaā viri simul bitāt xp̄iani et qui
machōetū adorat qui se sarraceos vocat In hac citate tlc
bijs t̄pib⁹ fcm̄ fuit xp̄i vtute mirac̄ Quidāfr̄ magni kaā
qui dicebat cogitat qui huic p̄terat iduct⁹ a xp̄iani t̄ doc-
t̄ baptisma suscepit Tūc xp̄iani p̄ncipis fauozē h̄ntes edi-
ficauerūt vna basiticā magnā in v̄be samarchā in hōre bri-

jobānis baptiste **X**ali autē ingenio fuit ecclesia p architec-
tos evisicata et fabricata vt tota testudo basilice sup colūp-
nā marmoreā fabricareſ t firmareſ q̄ colūpna fuit imedio
et **X**lceperūt at q̄ siuebat opus quādā farracenoꝝ lapide
de quo baptisimū firmauerūt s̄b colūpna p̄fata **X**arraceni
vo xpiaios oderat dc sublatō c̄is lapide doluerūt ſe cogā-
tay p̄ncipē metuētes ausi contradicere nō fuerūt ſc̄mē at vt
moixeret cui p̄nceps in regno ſuo ſuccellit ſe nō in fide farracē
autē ip̄trauerūt ab eo vt xpiaui ſuū ei⁹ lapide restitue-
re cogerent **O**fficerentib⁹ vo xpiauis farraceniſ ip̄is mag-
nū p̄cium p̄ lapide rēuerūt farraceni p̄cium volentes vt ſb-
latō lapide deſtruereſ eccia carente colūpni⁹. **X**ūq̄ ipſis
xpiauis nullū p̄ buiſimōi re eſſer remediū br̄mīdhamē
baptiſta lacrimosis p̄cib⁹ iuocare ceptūt **I**git aduenien-
te dic q̄i lapis ſub colūpna remouendus fuerat a farrace-
niſ p̄q̄ ſruina toci⁹ teſti eccia cadere ſpabat et mutu dino
colūpna adeo a baſi ſblata ē vt p̄ palmarū triū ſpaciu ab ea
ſuſtentareſ in aere et ſic abſq̄ buiſi amiculi fulcimento vt
q̄bodie perſeueraſ

De p̄uincia Cartban **C**apitulu xl.

Balis inde p̄gressi inuenim⁹ p̄uinciam Cartban q̄
quiq̄ dierū inuere prendiſ in longū q̄ecia legem te-
nū machometti ſbiecta eſt nepotis dñio magni k̄ q̄a in h̄is
ciuitates multas et opida **P**rincipalis ut regni ciuitas
dicitur cotim prendiſ at in longū p̄uincia p̄ dietas octo vbi
eſt bōbicis et oīm virtutiu copia. viue multe et optime
Vibis ſunt hoīes ibelles et ibecilles. artifices vō ſūt et negoci-
atores et h̄iūt legē turpissimā machometti.

De p̄uincia coram **C**apitulu xli.

Provinciā vō coram rep̄iſ post Xarban inf plagam o-
rientale t aquilonare q̄ ſbiecta ē dñio magni k̄a in ba-

bens ciuitates multas et opida multa. **P**rinicipalis autem ciuitas est coram praetendit, pruincia in longum octo dicitur ubi eis bohemicis et oim virtuali copia. **A**lince multe et optime sunt ibi boches ibi in becilles sunt artifices vero et negotiatorum sunt et habent legem turpis machometti.

De pruincia peyni. **C**apitulu xliij.

Pro gredientibus in Iup. eandem plagam occurrit, pruincia peyni longitudinem dierum huius quinque similiter subiecta cum magno kaam et machometum adorant multas habentes ciuitates et castra nobiliora aut ex ciuitatibus dicitur peyni. **V**bi est flumen in quo reperiuntur lapides preciosi, s. iaspides et calcedonij boches patrici negotiatorum et artifices sunt bohemicis et virtuali bunt copiam. **E**s autem in pruincia talis consuetudo ut si quisque huic uxori ad pres alias quecumque de causa se transferat ultra dies xx. moratur post illius discessum uxori licet in illo reliquo viro altero nubere vir etiam qui decessit potest licite aliud ducere iuxta errorum in ea patria consuetum.

De pruincia carebia. **C**apitulu xliij.

Post hoc pervenit ad pruinciam Carebia quae est sub domino magni kaam ubi multe sunt ciuitates et castra cuius principalis ciuitas dicitur Carebia. **U**bi sunt lumen in quib[us] copiose habent preciosi lapides iaspides. **C**alcedonij magni valoris quam a negotiatoribus deferrunt ad pruinciam Cathay. **N**ec pruincia Carebia tota est fabulosa et aquas multas habet amaras licet in multis locis aqua bona sit. **S**imilitur in Carebia et peyni terra tota arenosa ac sterilis est. **N**exer citus aliquod transitum facit per pruinciam Carebiarum viri oculis regionis illius cum uxori et filiis et a filiis cunctis per dies duos vel tres ad aliam se transferunt regionem ubi pascua repianit et aq[ue] ubique residet donec exercitus transierit vici aut ita eorum vestigia in arena facta obstruitur quod superueniens exercitus via

illoz investigare nequit. post discensū exercitus ad p̄sa re
deut si vō exerceit⁹ quib⁹ s̄iecti sūt t̄ ilicant nō fugiunt hoīes
foia aialia ad locū aliū trāfferūt q̄ exerceit⁹ tartaroz p̄ vic
malib⁹ q̄ r̄cipiūt ab hijs quos t̄ ilicunt p̄ciū dāc nolūt Post
discensū de puic. a Lyarchia iſ dict. v. p̄ zabulū t̄ est aqua
pessiā et amara alicubi t̄n̄ ifra illū ī minū de bona aq̄ iuenit
et sic pueit⁹ ad ciuitatē q̄ d̄r̄ lop̄ D̄cs āt puic. f. calcar corā
peyn caribia vsq̄ ad ciuitatē lop̄ sb̄ m̄gnī turcib⁹ t̄n̄

De ciuitate lop̄ et debto maximo **C**apitulū xlviij

DOp̄ est ciuitas magna ad introitū desertū magni qđ ē
inter plagā orientalē et aquiloniarē hoīes ciuitatis le-
gē miserabilis macbometti tenet. In hac ciuitate p̄ mar-
catorib⁹ volentib⁹ trāsire desertū cuncta p̄parāt necessaria
vbi marcatores h̄usq̄ iter arripiāt dieb⁹ plūnis r̄quiescūt
vbi azinos sortes et camelos virtualib⁹ et marcacōib⁹ one-
rat et sic iter arripiūt p̄ desertū. N̄ aut̄ azinos et camelos
et onera auerūt virtualib⁹ occidūt eos et in debto dimittūt
q̄ nō possent eis vsq̄ ad ēminū itine⁹ de virtualibus pui-
dere et coria secū portāt si volūt camelos t̄ libēcius suant
q̄ p̄m̄ cibi sūt et onera magna portāt. In debto vō iueniūt
aqua amaras in locis ī bus et circuit miliaria xxvij. aquā
dulce iueniūt et in vi plūmū inter viii et alterā viii diete
distanciā nō aut̄ p̄ omnibus sufficit q̄nq̄zēni p̄ q̄nq̄gu-
ta q̄nq̄z vō cennū sufficere p̄it. Ii xx. aut̄ dieb⁹ ad debti ē
minū pueniri p̄ latitudinē. lōgitudo vō ci⁹ a virio patefert
vt vix ab inicio eius vsq̄ ab fine eius in uno anno pueniri
possit. Est aut̄ desertū illud montuosū vt plūmū et plani-
ties eius arenosa ē totū āt vniuersaliter sterile ē et oīo sia-
lianīla sūt p̄p̄ cibi desitū. Illusiones milie de die t̄ nocte
ridentur et audiūt ibi. Oportet ergo vt diligent canēat in
de transiū facientes ne diuertant a socijs et ne quid in via
sue socijs dominat quoniam si sociū preterirent adeo vt

propter montes aut colles vocari nequeant difficile est remanentib^z a socijs ad eos puenire quoniam voces demonum audiunt ibi qui ipos vocat hominibus proprijs et effigiet socios procedere cum voces quos illos sequentes ducunt ad deum. **N**on per huius cum illusionis multi in illo transiit periculum quod nescierunt ad socios puenire. **A**liqui etiam in aere sonitus immensus seu auditu musicorum instrumentorum sed frequenter sonus tympanorum et sic ille transitus valde laboriosus ac periculosus est.

De ciuitate sachio et de ritu paganoꝝ et de obuistione coporii. **C**apitulu xlv.

Simpla vero via deserti profaci puenit ad ciuitatem sachionum quod est in introitu prouincie magne tangutib^z ubi sunt pauci christiani nestorini. alij autem quidam bitatores legem suam miserabilis macbonetti reliqui vero oculi ydolatre sunt. **I**dolatre autem qui ibi sunt lingua habent propriam bitatores aut verbis huius oculis negociacionibus intendunt solum de terre fructibus ruris. In ciuitate sachionum multa sunt monasteria diversarum ydolis dedicata quibus magna sacrificia sunt et maxima a populo eis reverentia exhibetur. **N**on hoī nascitur filius statim recomendat cui alicui ydolo ad cuius honorē anno ipso arietem in domo tenet. Anno ipso coplerio a nativitate filii in festo ydoli ipsius anno quo post annū euenerit offeret illi ydolo filium et arietem cum reverentia maxiā. **N**ost hoc coquunt carnes ipsi arietis et ydolo offerunt quas tadiu ante ipsum dimittunt donec implete orationes ne phade quas an scđm consuetudine sue ciuitatis effundunt. **R**ogat at pater suppliciter dolu ut filium suum conservare dignetur. **A**redunt vero quoniam inter ydolum ius carni comedat et ossa reverenter in decēte vasculo seruant. **N**on quis moritur et his ad quos mortuorum corpora pertinet, buria faciunt in quorum obuistione sit offerend^z. Illi at interrogatur de mense die et hora nativitatis illius. **A**t illius bore constellacione conspecta iudicatur quo die sit comburendus.

Aliqñ aut̄ corpus mortuū diebꝫ septem itineri faciūt qñs
per mense in qñqꝫ vero mēsibus sex. Interi m̄ tali mō bina
tur in domo. Capsa hñt et assibꝫ valde grossis sic artifici
ose compositā q̄ illus ex ea feto exalare poterit q̄ eciam
exteri pulchre depicta est. Ibi cadaver collocat aroma
tibꝫ conditū et capsā cooperiunt pulchro pāno singulis ve
ro diebꝫ q̄ diu corpus scrufat in domo hora prandij men
sam iuxta capsā cū vino et delicatis cibarijs p̄parent q̄ p̄
dii sic pata tenetur quousq; vivens hō pradere possit. Di
cunt enī defuncti atāz de his que ibi nomine sui sunt apposi
ta māducare. Insup et p̄fati astrologi consulunt qua ex par
te extra domū defuncti corpus effundendum sit. Dicūt enī
aliqñ banc vel illā porā bonis factis in sui cōstitutioē ca
ruisse, ppter qđ eā iudicant esse incongruā ut p̄cā mortuo
rum cadavera effundantur, ppter qđ ipi mādant ut p̄ aliam
portam v̄l per nouā parietis apturā ad cōburendum effe
rantur corpora mortuorū. Nū autem ē cīvitatem vel opidū
ad cōburendū effundunt sūni in via domūculē de lignis in lo
cis plinis pannis sericis et auricis coopte ad quas cū pue
nunt cū mortuo corpore capsā ibi depositā domūculam
et ibi aī capsam effundunt vīna et cibaria delicata in terra
dicentes defunctū illum cū tali prandio in vita alia recep
tum. Num aut in via procedunt p̄cedunt capsā oīā istru
menta iūsicoꝫ cīvitatis: Qui quoꝫ sonitu est iocunditas
magna. Num vero ad cōbustionis locū puenunt hñt i car
nis de papiro incisas ymagines viroꝫ ac mulierꝫ equorum
cameloꝫ atq; denariorū mīlorū que oīā simul cū cadaue
re cōburiuntur. Dicunt enī tot suos et ancillas atālia atq;
denarios in vita alia habiturū quot fuerunt ymagines cū
eo cōbusse et sic viuet ibi cum diuicijs et honore. Banc si
perfisionē scruat vbiq; in cōbustione cadauerum huma
norū in orientis pribꝫ cecitas paganorum.

De pūncia camul et de pessiā p̄studiēci? Capl̄xlii.

Camul vna est ira magna vi, puincia tāguth q̄cib
fecta mag. kaam vbi sunt ciuitates et opida mīta. Est
aut camul ut duo debita scilicet magnū debitu pri dictū et
aliquid qđ in longitudine cōtinet dietas tres. Auctorialia in hac
provincia copiose buntur tā p incolis q̄ pro viatoribz qui
buscūq̄. Nomēs illi regionis p̄pēi ydcomā bunt et iunt
iocūdilli. Ad mebil em aliquid nisi ludis et solacijs vacare vi
dentur. ydolatre vero sunt et a suis ydolis ab antiquo sunt
demētati q̄ qn̄ viator quicunq̄ inde p̄t aſiens declinat ad do
mum cuiuscūq̄ camul et ille letat eum fuscipit et peipit ux
ori totiq̄ familie vt q̄ dñi ille apud eos esse voluerit ei i o
ribus sunt obedientes quo d̄cō discedit dñs dom⁹ nō rē
sur⁹ in domū suam donec ille hospes in domo ei manere
voluerit. **A**xor aut viri illi miserabilis in oibz obed' vi
ro suo. **M**ulieres aut regionis illi decole sunt valde. **B**li
ri aut eaz oīns a dijō suis sūr cecati bac demēcia vi libi pro
honoře et vnitate repuict ut ipē mulieres sunt a viatoribz
p̄stitute. **A**pe aut quo regnauit monghukā magnū vniū
salis oīm tartaroz audita iata demēcia viroz. **C**amul mā
davit illis vt rem tā detectabilē ampli' tolerare nō preiu
merent: si poci' vxori suaq̄ cōseruarent honoře p̄o viato
ribz de oibus hospicijs prouiderent ne puincie illi' popu
lue ranta vlteti' turpitudine fedaret viri recto prouincie.
Camul audito mādato regis cōtristati sunt vehementer
et electos nūcios ad cū cū denarijs rūfūtūtūtūtūtūtūtūtū
postularunt ut hoc tam ġue revocaret edictū cum tradici
onem hanc a suis haberent senioribz q̄ q̄ dñi huimodī
benignitatē suis hospitibz exhiberent deoz suorum obi
nent graciam et terra eorum vberes sp̄ p̄duceret fruc
tus. **N**ex aut monachu eoꝝ acquiescenſis iustacie mādatum
reuidet dicens. **N**uod a me pertinet vobis mandare cu
rami sed ex quo tam ritabile vimpabilez ob p̄brium p̄ bo
nore suscipitis h̄c robis vitupium quod op̄atis. **E**un

cij vero cū reuocatorijs Iris rediuites viiuerso populo q
tristis fuerat effectus leticiā obtulerunt **E**am igitur p̄sue
tudinem detestabilem seruant vsq; in hodiernum dic

De pruincia chynchynulas Caplin xlviij.

Dicit pruincia camul iuenit prouincia q̄ dicit chynchyn-
ulas que est affinis deinceps ad aquilonarem plagā **N**abat
aut in longitudine dietas sedecim & est sib domino magni
kaam **I**bi sunt ciuitates multe & castra **S**unt ecclā ibi xp̄i
ani nestorii et quidā adorātes machometū **R**eliqu⁹ vō
prouincie popul⁹ yoola venerant **I**n hac pruincia ē mōs
vbi sunt minera calibis et antauici et salamandrie de qua
pann⁹ fit qui si piciatur in ignem aburi non p̄t **F**it aut pā-
nus de terra hoc mō sicut didici a quodā meo socio tbur-
co viro valde prudente qui dicebatut turficar qui ex p̄mis-
sione magni k̄am in illa putucia p̄fuit op̄i minerariū **R**e-
ferebat enī q̄ in mōte illo quedā minera terre habebatur
que fila quedā habet lane similia **S**p̄a fila desiccantur ad
solem et postea in mortario enco conterunt et postea lauā-
tua aqua et a terre grossicie separantur **C**erta vō proicitur
et fila de lana filantur de quibz filis postea pām fuit **H**ij
aut pām albi ex textura nō assūmuntur nisi ignem p̄cior-
tur et per horā vñā dimittuntur in flāma et sic albescit ut
nix nec leduntur in igne qd similiē fit qñcūqz lauari debet
Mam alia locio ad remouēdū maculas non adhibetur
eis **E**t de salamandra vero serpente nichil audiū in orie-
talibus partibus **I**do autem totū quod de salamandra di-
cīscrispi fideliter **S**ertur q̄ Rome fit quedam mappa de
salamandra qua est ludarium dñi uniuolutū quā misit sum-
mo pontifici quidā rex tartarorum

De prouincia succuyt Caplin xlviij.

Ad adam vō relictā puincia **H**ynchynulas ad oī
entem per dietas decē continuas illa habitacio repū nisi
in paucis locis quibz insactis iuenitur puincia succuyt ba-
bens multas ciuitates et opida cui' maior citas dicit suc-
cuyt **A**n bac puincia sūt xpiani **R**elique vō puincie ydō
latre sunt et subdite magno kaam **R**egociatores vō non
sunt s de terre fructibz viuunt **I**n cunctis mōtibz bur' p
uincie iuenit reubarbar in maxima copia et inde pīca-
tores ad cunctas mundi pīces ponuntur

Adecuitate campion Caplī xlii.

Campion est ciuitas pgrādis et nobilis q̄ est pīcipa-
lior in regione tāgutb vbi sunt xpiani quidā et alijs te-
nentes legē machometti **R**eliqui vō ciues ydolatre sunt
Aulta sunt in bac ciuitate monasteria i quibz mltitudo
colitur ydolorū quoū quedam lapidea q̄dam lignea q̄dā
lutea seu fisticia sunt aut desup deaurata oīa: **S**edā aut
ex ipis sunt passuum decē que iacere videntur circa q̄ pua
ydola poira sunt q̄ videntur eis reuerēciā exhibere **S**unt e-
ciam religiosi quidā ydolatre q̄ ceteris ydolatris honesti
vniūt quoū quidā castitate suant mltiūq̄ cauent nc deonū
suoz legem pretercant rotū omni circulo p luaciones p̄pu-
rant nec alios menscs vel ebdōs bñt **I**n quibus oā luacio-
nibus obseruant dics quinq; mltiuos in quibz autē aut bes-
tiam non occidūt nec carnes cōmedunt illis qui z diebz oc-
cisas **M**iuunt etiā illi quinq; diebz honesti q̄ ceteris dic-
bus om **I**n bac citare quilibz ydolatra h̄e vxores p̄t xxv
vel plures si hoc ei' s̄bstacia paciatur **P**rima tñ uxori dig-
nior et magi legitimā p̄putatur **N**on recip' vir ab uxore do-
tem sed ei in animalibz p seruis aut pecunia iuxta statum
et possibiliterem vel ipi' agtūciam vir assignat **S**i vx-
or viro efficitur odio la licitum ē viro eam dimittere iuxta
sue voluntatis bñplacitum **C**onsāguineos ḡdus scđi vx-

Sores viri accipiunt Similiter et novarcas. Quia que apud nos grauia peccata sunt ipsi licita reputant quo ad multa bestialiter enim vivunt. Nam meus dominus noster Nicolaus et frater eius et ego marcus anno uno post aliquibus negotiis morauimus in hac civitate campion.

De civitate ecima et de alio deserto magno. Capitulo.

Terius procedendo a civitate campion itur per dietas xij. postea iuvans civitas que dicitur ecima que eciam confinis est arenoso deserto versus aquilonem ubi sunt camelorum multitudines aliasque specierum animalium. Abi sunt herodii sine falcones laynerij optimi et sagri eciam in copia maxima. Domines de ecima ydolatre sunt negotiacionibus non intendunt sed de fructibus terre vivunt. In hac civitate sibi virtualia praeparant viatores et medicos pro xli. diebus si volunt ire per desertum quod ibi est ad aquilonem per quod transire xl. diebus. Nulla enim est ibi habitacionis nisi in montibus et in aliquibus valibus eius. ubi habitant homines aliqui in estate. In deserto illo herba raro inveniuntur. In quibusdam tamen locis ferre sunt vestes multe sunt. Specialiter autem omnes ibi inveniuntur multitudine maxima. Ut eciam in illo deserto puens multe domines aut supradicte prouincie et citates scilicet civitas sachionum, pruincia camul, pruincia chynehunculas pruincia succurrunt civitas campion et civitas ecima pertinet ad magnam pruinciam tangutum.

De civitate Karocoran et de hinc domini tartarorum. Capitulo.

Terminata via per nocturni debiti puerorum ad civitatem caro-
coran que est ad aquilonem plagam ubi dominium tartarorum
habuit originem. Mirabatur enim prius in cunctis tribus magnis re-
giois illis ubi non erat civitates nec opida sed pars sola et su-
mina multa nec habebatur de gente ipsorum sed tributariorum erat mag-
ni regi qui idem onchanus que latini probitez iobanem vocant de
quo totus loquitur orbis. Postquam autem crevit populus tartarorum

et augmentatus nimis timuit ille rex ne ab illam litidine
offendi posset si forte vellē esse rebelles. Agitauit igitur
eos in p̄es diuidere et ad diuersas regiones deferre ut ex B
eoꝝ potestia minor esset. Si prius nō cutes ab iuncte separari
omnes simul tristiter delectū ad aquilonarē plagā t̄ pue
nētū ad locū ubi p̄nolatum regem tunere non potuerūt
cui posse a tribū reddere noluerūt.

De p̄ rege tartaror̄ et discordia cū rege suo. Caplīm līj.

Dicitur amos paucos de coi consensu viꝝ quēdā de suis
probū t̄ sapientē qui dicebatur chyntbyni rege supra
testituerūt. Qd̄ factū est anno dñi. m^o. c^o. lxxvii. p^o ei^o
aut̄ coronacionē cuncti tartari q̄ in regionibꝫ alijs dispeſi e-
rāt venientes ad cū et̄ domino libenti anno s̄bdiverūt.
Ipsē aut̄ s̄bbitū sibi populū prudētissic gubernauit. Bre-
vi voꝝ p̄uicias octo cepit. Cū autem per violenciam
ciuitatem cepit aut̄ castrū neminem post victoriā spoliari
p̄misit si impio e^o sb̄ingare se sponte rolebant secūq; p̄gre-
di ad alias ciuitates capienda, ppter qd̄ miro modo ab o-
mibus amabuntur. Nides aut̄ se ad tantā gloriā s̄blimatum
nūc iob ad regem quēdam suū dixerit petens ei^o filiā in ux-
orem. Fuit aut̄ hoc anno dñi m^o. cc. Ille aut̄ hoc sup̄ mo-
dum indigne tulit dñe q̄ndit dixit enī q̄ filiam suā pocti
us in ignē piceret q̄ in uxore ē traduceret seruo suo. P̄mu-
cios aut̄ chynchys a conspectu suo turpiter eiecit dicēs di-
cite dño veitro q̄ q̄ ad tantā supbiā eleuari se p̄sumpsit ut
filiam dñi sui in uxore peteret eu amara morte faciā iterire.

De p̄fictu tartaror̄ cū r̄ge illo t̄ victoria ipsoꝝ. Caplīm līj.

Sic cū audissem chynch⁹ irat⁹ est valde et congregato
exercitu magno prexit ad trā regis Dneban q̄ p̄sbit̄ io-
bānes dñ et caſtramentat⁹ est in planicie maxia que dicitur
cabutb misitq; ad regem vt defendere se. Qui cū exercitu
magno descendit ad cāpēstria ad miliaria xx iuxta exercitū

tū tartarorum **T**ūc chynbus tartarorū rex p̄cepit uicātoribz et astrolog suis q̄lem euictū futurū bellū habiturum erat p̄dicerent **A**unc astrologi in p̄tes duas p̄ longū scindentes arūdinem diuisiones ipsas in éra posuerūt vñāneauerunt chyntis et alterā **O**nchan diceruntq; regi noblegentibz iuuocationibz deoꝝ mutu ipsoꝝ due p̄tes arundis pugnabunt ad iuncē **I**lle autē rex victoriā obuiueb' in p̄lio c' p̄s sup̄ alterius p̄te ascendens Multitudine vō ad spectaculū p̄currentē dū astrologi in libro suay incāracioni legerent p̄tes arūdiniis sūt p̄mote et vna alia infingere videbatur **T**ādem q̄ p̄s chyntis ascendit sup̄ p̄tem onchā **Q**uo viso tartari de futura certificati victoria conformati sūt valde **L**ercia igitur die cōmissum c' plū et mlti de virtutibz regis exercitu pierunt chyncis tñ victor extitit et onchan rex occisus sūt **T**artari autē regnū ei' tōlter subiugari Reguit vō chynbis post mortē onchan annis sex **I**n quibus mltas prouicias acquisivit **D**' anos sex dū p̄ suos qđdā castz expugnaret **S**pēz bellās a p̄pinqret ad castz sagittaria in genu p̄culū' est ex quo vulnere post dies paucos moritus est sepultus q̄c' in mōte magno alchay vnde deinde sepeliuntur om̄s reges magni regni tartarorū et qui dc progenie sunt **S**imagn' kaam mortet' i' loco qui p̄ dietas cētum distaret a mōte alchay corpus ei' ad mōtem ipm deferretur sepeliendum

De cathalogo regum tartarorū q̄ illorū corpora sepeliunt

Caplin quinqua gesimunt quartū

Rum' igis tartarorū rex sūt chynsis. **S**cōseny .5° bacy .quart' esu. quir' mogbu. seti' gublay qui in agro regnat **E**ui' potēcia c' maior' om̄i p̄mo. atoz quiq; p̄decēs. soz et **M**ai' c' ipi' dñiū soli' q̄ huit scimel in vñū cuncta regna et domīna xpianoꝝ et tartaceonum si' i' hoc lib:o suo loco manifeste patebit **A**uando vero magni kaā corpuꝝ tumulandum defertur ad mōtem il' i' qui cum eo ad

sepulchry comitatur homine : cunctos quos in via obuios
hunc gladio dimicant dicentes. **S**te dñi nro regi in alia vita h
uite. **T**anta eni insania circumventi sunt ut credat occisos tē
occasione pdcā in alia vita ei obsequio mācipandos
Nimilit equos om̄is obuios necnō et defuncti regis equos
electos occidunt ut ipse in vita alia viuos recipiat : **Q**uāt
corpus mongiburkaā delatū fuit ad montē milites qui de-
ducebant corpus occasioē p̄dicta ultra xx. milia hominū
occiderunt.

De generalib⁹ cōsuetudinib⁹ tartaror⁹ **C**aplin lv.

Tartari coir nutriunt greges boum iumentorum et oviū
pp̄ter quod cū gregib⁹ morāt in pascuis estate in mo-
ribus habitant et in locis frigidis vbi pascua et ligna sunt
byeme. **P**ro ad calidas se tr̄nsferunt regiones vbi iuuenire pos-
sunt pro aliālib⁹ pabulū. **D**omūculas ad modū tabernaculo-
rum būt filtro optime clausas quas secū deserit vbi cūq; sc
diuertunt que sic sūt artificiose cōposite ut de facili plicari
et extenđūlēnari et deponi et portari valeat quoꝝ ostia ad
meridiem suruant qn̄ domūculas erigunt qd̄rigas insup ba-
bent que a camelis trahūt filtro sic artificiose cooptas ut
sic cotidie sup eos pluat nichil valeat s̄b eas inadidari. **S**u-
per eas aut̄ uxores et filios et utensilia necessaria deserat mu-
liores tartaror⁹ viris suis fidelissime sunt. **A**pud eos obb-
uandū est valde ut vir quispiā ad sū p̄ximi uxorem p̄suat
diligentissime cauent ne in hac re sibi iūcēm iūnūtiā faciat
vel inferat . quilibet aut̄ iuxta eoz cōsuetudinē habere p̄t
uxores tōtū numero quot nutritre valeat priā tamē uxor p̄n
cipialior et nobilior reputat ceteris preter sorores om̄is cō-
sanguineas in tūsiversalib⁹ lincis uxores accipiunt mortu-
tuo patre filiū ne uercū suam accipe potest fratre eciā mor-
tuq; cognatam accipit alter frat̄. **M**upcias solepnies faciunt
quando traducunt uxores. viri ab uxoriib⁹ non accipiunt

dotem sed econtrario iſi eſt et eaꝝ matribꝫ dotem aptat
pter uxorum multitudinibꝫ inumeros filios. **T**artaro
rum uxores in expensis parum ſit onerose maritis eo q[uod] de
ſimia laboribꝫ multa lucrantur. **A**d familie v[er]o gubernacione
pudore et ad ciboz p[re]paracione ſollicite ſunt reliqua aut do
m[ini]us officia ſtudiole p[re]ſentū. **S**unt veſp[er]iū optime quecūz
emenda ſum. **P**ari earum cura dom[ini] ſis relinquentes veſa
cionia auctupijs atq[ue] armoz bellorūq[ue] exercitio ſunt utenti

De armis et veſtibꝫ corū. **C**apitulum Ivi.

Habita quibꝫ tartari in vniuersitate forti et ſolido conio
cocto ſunt ſine bubuloz aut aliorū aiālium hinciu[m] co
rium ſolidum. **N**auas et gladios deſerunt. p[re]cipue aut v[er]o
tut arcubꝫ et ſagittis. **S**unt enim ſagittarij optime abuſaci
a docti ſive periti et aureis veſtibꝫ induuntur deſeruntq[ue] ſibꝫ
veſtibꝫ ſuperioribꝫ pelles delicate vulpiu[m] varoru[m] aut eci
am armelinoz utuntur ecia pellibꝫ animaliu[m] que cebelue
dicuntur que delicate nimis ſunt aut p[re]cioſe.

De cibis coibis tartarorum. **C**apitulum Iviij.

Omnia cibaria tartaroz ſunt carnes et lac. **N**arnessa
animalium mundo[rum] et imundo[rum]. **N**am equos et ca
neſ cduuit. **S**imiliter et reptilia q[ua]dam que vulgo dicuntur
ratti pharaonis qui in planiciebz e[st] inueniuntur in copia mi
ima. **B**ibunt etiam lac equoz quod taliter pararenouerit
ut vnum albū elſe videatur quod ecia valde ſapidū eſt ro
catur in eorum lingua chemius.

De idolatria et erroribꝫ eorum. **C**apitulum Iviij.

Graui, p[ro] deo colunt vnu qui votur. **N**acygor que
dominum tre putant qui cura gerat ipoz fructuum
terre filioz ac gregem iporum hic falso dominū maxime
tartarus in p[er]petua domo illi dei ydolum habet de filioz

panno alio **P**pm̄ at ydoli i loco honorabili collocat. **C**re
dunt at ipm̄ habete uxore et filium quibz ydola similitate fil
tro faciunt ydoli uxoris hacten gay a similitate ponunt filium ve
ro ydoli coram ipso. **N**ece ydola multū venerantur qui ad prā
diū vel ad celiā vadat hiscū pinguedine carnis cocte p
ingunt ora deoz ptem autē brodi vel aquā in qua cocte
fuit carnes aliquid ipi ex domū ecclā effundunt ut dī p̄dic
ti recipiant ptem suā quo factō ad mensā accedit. **S**i alii
tartari moriuntur filius qui uxore nō habuit et alteri filia iu
uenacula que virz nō habuit moriatur pater defuncti pueri
puellā defuncta accipit uxore defuncto filio. pater ipi pu
elle conselsum p̄bente de hoc autē cōscribit faciunt istruimen
tum faciunt et depingunt in carta puez et puellā vestes de
narios et viensilia milita et suppellectile variā deinde instru
mentū et picturas cōbūrunt creduntqz dyabolica cecitate se
ducti qz defuncti illi in vita alia ad unicum cōtrahāt qui fu
mus cōbusstarū cartaz ascendit in aera. **A**et pro hac re faci
unt solēpnes nupcias de quibz ptes hic illucqz diffundunt
ut spousins et sponsa portionē suā illaz comedant nupciarū.
Aet ex tunc vō parentes et sanguinei defunctoz sic se repu
tant affines effectos ac si matrematice illenupcie in veri
tate celebrare suissent.

De strenuitate et industria et fortitudine tartarorum. **C**ap
qui in quagesimū nonū

Tartari in armis strenui valde et in bell' victori
os non enī sunt hoīes delicati sed laboriosi valde qui
pp̄ter bella vel aliquā necessitatem expedit pro exercitu ad
incōmoda tolleranda ceteris homibz mudi p̄mptiores et
fortiores sunt per mensē integrū si opus fuerit mil altū co
medunt nisi iumentorum lac et carnes aiālūm quas in ve
nacione capiunt. **Q**ui eorum similiter herba simplici cō
tentantur quā in pascuis bñt. **N**ece expedit in caū tali ut eis

biada sive pabula alia p̄parent. **T**ota nocte qñz tartari ar
mati sunt super eos qui resident et qui eoꝝ nichil om̄iꝝ pas
cuntur vbi iumenta fuerit herba hoīes laboriosissimi sunt et cō
tentii modico et op̄tē sciunt fornicaria et citates capere: qñ
eos occasione belloꝝ oporteb̄ magnas vias facere nichil
secū portant de suis reb̄ p̄ter harina et deserūt tabernaculū p
uum sub quo latitat qñ pluit. **Q**uilibet enim secū duos stat
concas de corio portat in quibꝝ deserūt lac qđ potant vel bi
bunt viāqꝝ olla gunlam p̄ coquēdīs carnibꝝ quā vulgari
ter dicimus pinguatella. **S**i qñz ecīa opus fuerit ad locū
remotū aliquē celeriꝝ puenire p̄t decē dies ab oī cibo coc
to abstinebūt si p̄pē cibi decoctionē retardari cōtingat iē
eoꝝ. habent lac secum ad modū solide pastē qđ in aquam
mittunt in vasculo et tā diū cū baculo mīlēnt donec liqueſ
cat quod postea bibūt. **H**epe ecīa pro viuo sine p̄ defecū
vini vel aquae equos scubotomanū p̄priōs et ipoꝝ sanguī
nem bibūt.

De ordinis exercitū et sagacitate bellābi. **C**apīm ix.

On̄do aut̄ exercitū et modū p̄liandi talis est. **N**on dux
aliquis p̄ficit exercitū i cm̄lia in militum eleḡ q̄s vult
militones sive qui sc̄z mille equitibꝝ p̄sunt centuriones et
decimones sic enī viiiis us exēcitū eoꝝ ordinat p̄ mille cē
tum c̄ decē. **S**iliū decē milibꝝ p̄est vñ. **M**ij p̄fecti exēciū
consiliarij sunt eiꝝ qui decē milibꝝ p̄est. **C**enturiones autē
consiliarij sunt i bni. **D**ecuriones vñ cōsiliarij sunt cētūrū
mo. **I**ra dūntaxat ut nullus prepositus consiliarios habe
at ultra decē et hūc modū tenent in magno t̄ p̄uo. **N**on
vero vñ qui centum milibꝝ p̄est vi mille de suis eligat. **A**l
le vero mandati tribuno ut eligat centum qui ex quolibet
centenario eligat decē. **Q**uilibet vñ decurio dat vñ et h
mo mille et decē milibꝝ eligūt. **N**oc autem tāto serua

tur ordine ut per equeles vices mutantur singuli scitq; vnus-
quisq; vice ad hoc eligēd^r sit Quilibz aut dñm eligitur
statim obed^r Nō enim in vniuerso orbe reperiuntur homines
tante obediencie ad dños suos sicut sunt tartari Dū de lo-
co ad locū pcedit exercit^r spā quatuor lateribz ei^r ducēti
vel apłi custodes sunt i distācia cēgrua ne occurrere pos-
sunt hostibz ipronisi Qn aut in capo cū hostibz preliātut
sepe fugā arte simulant p^r se nichilomi sagittates donec
insequentes illuc quo volunt sic deducat tunc se vnanimit
victores ad hostes d^r ipsis sepissime victoriā obtin^r Se pe^r
nim eoz ex h^r hostes cōfusioni patent dū viciisse se putant
Equi aut eoz sic assuicti sunt vt ad volūtati lessorū faciliē
hic illucq; vertantur

De iusticia iporum Capl'm lxi.

Smalefactoribz aut faciūt h^r mō iusticiā Si quis fu-
ratus fuerit rē pui valoris seu pccū ppter quā nō me-
ritur occidi seprē vicibz fuisse edidit aut decē et seprē aut
xxvij. aut xxxvij. xlviij. b^r mensurā pccū est percussionū nume-
rus siend^r vñq; ad centū sp addendo decē Aliqui tñ ex h^r
modi percussionibz moriūntur Si quis vñ equū furatur. vel
rem aliquam aliā p qua mereatur occidi p transuersū mu-
troneū ceditur in vetre et occiditur : Si aut fur p et vult
vitri valorem furti non iessoluere liberatur a morte Qui
equos et boves et camelos hñt signia sua illis pilos ihsūnt
et sine custode emitunt tunc ad pascua Cū aut redeūt si i-
ter sua reperit quis alteri aialis dñm illi stud^r inquirere
et recipiat cōfessionem qd suū est minutis vñ animalibz pasto-
rum cura deputatur hñt enim huiusmoi aialia sup modū
pulcherrima H^ee sūt igitur omnes consuetudines tartar-
orum Sed quia mōi inter diversos populos sunt mixti
multas de suis consuetudinibz dimittentes in princijs plu-
rimis alioz moribz se pformant :

De capistris; bargi et extremis insulis **C**aplin lxii.

Regiones aliquas accedam post discessum a civitate **A**rocora et a mōte alchay proceditur per aquilonare plagā pēcā pestria bargy q̄ hñt in longitudine dictas xl. incole loci vo- cantur metrib⁹ qui s̄biecti sūt magno kaam et hñt tartaro rum mores sunt aut̄ silvestres boies carnib⁹ vescunt atali um que in venacione capiunt et specialit certiorum de quibus copia hñt quos etiam domesticat et sc̄os domesticos equi- tant blado carent et vino. In estate venaciōes magna hñt aviū et silvestriū atalium. byeme vō animalia cuncta et vō latilia inde discedunt propter frig⁹ maximū regiois illi⁹. **P**rimū illar̄z tl. dictar̄z puenit ad mare occitanū iuxta qđ sunt mōtes i quib⁹ berodij seu falcones pegrine mōdos hñt qui inde ad magnū kaam curiā deferunt. In montib⁹ illis mille alie reperiuntur aues nisi berodij predicit et au- un sp̄es altera dicitur barchelach quib⁹ pascuntur herodij. **A**lues ille sunt gñdes vt pdices et hñt pedes papagalli cauda vt rodij sunt veloces magniq̄ volant. In insulā aut̄ mari illius cirfalchi nascuntur in maxiā mīritudine qui ad magnū kaam deferuntur. Cirfalchi aut̄ qui de xpianorum tris deferuntur ad tartareos non portantur ad magnū kaā q̄ reis supra modū abudat sed deferuntur ad tartareos alios qui armenis et cumanis sunt affines. In ill' insulis que tārum ad aquilonē sunt poite. Et polus artic⁹ stella. que sc̄z vulgariter d̄r̄ tromatana est eis ad plagā meridionalē.

De regno ergimule et de civitate singuy **C**aplin lxiij.

Roget hinc nos redire istę ad civitatem campion de qua superioris mēcio facta ē ut alias cōfines ei⁹ prouincias describerem⁹. Post recessus a civitate campion vers⁹ orie tem itur per dictas quicq̄ et in illa via de nocte in locis pli- mis voces demonū audiuntur. Post dictas vō quicq̄ iuc-

nitur regnum ergo quod est in provincia magno tangutib[us] quod
regnum magno kaam sicut est. **I**bi sunt christiani nestori
in ydolatre et alij sectatores legis machometti. **A**ulte ci-
uitates et castella milia sunt ibi usus syrochii inter orientalem
et meridionalem plagam itur ad provinciam talchay prius tamen in-
uenitur cunctas singulam magno kaami tributaria ubi filii sunt
christiani nestorini ydolatre et alij sectatores legi machomet-
ti. **I**bi sunt boues silvestres pulcherrimi grades velut ele-
phantes pilos huius per corpus undique albos preter dorsum et i-
bi s. in dorso nigros huius per longitudo palmoz triu[m].
Aultiq[ue] ex ipsis istis domestici sunt et domiti et ad de-
rendum marianam onera assucti. **A**lij autem alligantur ad aratra
qui per mirabile fortitudinem multum opis in aratura ferre in-
brevi perficiunt tempore. **I**n hac parte muscatum habetur melius quod
est in mundo quod ab aliis quodcumque habetur. **E**s enim tale ani-
mal quoddam pulchrum valde magnitudinem habens gatte. **P**er
ios grossos ut certus et peredes ut gatta. **D**entes autem qua-
mum scilicet duos superius et duos inferiores longitudinis triu[m]
digitorum. **N**ec animal iuxta umbilicum nisi carnem et cutem
vesicam habet sanguine plenam. **E**t ille sanguis est muscatum
de quo tantus odor exalat et de his est ibi multitudine max-
ima. **A**ncolie regionibus illis ydolatre sunt et libidinosi secta-
tores legis machometti et nigros pilos habentes. **N**irii im-
bellis sunt a pilos solum huius circa labia et nasi habent pium
et nigros capillos huius. **A**ulieres pulchri sunt et albe-
valde. **N**irii uxores querunt pulchras magis quam nobiles. **N**on
nobilis et magnus vir uxore accipit pauperem si pulchra est et
mater illi doce dat. **N**eociatores multi et artifices ibi mul-
ti sunt. **H**abet autem provincia in longitudine dietas xxv. et est
fertilis valde. ibi sunt sagani in duplo maiores quam in ytaliam
et huius caudas longitudinis decem vel novem palmorum. aut octo
sive novem sive septem ad minus. **E**ciam passiones qui in mag-
nitudine nostris sunt similares. **A**ultas alias aves huius pul-

eberrimas diversas spes perinas hites pulchras divers
et pulcherrimis coloribz variatas

De puincia egrigaya Capl'm lxxiiij.

Dende prædictis octo dietis vitra' puincia ergimur
ad orientem occurrit prouincia egrigaya. **I**n q' sunt
civitates mltie et opida. **E**t civitas de puincia magna ta
gutb c' pncipalior civitas est colatia. **I**ncole ydolatre sunt
pter aliquos xpianos nestorinos quibus ibi basilicas ha
beant. **S**unt aut sibi cetera magno kaam. **I**n citate colacia fi
unt panni qui dicunt zambelotti de lana alba et pulchri
res cameloz pil' pulchriores qui sunt i mundo qui ad pro
uincias alias per negotiatorcs deferuntur.

De prouincia tenduch et og et magog et cyagomoꝝ. **A**l
pitulum sexagesimum quinto:

Balis relictia, puincia egrigaya puenitur ad orienta
lem piagam ad puinciam tenduch vbi sunt civitates et
mista castra vbi manere pñuerat rex ille magn' i orbe no
minatissim' qui dicebatur a latinis pñbiter iohannes: **E**t
aut' puincia illa magna kaam tributaria. **E**t tri ibi rex vi' de
pgemic illi regis qui abhuc pñbiter iohannes dicitur. cui nomē
est georgi. **D**es imagin kaam p' morte illi regi qui a cbyn
chys in plio occisus fuit filias suas illi regibz u adidet ut
vixit. **E**t quidam sunt ibi ydolatre et aliqui q' vivunt iusta le
gem miserabil machometi maior in ps populi, puincie si
dem xpiani teneret et huius xpiani in terra patria dicitur et doi
natur inter eos in ges quedam q' habet boies pulchriores
et in negotiationibz sagaciiores que in terra puincia aliibz va
leant repiri. **I**n illis pribus sunt regiones que dnt goz et
magog. **G**o in lingua sua nominant vng magog vñ nngul.
In his locis seu partibz sunt regiones in quibus repert
iapis lasulic ex quo sit alium per optimum. **I**n hac puincia

sunt pannū de auro et serico diversarū manierū pulcher-
tū valde. **E**s ibi ciuitas vbi sunt armā pulcherriā t̄ op-
tima omnī generū pro exercitibz necessaria: **I**n huc, puincie
montibz sunt magne argēti mnicere. **I**bi ceciā sunt venacio-
nes magne, ppter multitudinē siluestriū siluarū vōtūtū at re-
gio mōcūm edidisti. **U**ltra vō bāc ciuitatē ad dietas tres
imicitur ciuitas cyangomor. in qua ē palaciū maximū. **I**n
quo magnus kaam bitat qn ad illā ciuitatē accedit. **S**epc
eū illuc vadit q: iuxta citatem lacune sūt, in quibz cigni et
grues fasiani et pdices sunt aues qz copiose babentur. **I**p-
se aut rex cū gyrfalcbis et herodijs seu falconibz suis ī cap-
tura aviūm delectabilē recreatur. **S**ūt ibi grues manierū
quinq: **P**riā manierū grues bzbz alas magnas totalitez ut
corvi. **S**econdū habz maiores alas ceteris et pulchras pen-
ne alarū iparū plene sunt oculis rotōdis et sunt aurei colo-
ris atqz fulgoris vt sūt apud nos caude panonū. **O**culos ba-
bent coloris varij albi scz t̄ nigri t̄ acuti. **A**ercia manierū
habz grues uris de ytalia similes. **Q**uartā vō habz grues
guas hntes pēnas longas pulcherriās rubro colore nigro
qz primatas. **Q**uintāqz manierū hz grues coloris grisci qz
oculos rubros ac nigros hnt et magne sunt valde. **J**uxta
ciuitatem hāc est quedā vallis i qua in diis domiculis p-
dices servantur i copia maxiā que ab homibz custodiunt
ad hoc misteriū deputati vt eoz copiā bēat rex qnqz ad
pōictam venit ciuitatē.

De ciuitate cyandu et de nemo re regali quod est iuxta cā
per de felsis tartaronū. **C**aplin lxxvi.
Dicit regressum a ciuitate cyagamorū ad tres dietas
ad aquilonem repitut. ciuitas cyandu quā edificauit mag-
nus kaam. cubli in qua est mōmoreū pallacium maximū
et pulcherriū. **L**ux aule et camere auro ornate sūt t̄ ml-
ta varietate depicte. **J**uxta pallacium ē nem⁹ regale mar-

moreis vndiqz cinctu muris bntibus in gyro militaria xv.
In quo nemore sunt fontes et flumi et prata multa Ibi sunt
certi dñmule capoli ut sint gyrfalcbis et falconib; regi in ci-
bium quando ibi in una mutatione servari. Nonqz sunt ibi i-
illa mutatione filii gyrfalchi ducenti et amplius et rex singul
septimanis eos personaliter visitat. Sepe autem veniat ibi rex et
super equum suum in quo sedet post se defert domesticum leop-
dum quem ad certu[m] ad dñmulum provocat capti[us] ab eo bes-
tiam gyrfalchis tradit atqz in h[ab]uc modu sepe in illo solacio
delectari. In medio nemoris habet rex magnus domus viua
pulcherrimam de arundinib; copositam int[er] et foris totaliter
deaurata et picturis varijs decorata vel adornata quod pictu-
re sunt sic diligentet suplimente veritate ut nullatenus possint
veleri a plumbis. Et autem dominus tota aposita tanta artis idus
tria ut levare deponi et ponere valeat et dissolui sine aliquo
detrimento. Cum autem erigit et ponitur ad modum tentoriorum
ducentis et plus funicul firmatis sustentatur. Arundines
vero et quibus hec dominus sit in longitudine bunt passus xv. et in
grossicie ultra palmos tres. De his sunt columpne itabe-
cule et clausure desuper etiam hijs arundinib; tegitur rō do-
minus diuidut enim arundines in nodos et per illa super mediū
scinditur et de scissura qualib; due tegule sunt quod super domum
coposite domum a plumbis pregit et aquam emittunt inferius.
Magnus autem kaam in ibz mercibus anni locu[m] illum inhabitat
scilicet in iunio iulio et agosto quod ibi est temperies aeris magna
estasque caret arborib; levibusq[ue] mensib; dominus erecta manu
ceteris vero deposita et levoluta fuerat. Die autem xvij. augus-
ti magnus kaam de ciuitate cyanu discedens ad locu[m] p[ro]f-
ficitur ut diis solepne sacrificiū imoleat putans ob[st]aculo obti-
nere ab ipsis ut ipse et uxores eius et animalia cuncta quod possi-
bant obvenientur. Habet autem armamenta magna equorum al-
borum in quibus habet equas albas ultra decē milia. Ipse
autem in die festinatus equar[um] facili copia maxima in valis no-

bilibz ipso pparatur et ipse rex manibz ppijs mltum lactis
buc illucqz diffundit et p bono re suoꝝ deoꝝ dicuntqz magi
qꝫ dñi bibut lac effusum et pppter huiꝝ sacrificiū cūcta que ab
cum plement conseruant et augent. Post sacrificiū ne phā
dum bibit rex de lacte albaꝝ equaru nulliqz alteri illa die
pmittitur biberet nisi bijs qui de pgenie eiꝝ sunt et vni illi
us regionis pplo qui dicit oratb cui huissimo i pulegium
a chincis ipi kaā magno fuit concessū in bono re cuiusdbā
magne victorie quā pplo ille obtinuit p bono e. Chincis
bic igū ritus die xviiii augusti in ppetuum obfusat. Qui
ā illi cū eqbz albis in rāta reuetercia hñtut a pplo vt quā
do p capellaria tñsibz vbi coz sunt pascua null' iter in fa
cien p̄suat tñsire donec oia armata tñsierūt. Notai
bac pñncipia pmeduntur boiñ carnes quisunt a iusticia pb
lica infecti. Et aut qui ex iſirimitate discedunt carnes co
medere nolunt. Habet magn' kaam magos qui dyabolis
ca arte faciunt trñbras i aere apparere sup palacii regi lux
est. faciunt ecia sepe dñ rex est ad mēsam vt cypby ci' au
tei arte demoniū de mēsa que i medio aule est cleuāt et nō
lo coopante hoic aī ipm in eiꝝ mensa ponuntur dicunt āt
se facere posse ex virtute scitatis coz. N̄ vero hi magi scis
ta suis ydolis faciunt recipiunt a rege arietes habentes ca
pita nigra lignaz aloes et ihus vt dijs suis odoriferū sacri
ficiū offerat et coctas carnes offerunt ydolis cū cātu et le
ticia maxima aquā rō decoctionis carniū an ipm diffun
dunt sicqz asserunt deoꝝ suorum clemēciā inclinari vt ter
ris fertilitatem p̄btere dignent:

Demochis quibusdā ydolatria Caplin lxvij.
The regione illa multi sunt monachi ydoloꝝ cultui de
putati. Est atibi monasteriū magnū valde qđ pre sua m̄g
nitudine videtur esse qđā ciuitas pua in quo sunt circa du
omilia monachoz. Servientiū ydolis qui ppter p̄studiū

laycoꝝ capita barbaꝝ radunt et religiosoribꝫ vestibꝫ in
duūtūr **N**ij in festiuitatibꝫ suoꝝ ydolorum faciunt eam
maximos et ascendūt in templo suo ppbano lviaria mal-
ta **S**unt et alibi in regione ipa alij monachi pter illos m̄l-
tiet varij ydolatre quoꝝ quidā mltas hñt vxores quidā
autē caste viuunt p suorum dcoꝝ bonore vitam asprimam
seruant nec pmeunt nisi furfur aqua mixtu . velluntur at
palmis rudiſſimis et asprimis coloris nigri et sup durissā
ſtramenta dormiunt **S**unt etiam alij monachi ydolatre q
laxiores obſeruācias tenet hos mōchos ydolatras sic du-
re viuentes hereticos reputant dicentes eos nō secundum
formam debitam colere deos suos

Explícit liber primum

Incipit capitula libri secundi

Orimū caplīm continet de potencia et magni-
ficencia regi cublay maximi tarraroꝝ
Secundū qualiter nayam contra regem cub-
lay psumpsit insurgere
Tercium quō rex Cublay se pparauit ad obuiandū illi
Quartū qlit pugnauerunt sil et quō dcuic⁹ est nayam
Quintum p̄tinet de morte nayam
Sextum qualit cublay rex ipofuit silencem indecis qui fa-
lutifere crucis vexillo ex pbrare psumpserunt
Septimū qlit remunerat maginio kaā mltes siros quan-
do victoriā obtineant
Octauum de forma cublay regis et uxoriū et de filijs et
ciliis
Nonū de mirabili pallacio ei⁹ quod eſt in cābalū et de
mira ei⁹ amicitate

Decimū continet descriptionē de citate cambalu
Cluduci⁹ de s̄burbijs et maxis marcacōib⁹ citatā cābalu :
Duodecimū q̄lit p̄sona kaam magnifice cultoditut
Decimumēcū de magnificēcia p̄uiuioz ei⁹
Pecimumq̄rtum de festo mag⁹ natal reg⁹ et de magnifice
cia vestium militum curie ei⁹
Decimumquīrum de festo alio mag⁹ q̄n fit in k̄l februarij
Decimumextum de aiālib⁹ siluestrib⁹ q̄a venatorib⁹ cer
to spe āni ad curiā reg⁹ magni mittantur
Decimūseptimū de leonib⁹ leopdib⁹ linceis aquil⁹ ad venā
dum cū domib⁹ assuetis
Decimūoctauū de magnifica venacioē ad bestias
Decimūnonum de aucupio sive venacione ei⁹ ad quies
Nicesimum de mirabilibus tenuorijs ei⁹
Nicesimūphmum de moneta magni kaam ⁊ de inexistima
bili copia diniciaz eius
Nicesimūsecundū de j̄ p̄fectis p̄uinciaz et de officio ct
palacio eoz
Nicesimūsciuū de cursorib⁹ magni kaam ⁊ de multitudine
et ordine māisionū p̄ ipbz receptione
Nicesimūq̄rtum de p̄uidencia reg⁹ ad obuiādū sterilita
tis et caristie ipib⁹ et de pietate e⁹ ad s̄bōitos egentes
Nicesimūquintū de porcioē q̄ loco viii fit i p̄uicia catbay
Nicesimūsexturn de lapidib⁹ qui ardent vt ligna
Nicesimūseptimū de fluiē magno pullaciū ⁊ pulcherrīo
ponte ei⁹
Nice⁹ oct⁹ deb⁹ ui q̄dā d̄scriptioē ptis vni⁹ p̄uicia catbay
Nicesimūnonum continet de regione tanſu
Nicesimū de castro caycui ⁊ qualif rexrei⁹ p̄ditorie cap
tus fuit et oblatus hostiisno qui dicit p̄sbitere iobānes
Nice⁹ p̄mū de fluiē magno coromora et de circūiacēte re
Nicesimūsecundū de ciuitate quingyauſu gione
Nicesimūscium de p̄uicia cibū ibim

Cricesimūquartum de pruincia alcialech
Cricesimumquintum de pruincia sindifa
Cricesimūsexturn de pruincia thebetib
Cricesimūseptimū de rgione alia pruicie tliberib et quadā
ei⁹ turpicōsuetudine
Cricesimūoctauū de pruincia cayndu
Cricesimūnonū de pruincia cāmam
Quadragesimū de regione quadā pruicie tornā in q̄ co
lubri magni sunt
Quadragesimūprīmū de pruincia ardandan
Quadragesimūscōz de plio magno qđ fuit int̄ tartaros et
et regē myen et de victoria tartaroz
Quadragesimūterciū de regione quadā siluestri et pruinc
tia myen et de sculbro pulcherrimo regis
Quadragesimūquartū de pruincia bangala
Quadragesimūquintū de pruincia tangigu
Quadragesimūsexturn de pruincia amu
Quadragesimūseptimū de pruincia tolomā
Quadragesimūoctauū de pruincia cynguy
Quadragesimūnomū de civitatibz chancusu chyan
glucyngli
Quinquagesimū de civitate tadisu et syngutatu
Quinquagesimūprīmū de magno flumiē caromaiā et de
civitatibz coygam et caygin
Quinquagesimūsecundū de nobilissimā pruincia mangy et b
mo de pietate et iusticia ei⁹ regis
Quinquagesimūterciū qualit̄ boiam princeps magni kcam
exercitus denicit pruincia mangy et eā suo dñno sbingavit
Quinquagesimūquartū de civitate chorgungin
Quinquagesimūquintū de civitatibz pantby et chayn
Quinquagesimūsexturn de civitatibz tyngu et yangui
Quinquagesimūseptimū qualit̄ ciuitas sianfu cū machinis
capta fuit

Quinquagesimum octauum de ciuitate syngui et de fluiē magno quiam et de innumerabili multitudo[n]e naviū et qualiter ciues ei⁹ occisi sunt omnes qui occiderit tartarorum exercitum
Qui quagesimum nonū de ciuitate cyagin dormicie
Sexagesimum de ciuitate cygianis
Sexagesimum p[ri]mū de ciuitate chyngingui
Sexagesimum secundū de nobili ciuitate syngui
Sexagesimum tertiū de nobilissimā ciuitate quynsay
Sexagesimum quartū de p[re]uentib[us] quos recipit magnus kaam de quynsay et de pruincia mogu
Sexagesimum quintū de ciuitate tapigui et de alijs ciuitatib[us] plurimiis
Sexagesimum sextū de regio synguy
Sexagesimum septimum de ciuitatib[us] quesymis et vniq[ue]
Sexagesimum octauum de ciuitate singuy
Sexagesimum nonū de ciuitate chayten et nobilissimo ponuerit et de ciuitate tyguy

Explicit tabula secundi libri

Incepit feliciter secund⁹ liber de potentia cublay et regi maximi tartarorum **A** capitulū primum

Two libri hui⁹ secundi sequentia[m] ostendit[ur] ratiōne cu[r]abo magnificiū ciuitati cublay regi maximi tar[tarorum] qui v[er]o q[ui] ad tēp⁹ spilationis hui⁹ libri regnare dinoſciuntur. **A**m⁹ potencia maior apparet et in dimicione et in diuinatione et in p[re]sidencia multi tudinis tum ploraz q[uod] cuiuscumq[ue] alteri⁹ regi vel principis cunctis retro tēpozib[us] referat sicut manifeste in capitulo sequentib[us] apparebit. **E**s[ti]t autem hic cublay kaam i.e. dinanicum d[omi]nus de p[ro]genie cynchis regi et sexti⁹ est kaam ut ex sup[er]dictis apparet. **E**cce autem regnare anno d[omi]ni m[ille] ihu xp[istu]m. cc lvi. et sapiens et probitatem sua regnum obtinuit. **N**ā quidā ex fratribus et consanguineis eius ipsi ne regnari et conati sunt im-

pedire sibi ut de iure regnum debat. Et ut in armis strenui
us viute robustus pectoris pollicet et in exercitu ac populi gubernatione
pudicac et discretus. Namque regni coronam accipit
sepe egrediebatur ad bella et in oibz pectoris gererbat ex
quo ut obtuluit non nisi scilicet peccatis ad bellum filios suos
dirigit vel barones.

Aduiliayam et cublay prout insurgere. Capitulum secundum
Alusa ut bec est pectoris quod tel' ex quo c'egretil' ad pugnam
armo domini. m'. cc'. lxxvi'. patru' suis quidam no-
mine rayam et ad annos triginta milia regionibus et populis p-
erat cogitauit iuuenili etate p' motu' et alium domini cublay sub
ito cum exercitu maxio. Ad h' ut requisivit regem noic cay-
du qui ne posset erat cublay regi et ipm exosu' habebat qui rebel-
liom p'senium addibens p'muit le p'sonalit' ut et cum illo cum
centum milibus milium. Et codixerunt iuicem in qdam planis
cie cum suis exercitibus p'uenire vi sil' postmodum subito ter-
ras regi iuaderent. Rayam ut congregatis qui uocentur mi-
libus milium ad designatum venit locu' et ibi caydu' p's
tolabatur regi aduentum.

Aqualiter euolay ad obviandum illi se p'parauit. Capitulum tertium
Aterrea cublay rex cumtra didicit quod illos ordinata
fuerant et in illo superbiuissimo c'ospiracione in nullo p-
testitus. Surauit se munq' coronam delatu' nisi de illa se p-
dicocet audacia vindicaret. In viginti duobz diebz con-
gregauit ccc. et ix milia militu' et peditu' centu' milia de bijs
qui vicini erant in ciuitate cambiana. Ca' ut bec fuit quare
maiorum n' p'uoauit exercitum quod si uoluit ex desperato
irruente vel liuici' fuissent in congregacione apertos exer-
citibus imorari ad rayam noticiam p'uenire ex h' ore retro
cesserunt omnes aut ad tuncora loca suum exercitum multibus
civitates et provincias vocate. Nam tantam possit multi-
tudinem et peditu' multitudinem in paucis mensibus congre-

gare. **E**t pre stupore gatis inumere quasi incredibile vide-
tur. **H**ic etiam rex mandauit vias omnis terra diligencia cus-
todiiri ut nayam ipi p[ro]p[ter]acione et aduentu omo p[ro]scire non
posset. **E**entes enim et redeentes a regis custodib[us] teneba-
tur, poterat quod nayam de eis occurru p[ro]sciue esse non po-
mit. **A**dsumit quid rex cublay a strologos super exitu vie sue
qui omnis de coi iudicio niderunt quod honorabiliter de hosti-
bus triumpbarerit.

Qualiter pugnauerunt sil' et devict' enayam. **A**mpliij.
In diebus viginti puenit ad planiciem ubi nayam et saydu
regis exercitus expectabat. **N**oche autem iuxta collum qua-
dam qui erat exercit' populi vero naya pro planiciem difful' in
eternis erat solacijs vacans et nequam de periculo se preuide-
bat maneat facto cublay rex ascendit in coll[em] cunctosq[ue] ex-
ercitus sui milites distinxit in tri acies ita ut quelibet acies
triginta milia militum contineret pedites iuxta milites tali
ordine collocauit ut in quibuslibet aciebus duo pedites re-
nentes lanceas bincinde ad viii' militi latera ponerentur
donec pediu numer' completeret. **R**ex autem in mirabili castro
ligneo erat quod ab elephantibus quatuor portabatur ubi erat
regale vexillum cum aut exercit' nayam vidisset insignia
et exercituum enblay vehementer expauit nondum enim venerat
exercit' **S**aydu **N**ayam vero sub tentorio cum cōcubina quā
secū adduxerat dormiebat. **E**xcitatus a suis modicū timu-
it **M**ichilomi' tñq[ue] cito potuit dū descendere illi ipe su-
as acies ordinavit. **C**ublay in circuitu exēcit' disponit aci-
es. **E**s[us]t autem cōsuetudo omnium tarrarorum tubis p[ro]mit' clangere et
tangere cūcta instrumenta ac alta voce clamare. **E**t postea
ad sonitum natatorum p[ri]ncipis inchoare bellū terminat viri
iusq[ue] exercit' cantelenis regi cublay naccara sonorunt et te-
p[er]tes contra se iuicem i[nt]ructes in plū. **E**rat autem in acre sagit

tarum tā inextimabiliis multitudine ut ymbres potius sagit
te videtremū : Quibus effusis cū gladiis et lanceis et clavis
pugnare ceperunt. Erat nayam p̄fessione xpianus sūnono
per unū fidei imitator et in suo principali vexillo crucis de
scerebat signum m̄los q̄b xpianos secū habebat a manū at
vsḡ ad meridiē missum ē plumbū et m̄li ex viro q̄b plumbū cor
ruerunt. Nādem deficiēt ac t̄gūlātē pplo nayam cublay
victor extitit et in fuga ipa multitudine exercitū mirabilis ē
occisa. Nayā vero capiū est et regi oblatus.

De morte nayam Capitulum quintum

Rex vero cublay p̄cepit ut cōfestim nayam occideret
sicut dñi sui p̄ditor et rebellis sūq̄ de p̄genie eiū suī
noluit ut sanguinis stirpis sue regie funderet ne terra iugis
nem regium biberet aut sol vel aer quidq̄ de regali p̄lapī
a videret occidi fecit q̄zēū in tapeto muolui et iuolutū liga
ri ligatus rā dñi hic illucq̄ deducit agitari donec sedu
lo ambelitu necaret. Dornio aut̄ nayā cuncti barones eū
et principes et populi qui potuerunt enadere iter quos su
erunt xpianus multū et regi. Cublay dñm se totaliter libidine
runt. Naturā igitur tūc puincias obtinuit rex cublay q̄
rum ista noīā sūt sciz futocia. Nāly Malcol et sincitura

Cualis rex cublay silenciu sarraceniis et iudeis imponit
qui salutisferē crucis vexillo exprobare presumpserant

Capitulum sextum

Ad eiō et sarraceni qui in exercitu cublay fuerant
ceperunt xpianis qui cū nayam venerant ex p̄briare q̄
xp̄s suus cū crucem nayā habuerat in vexillo ei et suis aux
iliari non potuit et sic cotidie xp̄ionis venerantes irridentē po
tentiam xpianis sedūm inscrebāt. Xpianū vero quid ad re
gis obediētiām venerāt ei super h̄ de molestia querimo
niām obtulerunt. Ut cum xpianis iudicis et sarrace

nos ad nosū xpianis sic ait **S**i de^o vester et ci^o crux nolu-
ir **N**ayā ferre psidū nolite tribescere qm de^o bonus ius-
tice et iniquitati non debet procōnari **M**ayā dñi sui pdi-
tor extitit ei iusticie rebellis et dei vii in sua malitia iplo-
rabat auxilia. deus aut vester qui bon^o cōnoluit ci^o saucie
crimibz pppter qd uideis omnibz et farracenis mādo ut
millns p hac re dñi crucem vel dcū vestē blasphemare p-
sumat **H**icqz sc̄m est vt illi dc̄inceps ab hui^o ex p̄brazione
cessarent **A**ublay at rex vicior ad ciuitatē suā cābalu ē re-
uerlus neqz de cēto ampli^o est cū exercitu contra hostes e-
gressus & filios suos vel barones quocūqz est nccē cum ex-
ercitibus mittit

Qualiter chaam magni^o rex milites suos qn victoriā ob-
tinet remunerat. **C**aplin septimum
Dobtinent hoc modo honora: at **Q**uid emi qui pererat centū
militibz mille militibz preficit et sic ḡoatum reliquos pmo
nit donat. p illis dona aurea et argentea vasa at qz tabulas
privilegioꝝ et grāz aureas et largenteas **Q**uid illis con-
cedatur in sculptura ipressa tabule p̄tinentes **N**am ex v-
no latere tr̄bui^o tenore sunt pppter dei magni vniuersit
pppter ḡiam magni^o quānto impator cōtulit nomē mag-
ni kaam in dictum sit **I**n alio vō latere insculpta est yma-
go leonis cū sole et luna vel ymagno gyrfalchi aurā alium
diuersoz **Q**uicūqz enibet ymaginē leonis cū sole & lu-
na in tabula qn in publico pcedū defertur paltium super
cū in signū auctoritatis magne **Q**ui at gyrfalchi ymaginē
pot̄ secū ducere de loco ad locū vniuersitā vel principis mili-
ciam sicut optimo modo cūcta vellimēta sunt quibz habē-
tibus tabulae debeant obcdiri **S**i quis aut nō ad omnia se
condū volūtare m̄ hñti tabulae nō obcdiret p̄ut sc̄z rcqui-
rū ei^o aū. tāst p̄ rebellis magni kaam morte morietur

De forma regis cublai et de uxoriis et filiis et ancillis. **S**a-
pitulum octauium

Rex magnus cublai pulcher est valde in statura medi-
bus rotundus et candidus et oculos nigros nasum pulcherrim-
um atque per singula corporis sui membra proportionis eop-
timellae habet at uxores quatuor quas vocat legitimas. **N**on
inogenitus est ex prima uite in regno succedere. **C**ublai
at barum quatuor curias per se regalem habet in palacio suo
proprio habet enim unaquam illarum ancillas trecentas electas mil-
tosque ministros et muchos aliosque familiares inumeros adeo
ut in cuiuslibet ipaz familia viri et mulieres sint circa de-
cem milia. **I**ustus habet rex eocubilas milias. **A**ll ei qui int-
tartatos natio una que de vniuersitate mulieres habere valde
decoras et moribus optimis adornatas de quibus tenet in pa-
lace uno numero centum que sunt sub cura nobilium matro-
narum quae certa custodia curantur diligenter et omnes ut vide-
ant si infirmitate vel macula hant que aut binum defectum cor-
poris carent pro rege seruat. **N**ec at ex ipsis tribus diebus
regalis cancre custodiatur. **A**nd dum rex ingreditur ad qui-
etem et quoniam surgit et assilunt et in eius cubiculo dormiunt.
Quarto die sex alie primis succedunt et tribus diebus ac
noctibus in simili misterio occupant et sic alternatum in terci-
um sex alie precedentibus succedunt alie. et sic successione succe-
dunt donec numerus. c. compleat. **D**e quatuor vero patribus uxori-
bus habet rex filios xxii. **N**on inogenitus est prime uxoris vo-
catur chynchys qui succedere imperio debuerat sed quod pre-
mortuus est patrifilio ei. **C**hemur tebeis successio quod filius
non inogenitus est. **E**st at chenur probus et strenuus et prudens
valde pluresque in victorias obtinuit. **D**e ancillis at habet
cublai rex filios xxv. quos valde quicunque magni baro-
nes sunt. **D**e palacio ei mirabilis quod est in
cabalni et de mira loci illi amoenitate. **N**aplin nonum.

Gibna mēsibz sc̄z dec̄ebri ianuarij et februario cu-
blay rex in regali ciuitate cōtinere immorat. **I**n q̄ē
biusmodi regale palacium p̄iō totius palacij ambit' cō-
tinet miliaria quatuor. Ita vt quadratura quilibet vnum
miliare cōtinet. **E**s aut̄ mur⁹ pallacij gross⁹ valde biā sal-
ritudinis passus decc⁹ tota exterior facies vndiqz colore
albo et rubeo depicta est. **I**n unoquoqz muri angulo pal-
laciū vnu magnum et pulchz habet et similit̄ in me⁹ cu⁹
libet facie in muroz principalium est vnu pallacium. **S**untqz
in bunc modū in circuitu pallacia octo. **I**n hijs seruantur
vasa et arma bellica sc̄z arcus sagitte phararie calcaria sel-
le frena funiculi arcu et cetera oportuna pro bello. **I**n uno
quoqz aut̄ pallacio solumō vni⁹ maneriei arma seruat. **A**
cies vero pallacij que meridiē respicit b̄z portas quinqz q̄
rum media maioz est oībz et nunqz apitut nisi p̄ regie itro
irum vel ecia per exitum apitut. Nulli p̄ eam nisi soli regi
patet ingressus habet at duas minores portas collatera-
les per quas qui cu rege sunt transirent. **Q**uelibet at reti-
quaru faciez trium vnicā portā habet in medio per quā cui
libet licite patet ingressus. **I**ntra pallacia vno p̄dicta q̄ in
faciebz poris sunt in distanca cōgrua ē alios mur⁹ ad mo-
dum alteri⁹ qui simili mō octo pallacia continet. **I**n quibus
seruantur alia vasa et vntisilia p̄ciosa et regalia mag-
ni regi. **I**n spacio ut medio interiori est regale pallaciū fo-
laria caret pauimētū vno ei⁹ exteriori fundo p̄ceminet pol-
mis deccem. **C**ecū ei⁹ altum est valde et optime pictū pari-
ties aulaz et cameraz oīns auro vel argento sup̄recti sunt.
Ibisqz sunt picture pulchre et bystorie belloz depictae p̄p̄
bui⁹ aut̄ ornamētū atqz picturas pallacium est valde splē-
dituji. **I**n aula maiori sedent ad mensas simul et sel' cir-
ca sextilia homi⁹. **I**ntra muros vno p̄fatos et inī p̄dcā pal-
lacia sunt vidariæ pulchrae iqbz prata sunt et liḡ silvestria poi-
scra et op̄ia i bis vidarij et raiā silueta multi sc̄z ceruia albi-

alii illa in quibus muscatum inservit de quibus in primo libro
dicuntur capre damule varii et alia animalia multa valde. Et
pro aule in aquilonari iuxta pallacium habet lacunam in qua pisces
nutriuntur multi et optimi qui alii de defensione illuc deg
bus piscibus copiam habet rex pro suo libito voluntatis. In
lacuna autem ingreditur flumen in cuius introitum exitu potira
sunt ferrea rechia ne pisces egredi valeant. Extra pallaci
um ad leucam vnam monticulum quidam est altitudinis centum
passuum in circuitu continens viii miliare arboribus confutus
que folia sunt spiculae. Sicuti audit rex arbore pulchram
esse facit eam illuc super elephantes cum radicibus defertur etiam a
motis ibique transplatarunt iubet. Nonque sunt arbores pul
cherrime sive modum tonis at mons amoenus est et coquuntur
herba virenti. Et quod ibi viridencia omnia sunt. Non viridis mos
vocatur. In cacumine autem eius est pallacium quod ob picnum co
fove viridi. In hunc monticulum sepe rex haec delectabilitate cre
atur. Juxta pallacium pectus fecit rex cubilay pallacium portam
simile illi in quo habitat. Item qui per ipsum cum regnatur qui
curiam regalem tenet magnificum valde habet quod bullas im
periales et signum impiale non nisi ita integraliter sic mag
nus kaam.

Descriptio civitatis cabalu. Capitulum decimum:

Civitas cabalu sive magnum flumen est in provincia ca
ribay quod olim nobilis fuit et regalis. Cabalu enim in nos
tra lingua sonat civitas domini. Hanc magna kaam ad aliud p
tem fluminis tristulit quod ab astrologis didicerat quod imperio
ipsius futuro rebellis erit. Civitas bec quod rata est per xx. mili
aria prenditur. Et cuiuslibet quadrature facies sex milia
ria longitudinis muros de terra habet dealbatos exterius
altitudinis passuum viginti latitudo quoque habet inferius pas
sus decem. Si ergo superius ascenditur subfiliorum sunt adco
rum sumitas solummodo passus tres habet latitudinis habet et c.

ciam portas principales xij. In qualibet scz quadratura
tres et super singulas portas singula pallacia sunt. Et i oibz
muroz angulz similiter pallacia sunt i quibus sunt aule pluri
me rbi fuitur armis custodii ciuitatis. Nabet insuper citas
muros latos et rectos adeo ut ab una porta ppter vici rec
titudinem porta alia sibi per directum opposita videtur. Intria
vero multa et pulchra pallacia sunt. Valde. In medio autem ci
uitatis pallacium magnum est rbi et campana pro gradu cum
quatra signa omni sero sunt postquam nulli licet dominum ingredi
nisi ppter infirmi vel parientis mulieris necessitate. Spoz
tet autem omnes de nocte per ciuitatem euntes lumen deferre. Quelij
bet vero ciuitas postea seu porta noctibus singulam mille ho
mibus custoditur non quidem ppter timorem hostium sed latro
num. Sumum enim studiu adhibet rex ut arceantur fures.

Demarcationibus maximis cibalu. Capitulum undecimum:
Entra ciuitatem cibalu sunt xij. Suburbia magna val
de et singulas portas quibus mercatores et viatores
quicunque recipiuntur. Multus enim populus cotinuum ad ciuita
tem proficit ppter curiam regis et marcas oculorum inumeras que de
seruntur illuc. In suburbis illis habet multitudine maxima
populorum. Suntque ibi pallacia tam pulchra et magna ut iteri
ora sunt excepto regali pallacio. In hac ciuitate nullus mor
tuus sepelitus. Omnes enim ydolatre sunt et in suburbia pbu
runtur. Norum autem corpora que eoburuntur deinde sepeliuntur
extra suburbia. ppter multitudinem vero extiraneorum qui ad
ciuitatem veniunt. sunt ibi mercatores cum circa viginti milia
que in suburbis permanantur. Nam intra muros ciuitatis nulla
est habitare permittitur. In hac ciuitate vel urbem mercatores
et multe et matre referuntur ut quolibet tocius urbis ciui
tatem in qualitate negotiacioni excedat. Deseruntur autem
illuc lapides preciosi et margarite et serici et aromata pce
ola in copia maxima de india magna et catbay et de alijs re

giomibz infinitis. **E**sit enī in situ optimo posita et ad ipam
de facili per cursū habent sumime regiones. **A**ii enī in medi
tullio pūnciarz multaz diligēti habuta extimacōe per ne
gotatores tre. **N**on enī est i anno dies ui quo ultra mille
cartucas de serico negotiatorēs extranei illuc non defeit.
Siunt enī ibi de auro et serico opa infinita.

Qualiter psonā magni kaam custoditur. **C**aplin xij.

Domiū ar kaam ui sua curia stipendiarioz equitū xij
milia tenet qui dār quesaram i dēfidelcs milites dñi
Tribus militibz quatuor duces sūr plecti quoꝝ quilibet tri
bus militibz p̄cēt horū officiū est psonā magni kaam cus
todire die ac nocte et a curia regi ipensas recipiūt. **A**nno
dias ar suas tali condunt ordin: **D**ux vii' cū tribz suis mi
litibz diebus et ebus noctibz intra palaciū habitat
ad regi custodiā alijqz quiescūt. **N**ost̄ tres dies succedunt
alij suas custodiae lernates ac scrutatur et sic alternati to
to anno custodinut. **H**ic ar hec custodia p̄p̄t regal mag
nificencie honorēnon ar qz rex aliquem metuar.

De solēpnitate cōniuioꝝ eius. **C**ap xij.

Solempnitas que scrutatur in annijs regi est tal. **A**n
at rex ppter festum aut cām alia i aula magna vult te
nere puiuum. curia tali ordī sedet ad mensā. **P**rimo nā
ꝝ regis mensa ceteris eminēcio: sic locatur. vt rex ui sep
tembrionali pre aule sedēt faciem vīus meridiem teneat
Ad sumistrā at eius scz iuxta cum ledet regina maior pma
scilicet us vxor. **A**d dexteram vō ipsius sedent filii t nepo
tes et qui de imperialici p̄spāria sūt sed eorum tantū sunt
inferius posite a regali mensa vt coꝝ capita ad regiū mag
ni pedes attingant. **N**eliqui vō barones et milites filii in
mē abhuc inferioribz collocāt codē eccl̄i ordī a sumistrā
sedēt ī gīc reliq̄ et uxores nobilū baroniū. qlibz ei p̄nceps

vel baro sui ḡdus ordinē tenet silē et uxores eoz : **G**omnes
enī nobil' & qui in curia p̄medunt in solempnitatibz regi uxo-
res suas ad cōjunctū ducant. **Q**uis autē incuse talis dispositio-
ne sunt ut magni kaam de loco suo cūctos simul recubētes
videat sp̄āt in solempnitatibz huiusmoi cōuenit magis mul-
titudo. **E**xtra vō aula regiā aule alic collaterales sūt i qui
bus in solempnitatibz regi comedunt qñqz xl. milia preter
eos qui de curia regi sunt qm̄ multi ex hijs qui scuda tenēt
ab eo trāz regionū et iocularores inumeri. **E**t hi ecia qui
iocalia deferunt et res nouas varias & diuersas veniunt ad re-
gis curiā in huiusmoi festis. **I**n medio vō aule regie quod
dā vas aureum ponitur vino plenū v̄l p̄ciosa alia pocione
vni vegeti seu dolij vel curr̄ mēsurā capiēs. **J**uxta qd̄ sūt
biuncide q̄tuor dolia magna de auro purissimo mōra ali;
quātulum vase illo in quibz vini defluit de vase minori de
quibz vas vinum hauriatur in vaceos auricos qui inter du-
os ponuntur in mēsis cūctoz discubencium in regali cōvi-
lio quoq̄ quilibet est rāte magnitudis vt vini p̄ octo l' de-
cem capiatur homibz quilibz ecia i magno vase cypbo au-
reō bñtem pedē et lūpitē aureū. **S**unt vniūsa vasa hec va-
loris maximi. **E**cia alia tanta immetabil' & inextimabil'
vasoz aureoz et argenteoz copia que in curia regi sunt vt
cūcti vidētes stupeāt et qui non videat vix possint narrā-
tibus credere. **S**eruitores vō qui regi ministrāt dū come-
dit magni barones sunt quoz quilibet os suum cooptim
babz cū deliciarissimō pāno serico ne scrumentis flat' cibū v̄l
potū contingere possit. **A**um āt rex cipbū tenet vel bibit
cūcti qui tenēt instrumēta musica assūtentes regi oīā tan-
gunt om̄sq̄ barones ministri qui in aula seruit genu flect-
unt. **D**e cibis āt qui defensur ad mensā explicare nō ex-
pedit qm̄ vñ quisq; p̄ se cogitare p̄t qf̄ vitam magnificā
curia laute et magnifice p̄paretur. **T**ermiāto prandio sur-
gunt cybāredi omnes et suaves faciūt melodias et p̄icu-

Iatores et histrio[n]es ac nigrōmāticos ioci et solacia m̄gna
fiunt corā rege et corā alijs qui in eius curia cōedunt

De festo magno natalis regis et de magnificencia militū
curie eius **C**apitulū xiii.

Dicitur omniū tartarorū diem natiuitatis regis solē p
miter celebrare Festū autē magni kaam eīl die. xxvii.
mensis septembri quo die maiore solempnitatem agit q
alio die anni excepta festinatate kalendis februarij quam
diem tanq̄ anni colūt inicū **D**ensis est enim februarius
apud eos primus in mensibus anni **I**n festo igit̄ natiuita
tis sui regis rex magnus kaam induitur veste preciosa au
rea q̄ preciosa est ultra modū. haber autē in sua curia baro
nes et milites numero xij. milia qui dicūtūr pximi fideles
dñi hos oēs simul vestit secū quociescūq; festa celebrat q̄
sunt in āno tredecim **Q**uib⁹ ecīā donat singulis festis pre
dictis zonās aureas magni valoris et calciamēta ex camu
to filo consulta argentea valde subtiliter ita q̄ quilibet eoz
i hoc regio apparatu rex magn⁹ esse videt **Q**uis autē vestis
regis preciosior sit vestes in alioz militū sic sūt p̄ciosae q̄ ex
eis mltē excedunt valorē decē militū bisanciū aureorū **M**oc
igitur modo dat ānnati suis militibus in viuero p̄ciosas
vestes ornatas auro et margaritis et alijs lapidibus preci
osis cū zonis et calciamētis prefatis numero. c.lvi. milia
Sunt autē militū pdictoriū eiusdem colonis cui⁹ est vestis m̄g
ni kaam **I**n festo at natuitatis magni kaam oēs reges hi
cipes barones qui eius sūt iurisdictioni subiecti domata
regimittunt **Q**ui at volūt grās vel officia petere pericōdes
xij. barombus porrīgūt qui sūt ad officiū deputati p̄ quos
ad oīa respondent **O**poret ecīā vt oēs populi cīnulūq;
sunt fidei sine xp̄iam sine indei sine farracem ceteriq; paga
ni deos suos solempniter innocent p̄ vita et incolumitate
et p̄spcritate magni kaam

De festo alio magno qđ sit in kalendis februarij **Kapi**
tulū xv.

The primo vero die s. kalendis februario dic. s. pmo ī
uiscōm puracionē tartaroz magnū kaam et om̄es tar
tarū vbiq; sunt festū maximū faciunt. **N**ex aut̄ et barones
ac milites cīs hecnon et reliqui tartari mares et feminine si
possint dic illo albī vestibus iudicūtur et vocant illius di
ci solempnitatē albā dicūtq; vestem albā bonū babere fa
tum et qđ ex hoc illo anno fortunā bonā habituri sunt hac
die cūcti terrarū dñi et reores qui prefecturas tenēt a rege
offerunt illi munera auri et argēti et margaritas et gēmas
vel pānos pulcherrimos albi coloris aut equos albos pul
cherrimos qñq; sūt regi oblati albi equi in micro centū mi
lia. **S**imiliter enī ceteri tartari hac die sibi iuuicē dona tūs
mittūt et multū letanī adiūcēt ut ex hoc ipso āno postmo
dū leti vivant. **I**n hoc ecīā festo oēs elephantes regis ad
curiā ducūtūr qui sūt numero circa quicq; milia q̄̄ ones sup
vestiti sunt cooptura pulcherrima et variā sup quā consu
te sunt de pāno ymagines bestiarū et aut̄ deterr̄ aut̄ q̄libz
elephas duas maximas ac pulcherrimas capsas in quibz
sunt aurea et argentea vasa regis aliaq; multa pro festo al
bo necessaria. **M**ulti ecīā cameli coopti ducūtūr illue qui
multa pro festo deferūt necessaria. **O**mnia ḥt animata co
rā rege ducūtūr qđ videte bec omnia est admirabile et io
cum dū. **A**nci aut̄ s. die festi albi qñq; mense parcentur oēs
reges duces barones milites medici astrologi pfecti offi
ciales ad imaginē regis aulā cōueniūt et qui in ea locari pre
multitudine neq; in aulis collateribus congregantur
vbi a rege qui in throno residet r̄ideri optime possent. **S**e
deinde singuli ordine debito iuxta sui gradus et officij dig
nitatem. **T**ūc surgēs vnuis in medio clamat voce altissima
incline et orate. **S**acta aut̄ hac voce cōsurgūt celebriter
oēs et genu flectūt et fronte ad terrā dimissa regem quasi

deū adorant et hoc quatuor vicibus faciūt scā adoracione
vadunt omnes ad altare suo ordine qđ in aula positū est su-
per qđ tabula vna est rubro colore depicta in qua scriptū ē
nōmē magni kaam et thuribulū pulcherrimū ibi p̄paratū
accipiunt in quo redolentia thura fūt et ad honore magni
kaam cū multa reverentia thurificant tabulā et ad suarē
dcūt loca bac neptaria thurificatione cōpleta quilibet in
p̄spū regis, p̄pria cīxēnia offert de quib⁹ est supradictū
Post h̄mēle parant et fit solēpm̄ssimū prandiu cū magna
leticia Post prandiu aut p̄ ioculatores solacia magna fūt.
In hūm̄modi cīcī felihs leo vnius domesticus ante regē
adducitur qui ad pedes eius mansuetus iacet ut catulus
quia eū pro domino recognoscit

De leonibus leopdīs linceis et aquilis ad venandū cū bo-
minib⁹ assuetis **C**apitulū xvi.

Dēnsib⁹ tib⁹ quib⁹ magn⁹ kaā morat i. **C**abaluscē de
cēbri iannario et februario ex statuto reg p̄lx. dietas
vndiqz iūt p̄uincīā **C**arthay dent venatores p̄uinciaz ve-
nacōi itēdere et oēs bestias ēndes. s. certuos vñlos capolos
apros et dāmulas z̄chui⁹ moi dñt suis dñis p̄ntart q̄ tenet
si a curia reḡ distat ēginta dict̄ aut istra abstractis iteriori-
b⁹ bestiaz mutare in gno kaā i caruca l̄nauī **C**ui vñl̄a vñtra
xxx dietas r̄moti fūt a curia solūmō p̄gata q̄ p̄missiōcīas
sūt

De aialibus siluestribus q̄ a venatorib⁹ certo tpe āni mit-
funtur ad curiā **C**apitulum xvii

Dabet magnus kaam pro suo solacio venacionis sola-
ciūm leoperdos mltos domesticos qui ad venacōes
cu hominib⁹ assueti fūt et p̄b⁹ moi venacōc opti fūt mul-
tas q̄s bestias capiunt leones fili b̄z ad venandū industrio-
sos habet etiam leones optimos et pulcherrimos magio-
res illis qui in babilonia sunt qui in pilis pellūm vngu-

las hñt plongū coloris varij sc̄z nigri coloris albii et rubei
qui humiliter sunt docti cū bovinib⁹ venari et ap̄os v̄sos
ceruos capras onagros bouesq; littoralib⁹ cū venatorib⁹
cape. Qñ voluit venatores regis leonis secū ad venacōes
ducere duos ex eis in carruca deferunt quorū quilibet co-
mitem habet p̄nūlū. Similimō habet rex aquilas multas
domesticas q̄ adeo fortis sūt vt leporib⁹ capras damulas
et wlpes capiat inter quas plimē tante audacie sūt vt ipe-
tu magno in lupos insiliant nec ab earū se possunt lupi vir-
tute defendere quin capiantur ab eis.

De magnifica venacione ipius kaam. **C**apitulū xvij

Duo barones magni kaam qui germani sūt quoꝝ vn-
oicis bayan alter mugan venacione regis sūt hoc mō
pfecti. Quilibet enim iporu decc̄ milibus bovin⁹ p̄st qui ca-
nea magnos nutrūt quos maiſtios dicimus, ppter qđ vo-
catur in lingua tartarea. **C**omei hoc est canū maiorū pre-
fecti. **L**ū aut̄ magnus kaam vlt in venacione sua solepm̄t
delicārī duo prefati barones ducūt secū xx. milia venatorū
cū canibus qui sūt numero. v. milia. **L**ū aut̄ cū rege ad cā-
pistrā pueniunt ybi fieri debet venacio. **R**ex magnus se
ponit in medio cū suis baronib⁹ viuis aut̄ illorū pfectoz
vadit ad regis dextrā cū suis. x. milibus aliis vero cū suis
x. milibus ad sinistrā vniuersi vero venatores sic ab initio
discernuntur qđ decc̄ milia induit sūt vestibus rubris alij
vero colore aeris que nos vulgariter dicim⁹ colorē celeste.
Faciunt aut̄ faciem longā vt unus iuxta unū p̄ camporū lo-
gitudinem situant terrā vero sic hincinde capiunt in plano fe-
re ad dictę mensurā. **C**anes vero suos secū habent. **L**ū at̄
in predictō loco sunt locati sic et sic venando procedunt canes
quos tenent lassant ad bestias silvestres quaz ibi est max-
ima multitudo. **P**ance igitur bestie illorū manus p̄nt eu-
dere per multitudine canū et industria venatorū b̄ yidere

secundū valde est bijs qui venacōib⁹ huiusmōi delectant

De auctopio eius seu de venacione eius ad aves Aa
pitulū xix

In mense marci descendens magnus kaam de cīni-
tate Cambalu pcedit ad cāpestria vlsq; ad mare oc-
eanu cū falconetis suis **T**alis autē solemptas in huius-
modi venacō fuitur **E**grediuntur cū illo falconerij mille
xx milia qui falcones pegrinos et sagros hnt inumeros
austrures vero multos ac gyrfalcos hnt iuxta aut circa qui
genta hi oēs p regiones huc illuc q; se diffundunt et cū vide-
rint aves quarū ibi est multitudo magna laxant gyrfalcos
austrures et falcones in capturā **A**ves at q; repunit pma-
tioni pte referuntur ad regem **R**ex at psonaliter pcedit cū il-
lis sedēs in pulcherrima camera ex lignis optime fabrica-
ta q; sup q; uo; elephātes est artificiole pposita foris quidē
pellib⁹ iconū coopta iutus vero totalis decorata et dcaura-
ta i qua tener p suo solacio barones aliquos secū et gyrfal-
cos xij elcōs **E**st at camera pānis aurcis et sc̄icis coopta
iuxta elephātes q; camera defertū mlti barones et milites
equitavit qui nō discedunt a rege qui cū videt fassarios vel
grues aut aves aliudē tñsire falconetis q; cū rege sūt indi-
cāt qui statū regi notificant **I**psa autē discoopiri faciens ca-
merā gyrfalcos quos vlt emitti iubet ad aves et ipse in se-
de residens iudū qmū intuet insup hz secū decem milia ho-
minū qui in huiusmōi venacōe bni huc illuc q; p illa cam-
pestria diffundunt quoz est officiū falcones et austrures et
gyrfalcos quo volant pslidatate et eis si fuerit op⁹ succurre
revocāt at lingua tartarica restao: i. custodes hz enī quili-
ber coz pautib⁹ reclamatorū et capellū vt aves vocare et
tenere valeat nec expedit q; ille qui que dūmisit sc̄itur illū
qm̄bi sūt intenti et solliciti ne ledant aves et pdāt qui enī
proximiores sūt ei et cū nccē fuerit tenet s̄uenire **Q** uelibet

aut animis cuiuscumque fuerit tabulâ guissunâ habet ad pedes
cū signo domini sui aut falconerij ut si fuit dimisla domino suo res-
titui valeat. **X**uāt signum non fuerit cognitum sic deserit ad ba-
rouē quendam ad hoc officium constitutum qui dicitur lingargue. i.
cuius p̄diciū rerū. **O**nes enim aucti sibi oblatas obfuerat fide-
liter donec a domino suo fuerint repetite qđ similiter de equis
sit. **Q**uicunque ergo aucti aliquā i hac venatione p̄didit recur-
rit ad istū et sic nichil potest ibi amitti. **D**omini ille rē tenuerit
curā de ea optimā habeti facit. **S**i quis vō inuenit rē non
statim restituerit domino suo aut officiali p̄dictō hēetur ut sur-
tē at locū sibi eminēcioē eligit ad manendū suūq; vexillū
in eminēti ponit ut iueniri faciliter possit ab his qui rem p-
diram vel inuenit vel re-signare vel repetere volunt.

De mirabilib⁹ tentorijs Capitulū xx.

Dicitur bec si in quib⁹ ludendo venit ad magnū planicie
Ex amordiuū ubi sunt tentoria regis et curie p̄parata
Sunt at tentoria hec ultra x milia pulchra valde. Tentoria
at in agri kaam huiusmodi sunt. **P**rimo ē tentoriū vñū mag-
nū sub quo manere prīt milites circa mille et portā habet vñ
suis meridiē sub quo resident milites et barones iuxta ipsum
ad occidentalem plagā est tentoriū aliud in quo aula regis
magna est ubi cōsiliorū est quā vñū cū aliquibus loqui. **X**a
mera autē būic aule adiuncta est in pte altera ubi dormit qui
bus stigiae sunt aule et camere. **D**uc vero aule p̄decē. Lau-
la militū et consiliorū regis ac camera eius huiusmodi sunt
Sustentantur quilibet ipsa triū tribus colūpmis de lignis
aromaticis q̄ sculpta sunt pulcherrimis cellaturis optime
figuratis. **E**xterius coopta sunt vñdiq; pellibus leonis ra-
rij coloris albi nigri et rubei qui colors naturales sunt in
tamen sic colorati hñntur in regione illa. **M**ento autē aut plu-
ma sic ledi nō possunt tentoria pro eo q̄ sintā solido corio
coopta. **I**ntus vero cūnus aulatū et camere cooptus ē pel-

libus barnclinoꝝ et zambellinoꝝ que sūt nobilissime pel
les. **A**nta clt eū ibi quāritas pelliū zambellinoꝝ q̄ p̄ o
integra veste militis lutticeret et ascendunt duonū milii bi
sanciū aureoꝝ u de pellibus vestis facta est. **S**i aut̄ de cōi
ascendit ad valorem mille bilanciū. **A**nimalia illa a quibꝝ
hee pelleſ hñtut dñtur rōndes et sūt magnitudinis vnius
sayne. **S**unt aut̄ pelleſ ille ſic artificioſe p̄poſite et diuerſis
diuisionibꝝ ordinate ut valde mirabile et delectabile ſit vi
dere ſunes quibus hec tria tentoria iuuentant ſunt de ſcri
eo. **J**uxta predīa tentoria ſunt tentoria uxori filiorū et an
cillarū regis pulchra valde. **A**nta eſt eccl̄ia būiūmōi tento
riꝝ multitudine ut ibi ciuitas maxima videat vndiq̄ ſenim
ad hoc ſolaciū maxima confluui multitudine. **S**unt eccl̄ia ibi
regis medici astrologi falconerij ceteriq̄ officiales ita diſ
poſiti locati et ordinati ſicut in magna ciuitate. **A**mbalū.
In bac enim planicie moratur rex p̄ totū incensu marciij
continuando ſic predicta ſolacia multa enī animalia i bu
iuſmodi venacionibus capiunt et infinite aues qm̄ ex ſta
tuto regis in omnibus p̄uincijs circa p̄uinciā catbay ad
riguit dictas nulli marcarorū artifici p̄ popularicimi auruf
tico venaticos canes aut aues venaticas licitu eſt tenere.
In ſup̄ nulli magno aut quo venari ticeret a principio mar
cijs vſq; ad mensē octobris neq; mō aliquo vel ingenio li
cer eis capere capreas dāmulas etruos aut lepores vel bu
iuſmodi animalia ſilueſtria. **S**i quis autem contrariū pre
ſumeret puniretur pp̄ter qđ ſepe lepores dāmule aut alia
animalia buiuſmodi iuxta homines tranſeunt et nullus ca
pere audet. **D**oil hec reuerſū rex cum viuencio comitatū
ſuo ad ciuitatē. **A**mbalū p̄eandē viam vnde ad planicie
iuerat aues et animalia capiendo. **E**t cū ad ciuitatem pue
nerit ciuitam maximā et iocundissimam tenet in ſuo regali
pallacio. **D**einde qui ad hoc vocati fuerit ad pp̄ia reuer
tuuntur.

Demoneta magni kaam inextimabili copia diuiciarū
Capitulu xx]

Demoneta magni kaam hoc modo fit de corticibus arboris mori accipiunt cortices medianos qui cōficiunt et consolidatur ut folia de papiro deinde per punctulas magnas et duas ad denarioz similitudinez incidunt et imprimunt eis ligna varia iuxta quod huiusmodi pecunia est valitura valet atque unus denarius ad valorē vel pūi qui turonensib; alijs maior ad valorē dūnidij grossi. **T**ercius ascendit ad duos venetos. **I**llijs ad quinq; alijs vō ad decē. **D**e hac igit; pecunia facit rex fieri in copia maxima in civitate Cambalu. **N**ullijs penas mortis in omnib; fere regnis sue iurisdictioni subditis monetā alia facere aut expendere licitū est aut hāc rū fare. **N**ullus eciam de alijs regnis intra terras magni kaam monetā alia potest expēdere. **S**oli aut regis officiales monerā banc faciunt de regis mādato. **S**epillime vero negotiatores de diuisis regionibus venientes Cambalu deserunt aurum et argentum margaritas et lapides preciosas quod oīa rex per suos officiales emi facit et de sua moneta solvi facit. **S**i at negotiatores sunt de extrancis regionib; ubi hec nō currunt moneta quātocius cōmutat in marcancias alias et ad suas deserunt regiones propter quod ipa moneta a nullis marcatoribus recusat. **I**n suspectiā sepe ipse rex mandat in Cambalu ut quicūq; aurum et argentum et lapides preciosos habent suis officialibus p̄cicins habere studeant et eis de moneta illa secundū extimationē debitrā prouidetur quod absq; dilacione sine eoz detrimento sit sicq; indemnitati cauetur. **E**t rex potest per hunc modū tibi zauros infinitos et mirabilēs cōgregare. **D**e hac pecunia suis officialibus stipendia tribuit et quicquid pro curia necessariū emitur. **I**n finā ergo pecunia pro nichilo babeat et in hunc modū manifeste apparet quod magnus kaam in expensis diuiciis et tbczauris viuiversos mundi principes sugare potest. **N**am opoz

ter oēs a curia cuius monetā emere q̄ ita cōtinue custoditūr
vt indeficierer ad omnes qui eam emere volunt habun-
dantissime diffundatur

De rī pfectis, puinciarū et officio ac pallacio eorum
Capitulū xxij

Dicitur magnū kaam barones duodecim qui xxiiij p̄
uinciarū sūt pfecti quoꝝ est officiu eligere dños reores
et officiales in p̄uincia memoratis et earū ciuitatibꝫ Ma-
bet ecclā reges q̄ exercitibꝫ de locis vbi h̄itare āmici debet
ant p̄uidentes oia q̄ disponunt regi insinuare dñit et ille sua
sūcte p̄fimat que illi dixerit statuerit vocat enī seycug. i. of-
ficiales curie maioris hiꝫ multas grās multaqz bñficia ml'
tis p̄fette p̄nt, ppter qđ i magno bōrc hñtūr a pl̄lis. Noꝝ
bitacio in magno pallacio ē in citate. Cabalucor officio
deputata vbi sūt p̄cis et officialibus ac eorū mīstris aule
camere et cetero p̄corū cōmodo et officio. Abent aut̄ es-
cessores iudiccs et notarios et in consulendo et scribendo
corū mandatis et officio suffragat̄

De cursoribus magni kaā et de multitudine et ordine mā-
sionū p̄ ipsoꝝ recepcione
Capitulū xxij

Dicitur exitu citariis Cabalū sūt vndiqz vie multe p̄ quas
īt ad p̄uincias p̄uincias. In unaqz via regia ad xv
miliaria inuenit vna māsio in q̄ pallacia pl̄ima sūt vbi recep-
tant mūciū magni kaā inde tūsū facientes vocat̄ at māsio
nes iste laubi. i. māsiones equoꝝ. In illis hospicijs lecti s̄t
et cūcta q̄ p̄ recepcōe viatorū oportua sūt. Sunt ecclā ibi equi
regis tricentia aut. cccc. qui p̄ regis mūcijs pati sūt. Sic igit̄
p̄ oēs vias regias inuenit vlgz i vltimos fincs, puinciarū cō-
funū ita q̄ in vniuerso sūt pallacia et hospicia huiusmodi cir-
ca. x. milia. Et qui ut hijs māsionibꝫ deputata sunt vltra. cc
milia. In multis ecclā locis siluestribꝫ vbi non ē habitacio

dominū sūr māsionēs bniusmodi quartū vna ibi altera px
ima est ad miliaria xxxv. aut quadraginta cū omnibus aut
equis et custodibus ad hoc deputatis De amona t expē
fis omnibus p ciuitates et castra in quorū sunt confinio in
tegraliter puidetur bijs et q̄ sunt in māsionib⁹ cuiuscūq⁹
deserti p regis curiā puidet Igitur nūcij qui in equis cur
runt ad regis imperiu ad noua aliqua deferenda currunt
in die p miliaria ducenta aut tricenta hoc mō duo simul in
equis currunt qui sortiter sibi ventrē et capita ligāt cursuq⁹
trinuant quātū pnt equi pdurare Et cū pueniunt ad ali
quā de mansiōnib⁹ predictis equos alios sibi recipiunt
fessos q̄ dimittit statimq⁹ cū equis alijs velocit̄ currunt et
sic equos alēnati oī custodia et tota die cursu trinuat Et
sic ad magnū iterā remotis prib⁹ velocit̄ deferunt t māda
ta eius ad remota loca cū magna festinacōe portant In
ter māsionēs āt pdcās sūt bītationes alie spacio triū milia
riorū distantes ad iuvicē vbi sūt dom⁹ paucē i quibus cur
sores pedites imorant quoz quilibet b̄z cincto:ii grossis
bullis. i. sonalijs sonariab⁹ circuquaq⁹ repletū quas bullas
sonacula vel sonalia dicim⁹ Hū igit̄ vt lras mittere p cur
sores dant lre vni ex bijs cursorib⁹ qui velocit̄ currunt ad
mansionē pximā vbi sūt cursores alij pparati Hū āt qui i
vicina custodia sūt venientis cursoris sonitū audiūt vn⁹ co
ruis sine mora pparat et de manu venientis lras accipit et
a notario loci testimoniale signū in cedula et currunt ut pri⁹
rlsq⁹ ad alterā mansionē sicq⁹ cursores alternant p loca sin
gula rlsq⁹ ad locū quo sūt regl lre deferende In huic igit̄
modū i breui tpe magni itineris spaciū expedit Dñqzeci
om̄ rex infra diē et noctē noua et recētes frēcūs de spacio di
erū decē recipit Dēs āt pnoiati cursorēs exempti sunt p re
gē ab om̄i solucionē tributi et insup a regis curia optimā
mercedem recipiunt

De puidenciaregia ad obviādū sterilitatis et carissimē tē
ponib⁹ et de pietate ei⁹ ad subditos egerētes. **C**apitulum xxiii

Angulis annis kaam suos rūcios pūnicis obiectis si
bi dirigit ut inquirat si qua regio occasione loculaz
vermī seu cuiuscumqz sterilitatis aut pestis illo anno p̄didit
blada sua. **C**ū at rex defmentū būiūmōi ex pūnicis velici
tate aliqz sibi fuerit intimatū uli regioni an illius fūra re
mittit facit ecclā illuc de suis horū cīs blada defreti q̄tu est
necessariū p̄ virtualib⁹ et semetip̄ **P**ib⁹ vberitatis magne
emittit rex copiosissimē blada multa que i suis horū cīs p̄ annos
tres vel q̄tuoꝝ fuāt puidet ne putrefascat sic q̄z dc oī alio bla
do sollicite puidet ut sp̄ regi horūa plena sint ut possit id
gentib⁹ sterilitatis tpe puidere. **C**ū at blada regis ui h̄ ca
lu vendūt mī p̄ciut de q̄tuoꝝ mēsuris ab emētib⁹ q̄tū ab a
lijs vendētib⁹ de areci mēsura accipit. **S**ilic̄ at q̄n epidimi
a fuerit atāliū remittit. **Q**uiusimōi dāpna pacientib⁹ ani
butū maius aut min⁹ iuxta qđ fuerit doctrinam quib⁹ ecclā
vendi facit de suis gregib⁹ ac armētis. **I**n principaliorib⁹
vīs p̄ pūnicia carbay et p̄ pūnicias adiacētes facit rex plā
tare arbores i distācia modica ab īnicē ut ne viatores a via
rcā aberrare p̄tigat. **N**ā p̄ mētas būiūmōi dirigit. **F**acit
ecclā op̄ alid laude nī modica dignū. **M**otariqz scit numerū
familiarū et noīa coī i citate. **L**abalu q̄ blada nō colligut
nec sibi emere p̄nt q̄ fuit mīliū valde quib⁹ oīb⁹ blada p̄ tonū
ānūncīa de suis horū cīs dari scit annis fungul'. **D**ans ecclā
mīliū petētī i sua curia denegat. **N**e q̄z i toto anno dies cīmī q̄
ad petendū panē māres et lete paupes vīta. xxx. mīliano
accedat. **E**t q̄ nulli paupi negat panis magn⁹ kaā q̄dōs a
paupib⁹ bōratur.

De pōcoē que i pūnicia carbay sit loco viii. **C**apitulum xxv

Ap̄ pūnicia Carbay loco viii sit pōcio de nīlo et de di
ūlis aromatib⁹ que clara ē valde et viii suavitate ex
cedit faciūqz bībentes ex ea facilius iebūari q̄ viii

De lapidibus qardent ut ligna **C**apitulu xxvi

Per totū puinciā Cathay iueniūt quidā lapides nū
ogni qui de mōrib⁹ ex adūt et missi i ignē ardēt ut ligna
duqz ignē fuāt cū accensi fucrit **N**ā si accendāt sero pto
tā nocte ignē fuabūt et q̄uis i ipsa puincia ligna multa sūt
multi tñ illis vñtūt lapidibus q̄ ligna cariora sūnt.

De flumie magno pulchanchymet et de pulcherrimo pō
te **C**apitulu xxvij

Acceditis hijs que de puincia Cathay et citate Cabala atz de magni kaam magnificēcia ad pñs curauit
describere **N**ūc ad describendas regiones finitiwas acce
dam⁹ breuit **Q**uodā tpe mgn⁹ rex kaā me marctū ad ptes
remotas p quodā sui iperij negocio destinauit **E**go at dc
citate Cabalu iter arripiens mensib⁹ aliquib⁹ i itinere sui
Vdo que i via illa cudo et rdeudo reppt declarabo **P**ost
receſſū a cabalu p miliaria decē quidā magi⁹ fluui⁹ iueniūt
q̄d pulsanchymz q̄d mare oceanū terminat **P**er hūc flu
ui⁹ naues multe cu marcasōib⁹ maris reducunt **I**bi est
pōs marmore⁹ valde pulcher hñs i longitudie passus. ccc
et latitudis magne p quā milites collaterales decē ire siml
piut p ipsius latū **W**ō pōs arc⁹ xxvij et inaqz rotidē pilas
marmoreas **C**ortina vō pōris siue mur⁹ in latere talis est
In pōris capite et latere ē colūpna vna marmorea hñs p
vase leonis vnu marmoreū ultra quā colūpnā ad spaciū pas
sus viii⁹ ē colūpna alia duos similiter leones marmoreos
hñs vt p̄ **Y**nt colūpnas vō duas cortina marmorea ē colo
ris grilei et sic pcedit ex ababus laterib⁹ pōris a pncipio
vñqz ad finē ei⁹ **I**ta vt p̄ hūc modū sunt ibi leones marmo
rei vndiqz mille cc pp̄t qđ pōs ille pulcher ē et sumptuosus
ultra modū

Quedā descripcō p̄tis puicie cathay **C**apitulu xxvij

Dicitur vero ponte pceditur p miliaria xxx. inventum
tunue pallacia pulchra multa et alic dom^o pulchre et
agris fertiles Terminatis xxx. miliaribus innenit ciuitas
gyn magna et pulchra. Ibi multa sunt monasteria ydolo-
ru. Ibi cciā fuit pāni optimi aucte et serici et syndones op-
tum. Sunt eciā ibi p viatoribus hospicia communia multa.
Lives coiter artifices et mercatores sunt. Ultra ciuitatem
hanc ad vnu imiliare due vie sunt quartu vna transit p. pui-
cia Catbay. altera vero ad circiu sua dicit ad mare p regi-
onē mangi. Per puiiciā autē Catbay inut p plagā aliam
p dictas decem et cōtinue repūntur ciuitates et castra. Ibi
multi sunt agri optimi et viridaria pulchra valde militiq; ne
gociatores sunt ibi et artifices. homines at regionis illius
domestici sunt valde et affabiles.

De regno Canfu Capitulū xxix

Post dictas decē a ciuitate gyn inuenit regnū Canfu
magnum et pulchrū ubi vīce multe sunt. In tota pni-
cia catbay vīnu non crescit sed de bac regione fertur illuc
ibisunt mora multa ppter sericū de quo copia maxima ibi
est. Ibi marcaciones magne sunt multi artifices ibi sunt
siutq; ibi arma multa p excretib^o magnū kaam. Inde vō
p̄gredientes p septē dictas ad occidentalem plagā innenit
cōtinue regio pulchra castra multa et pulcherrime citates
Ibi negociacōes sunt maxime ultra septē dictas p̄dictas
inuenit ciuitas pyanfu grandis valde et magnarū opium
ubi est serici maxima copia.

**De castro Caycui et q̄liter rex eius est captus et p̄ditone
fuit oblatus hosti suo qui dicit p̄sbitier iobcs Capitu-
lum xxx**

Citra vero ciuitatē pyanfu ad dictas duas est castrū
pulcherrimū Caycui qđ edificauit quidā dari noīc

qui hostis fuit magni regis qui presbiter iobānes dicebat
ppter loci fortitudinem a rege illo parū d' amplusificari poter-
rat darius rex ille sup quo presbiter iobēs vebem̄ter tris-
tabatur q' p' viii illum rege supare nō poterat. **N**u curia at
ipius inuenit fuit inuenies septē qui ex cōdicto p'miserunt se
ad cū captiuū dariū regē supra dictū adducere quibus ipse
magna p'misit si promissa producerent ad efficiē. **Q**ui fu-
mulara cā discedentes ab eo darij curiā accesserunt cūs se
obsequijs offerētes qui eoruī calliditati aduertere nescies
in sui eos suscepit obsequiū t p' duos annos cordis maliciā
nequinerunt p'sicere. **N**ū igitur rex de ipsiā cōfiderat qua-
dā die illis alluptis cu paucis alijs extra castra p' miliare v
nū solacijs grā equitauit tūcjs p'ditores illi boza aduenisse
cerētes ex cogitate malicie enaginatis sup cū gladijs ipz
ceperunt et captiuū duxerunt ad presbiterū iobāne ut ei frau-
dulentia fide p'miserunt qui letatus est valde et in luce mag-
nificencie signū fecit eū ad aīalū custodiā deputari et opu-
me custodiri. **D**ost duos at annos quibus cu p'asloribz
fuerat iussit eū rex corā se adduci i regio apparatu dixijs
illi. **N**ūc ex p'mento discere p'missi q' tua potentia mihi est
q'nt te in tuo regno capi feci et p' duos annos te cu pecoribz
deputavi possemq' te si vellem occidere nullus q'z mortali-
um de manu mea te posset eripere. **I**lle autē hec oia est cō-
fessus. **T**unc rex iobēs ait. **E**x quo respici me te mihi cō p'ho-
ore cōsideris et nūc volo te amicū brē et p'victoria suffici
m'q' te occidere potuisse. **T**radiditq'z illi equos et socios
qui eū ad suū castrū cu bore duxerunt. **I**lle autē q' diu vix'
p'bo iobāni hōrē exhibivit et i quibuslūq'z voluit obedivit

De flumine magno. **C**aromorā. **C**apitulū xxxi
In progressu at vie vlt̄ra castz. **C**yacui ad miliaria xx
inuenit flumen. **C**aromorā sup quo pons nullus est
ppter nimia eius latitudinem. **C**est ecclā valde p'fundū protē

dis vero usq; ad oceanū mare Sup flumine hoc sūt mīle
cīuitates et castra in quib; maxime mercacōes sūt In re
gione circa flumen vndiq; crescit sūt ziber in copia magna
Sericū iuenit ibi habūdantissimē Tāra est ecclā ibi auimū
titudo qđ ē admirabile valde Ybi enī tres fassiani dātur p
mūmo argēto uno qui ad rim veneti valorē ascēdit Post
dietas duas ultra fluminū iuenit nobil' citas Cyāsu Abic
sericū in copia maxima sūt ibi pāni de auro et serico Vēs
aut incole loci et tocius, pūincie Cathay ydolatre sunt

Decūitate quingianfu Capitulū xxxij

Deinde autē ad octo dietas immēnūs cīuitates opida
agri pulcherrimi et viridaria multa et pplic serii sūt
finite arbores mori boicāt ydolatre sūt Menacōes ibi
sūt magne bestiarū et auimū Post dietas octo iuenit cītas
magna quingianfu qđ est regū quingianfu caput qđ regū
fuerat oīi opulentū et nobile Ybi rex est filius magni kaū
noie māglā Ybi est serici copia maxiā et oīa qđ p vita bois
necessaria sūt Sūtq; ibi mercacōes maxiē pples at terre y
dolatre sūt Extra cīuitatē māglā est regale palaciū in pla-
nicie bñs muros multos in gyro quoq; circuinus, ptiendit
ad miliaria quinq; iuxta murū illū flumia lacus et fontes sūt
In platea media cīuitatis pallaciū cū pulcherrimū totū in-
terū decauratū. Circum murū pīstū regis exercitū morai q
circa venacōes et capturas amū i regione illa plūmū delcat

De pūincia chym Capitulū xxxij.

In dīc vero scilicet a predicto pallacio discedentes va-
duint per pulchram planiciem tribus diebus ubi sunt
plures cītates et castra et mercacōes magne sericū at bñda
tissimē hñt Trib' vō pīcis dieb' ēminat iuenit regio mōtu
osa et itē mōtes valles mīgne sūt ubi cītates et castra mīla Si

militer et in montib^z ciuitates et castra. Et sūt de puincia
ocā Libyā, homines illius regionis ydolatre sūnt et terre
cultores. Sunt eccl^z venatores magni p^o eo q^z in illa regione
multa aialia silvestria sūt. s. leones vsi cerui dāmule et cap^z
oli et alie diversæ spes bestiarū p^otendit. aut regio p^osata
ad xx dietas et viatores p^omōtes et valles et nemora tran-
scut multe at ciuitates et bitacōes repūti et hospicio optiā.

De puincia achalech mangij Capitulū xxxiiij
Ost xx. dietas p^odcās iūmenī ciuitas achalech mangij q^z cōfinis est. puincia mangij hec. puincia in trib^z
primis dietis planicē habet vltra quas tres dietas postea
mōtes magni sūt et valles maxime ac nemora multa. p^on-
ditur puincia hec ad dietas xx. h̄is multas ciuitates et o-
pida. Incole regionis illius ydolatre sūnt et negotiatorēs
et artifices cultores terre et optimi viatores. Ibi enim sūt
leones et vsi et cerui dāmule caprioli lincei et bestie ille de
quibus nūscānū bētur ut supradictū est. In hac puincia
crescit in magna copia triticū. Risū ibi eccl^z copiosissimē bēt.

De puincia syndysu Capitulū xxxv.
Similata via dictarū xx p^odcārum iūmenī in plani-
cie puincia syndysu q^z est similē confinis mangij. Cu-
itis principalior ciuitas dicitur syndysu. Nec ciuitas olim
magna et opulentissima fuit. Qui circuitus xx. miliaria
timebat habebat autē regē potente et dinissimū. Qui erant
filiij tres. Qui patris succedentes in regno ipm trifariā diui-
serunt. Et ciuitatē in tres ptes diuisam ptes singulas val-
lauerunt muris q^z in omīs infra horē continēbant murum.
Agnum autē kaam ciuitatē acquisiuit et regnū p būr^z ci-
uitatis mediū trāsit fluvij^z quānsu qui latu^z est p dimidiū
miliare. psumbus est eccl^z valde et multi capiuntur pisces i
eo. Sup fluvij illū multe ciuitates sūt et opida. Hā usq^z

ad mare oceanū per xxx. dietas excedit. Nam etiam au-
tem et marcationū tñsū per cū inumerā m̄lititudo adeo ut
vix credi narrantibz queat nisi hō p̄prio certiceret intuitu
In ciuitate syndisu pons est super ipm̄ flumē lapide⁹ cui⁹
longitudo est p̄ dimidium miliare latitudo vñ ipi⁹ est oc-
to passuum. Est at tot⁹ coopt⁹ dñsp̄ cooptura lignea no-
bilissime depicta que colūp̄is marmoreis sustentat. Su-
per pontem hūc sunt domicule sine stationes lignee mul-
te pro operarijs arcu diuersaz q̄ eriguntur mane sero autē
deponuntur aut explicantur. Et ecia dom⁹ altera maior vbi
manent regis officiales qui pedagia et vectigalia p̄ rege i-
posita recipiunt qui ascendunt diebz singulis et scitur ad
valorem mille bisanciū aureoz bni⁹ regionis boles ydola
tre sunt vlt̄ri⁹ at p̄cedentes p̄ dietas quinqz p̄ quādā pla-
niciem inueniuntur castra et ville m̄lte vbi sunt syndones in
copia maxima. Ibi ciam sunt aiātia silvestria multa.

De puincia thebeth Kapl̄ tricesimū sextum

Transactis at p̄fatis quinqz diebz inuenitur puincia
thebeth quā magi⁹ kaam pliando et expugnando
devastavit. Multe enim ciuitates sunt ibi destructure et cas-
tra dirupta. pretendit at in longū puincia per dietas xx.
et qz sic est in solitudine redacta oport̄ vñp̄ viginti dietas
viatores om̄is victualia secūferant. In sp̄ qz habitatoribz
caret silvestres sere sup̄ modum ibi multiplicatae sunt p̄pē
qz piculum magnū valde ē inde tñsū facere et maxie de-
nocte. Habet in marcatores et viatores ceteri tale reme-
diū. Regio illa m̄ltas habet cānas seu arūndines quaz v-
na coit est longitudinis quinqz passuum grossicies vero ei⁹
est tribz palmis in giro. Inter duos collerales nodos arū-
dinis tripli palmoz distacia est. Si erḡ nocte volvit qui-
escere viatores de arūndinibus illis viribz fasces mage-
nos expontiūt quibz ut ardant tora nocte igne ibicunt et

cū aliquātūlū calefacte buc illucq; fortissimē torquentur atq;
scinduntur et sic ha fortūlē crepitant ut coꝝ fragor et strepi
mos ad plura milia audiatur. Cū aut̄ siluetris tere audiunt il
lum tr̄ibilem iomitum tanto stupore ac paucore sen tremore
re paucescunt q̄ cōfessum fugā arripiunt quousq; ad locū per
uenient vbi sonitus ille tr̄ibilis ab ipis non audīs. Sic igit̄
nocte euadūr marcatores a bellis nisi enī libi de tali i meo
dio p̄uidiscunt nulli ibi possit euadere in noctibus p̄ multa
ritudine belliaz siluetris. Noīes ȳt q̄ prius būiūmodi
strepiū audunt magis cōcūnuntur ērore. Equi vō et anū
malia viatorz anq; ad hūc strepiū assuecant sic vebement
ter timent q̄ statim fugā arripiunt et per hūc modū multi
marcatores mino p̄uidi mīla iam aiālia p̄dideūt. Oport̄ igit̄
ut equi prius per pedes singulos caute diligentissime cō
pedibus alligentur qnq; vñcula rūpunt et fugiunt audito
fragore aridūmū nisi fuerint p̄us cū magna diligēcia alli-
gati.

De regione alia p̄uincie thebeth et de quadā turpī cōsue
tudine. **C**apitulum xxxvij

Dicitūmū xx. dietaꝝ p̄uincie thebeth immenūt cas
tra multa et ville multe vbi est absurdā et valde detest
rabiliſ qdā abusio p̄ueniens ex ydolatria cecitate. In re
gione illa nullus vir vult accipe uxori vñginē f̄ requirit q̄li
bet in ea quā vult accipe cōiugem vt priꝝ a viris pluribz sit
cognita dicunt enim mulierem aliter nō esse aptam cōiugio.
Cū enim marcatores vel quicunq; alij viatores p̄ regionē illam
institūtū facientes iuxta opida p̄dicta aut villas sua faber-
nacula cōposuerunt mulieres que filias habent matrimonio
copulandas ducunt eas illac numero xx. vel xxx. aut
xl. iuxta paucitatē vel multitudinem marcatoz rogantes ut
quilibet coꝝ vñam sibi de illis siliabns capiat et in suo con-
sortio teneat q̄ diu habeat ibi imoran. Illi aut̄ quao volūt
elizunt sibi et secū p̄iuue retinent quouiq; ibi inansurū tūt

Kum vero discedunt nullā earum secum discedere pmit-
tunt s̄ coporat ut parentibus eas restituant. **N**ilibet aut
puelle quā tenuit donare tenet aliquid iocale ut habeat pu-
ella per huiusmodi iocalia evidēs argumētū q̄ viribz plu-
rūm ḡra extiterat ut sic posset facilius et nobilis maritari
Kum at puelle predicie in ornatu et habitu apparere vo-
lunt omnia huiusmodi iocalia sibi a viatoribus data ad col-
lum defertunt ac ostendunt quō viatoribus scrūtūtū ḡciose
et que plura huiusmodi signa ad collum habent iudicantur
meliores et facilius maritatur. **I**gitur cū impte fuerit viris
suis sunt valde gratae non pmititur vltērī viris alijs forē
sibus siue domēsticis adberere. **M**ultūq; cauent viri regi-
onis illius ne in hac re alterutx offendat le. **Q**ui regiois
habitatores ydolatre sunt nec pccū reputat p̄dari et latro-
cina exercere. **D**e fructibz at terre et de negotiacoibz vi-
vunt. **I**n hac regione multa sunt aiālia que muscatū faciunt
et dñi gudderi. **N**abent at incole loci canes venaticos mī-
tos qui ipa aiālia capiunt pppter quod dc musco h̄it copi-
am induuntur corio et pellibus bestiāz aut buchirano v̄l
canapacio rudi. **I**ngua ppriam h̄it similiter et moneta
Erad puincia theberb p̄minent et sunt cōfines magne p-
vincie mangy. **N**ec cni. puincia theberb latissima est et in
octo regna diuiditur. **A**llas habet ciuitates et opida mō
tuosa est valde et lacus habet et flumiā in quibz inuenit au-
rum qđ dicitur dc payollo. **I**bi est corallum qđ p̄moneta
habent qđ caro p̄cio emittur eo q̄ oīns semic regionis illi⁹
corallū ad colla deferrunt et oībus ydolis suis similis coral-
lum ad colla appendunt hoc enim ad magnā gloriā reputant
In hac regioē theberb sunt canes maxi velut asini q̄ silues-
tres capiunt bestias alioz; canes h̄it venaticos dimīz̄ ma-
nericrum falcones lanerij siue herodij multi et optimi sunt
ibi.

monum et aloe aromaticē spēs alie habent ibi copioseq;
nou deferuntur ad nos nec in uris pribus vise sūt Ibi sunt
sambelotti multi alijsq; pāni de auro et serico. Tota āt pro
vincia hec est subiecta magno kaam

De puincia cayndu Caplin xxxviii

Per puinciam tibebet post ienit̄ puincia cayndu
ad occidentem q̄ regē habet et est subdita magno ka-
am Ibi sunt civitatis multe et casta. Ibi est lacus i qua
margarite in copia rāta sunt q̄ si magnus kaam libere cas-
capi et exportore p̄mitteret valde eaz̄ vilesceret p̄ciū p̄ ml-
titud inenimia. Sed magnus kaam non p̄mittit ut libere
capiant̄ Si quis āt sine licencia regis ad margaritas p̄s-
cari p̄sumeret occideretur. In hac puincia sunt in magna
militudine gudderi ex quibus muscatum hēt̄ur. Ibi enī
sunt pisces in maxima copia in lacu. s. vbi sunt margarite.
Ibi etiam leones multi sunt v̄si cerui dāmule tunc ei capi-
oli in multititudine magna valde. Ibi sunt volucres in tra-
rum spēz̄ habudantisline. Ibi vnu non crescit nec vinee
ibi sunt f̄ de tritico et divers̄ spēbus vnu optimū faci-
unt. Ibi sunt garofili et oriamaxia qui colligunt ex arbūs
culis pūulis hūtibz ramuscenos pūilos flore albū faciū
et pūum sicut eīt̄ garofali granū. Est etiā ibi zinjber ha-
bundanē valde. Humiliter et cynamomū alieq; spēs mltē
aromaticē ibi sunt q̄ ad regioicē strās nō deferuntur. In
hui⁹ puincie montibz ieniuuntur lapides q̄ thurchisi dñt
pulchri valde et in copia maxia quos sine licencia magni
kaam nulli licitum est excavare. Incole hui⁹ puincie ydo-
latre sunt. Sunt āt virtu suis ydolis rōliter dementati ut
credant se eorum ḡciam p̄mereti si uxores p̄bas et filias
viatoribz tradant. Nam qn̄ viator quicunq; p̄ eos tūfis et
ad domū cuiusdā diuertit cōfestim dñs dom⁹ cōnocas ux-
orem filias et mulieres ceteras quas i dō habet mādat ut
bospiti et socijs p̄ omnia parcant scōh mandato discedit.

et peregrinum illū cū socijs dimittit in domo p̄p̄a vt dñm
neq̄at redire plūmit donec ille voluerit ibi morari. **P**cre-
grinū igitur ille capellum suū aut signū aliquā foras dominus
appendit cū dñs dom' redire vult purans illū forsitan dis-
cessisse si signū an ianuā viderit retrocedit statim vñ pere-
grinus ille duob; vel tribus diebus imorari p̄t. **N**eç at ce-
ca et deteſi id a abuſio per totā p̄uinciam cayndu obſuari
ab oīibz. **N**eç vñllus sibi h̄ad viuperū reputat eo q̄ h̄ſa-
ciunt p̄iuor p̄coꝝ honore. **A**reduntq; ob h̄ac benignita-
rem quam viatorib; exhibent a diis suis terrenoz fruc-
tuum obtinere habundāciā mercant. **M**oneta rō i h̄unc
modum habent vñgulos aurcas s̄b certo p̄odere faciunt q̄s
pro pecunia expendunt et iuxta p̄od' virgule est pecunie e-
ius et hec est moneta maior. **M**inor rō talis est. **G**al in cal-
daria coquūt qđ postea in formella proiciunt vbi cōsolidāt
et talem monetā expendunt. **O**ctuaginta enī de hijs dena-
ris signum vñ aureum faciunt in valore. **D**ost h̄itut ad
dictas decem et inueniuntur in via illa caſtra et vici multi
vbi sunt per oīia consuetudines p̄uincie cayndu. **I**n hoc
flumē inuenitur magna copia auri qđ dicit payolo. **S**up-
vero crepitudinem fluminis cynamomū copiolissime cres-
cit et flumen ad mare oceanum terminatur.

De p̄uincia cayrayam Caplin xxxix.

Dicitur in ſitum p̄dicti fluminis statim intratur p̄uincia
cayrayam qđ in septe regna. **E**st aut̄ ſubiecta dñio
magno kaam vbi ē rex fili' cublay noīc. **A**ſcenſorū vir pru-
dens et strenuus potens et ditissim' et optime in ſuo reg-
no ſeruat iuſticiam. **H**abitatores aut̄ patrie yolatre ſunt
procedendo vñ vltterius ultra flumen p̄ dictas quinq; i-
ueniuntur ciuitates multe et caſtra. **I**n ipa aut̄ regio e naſ-
cuntur equi optimi. **I**bis ē lingua p̄p̄ia granis et difficult
valde. **D**ost quinq; dictas p̄fatas inueniuntur principalior

regni ciuitatis noīe xacij nobilis ac mangna vbi negotiatio
nes magne sunt et plūme **I**bi habitant xpiani meliorum s
pauci multi aut de his qui ma**h**omeitu adorat ibi tricū
et rīsum in maḡ copia betur. sed tricū non comedunt pa
nem quia ibi non est san^o humiliori panis dc rīsu aut panē
faciunt **S**icut in ecclā de diuertib^s spēb^s potionē q̄ facilius in
ebriari facit q̄ vīnum **L**oco monete expendunt pocellanas
albas que reperunt **O**ctuaginta āt de ipis dantur pro vī
saggo argenti qđ ad valorē duoꝝ venatoꝝ ascendit **O**cto
vēto sagia argenti ascendunt ad valorē viii^o sagij aurī **H**u
bac ciuitate fit de aqua pūteali sal i copia maxima de quo
rex imaginis habet quest^o **I**n bac āt regione est locus ha
bens in giro miliaria centū iii quo pisces magni et optimi
capiunt quos homines in regione illa hoc mō maducant
Primo eos minutatim terūt postea in saporē optime con
fectum ex alijs plurimis et optimis specieb^s ponunt postea
a comedunt ut apud nos cocte comedunt

De regione qđam carayam in qua sapientes sunt **Capi**
tulum xl.

Dicit discellū a citate iacij p̄ x. dictas pceditur ad pro
vinciam carayā vbi rex est cogatuꝝ filius regi cublay **I**bi
inuenitur nīlsum de auro qđ dicitur de payolo quod bēt
de flumib^s **I**n eis at lacunis et montib^s inuenit aurum
grossi^o q̄ in auct de payolo **D**atur enī de ipo viii^o aut sa
giūm p̄ sex sagija de argento **S**onetā de pocellans hīt
de quib^s superius dcm̄ est q̄ de india d̄fserunt **M**olis illi
us regionis sunt yoolatre **I**n hac regioē inueniunt spen
tes magni valde multi ex eis sunt decc passuum longitudis
et grossitudinis triuī. palmoꝝ in circuitu continent. habet āt
quilibet illoꝝ magniꝝ spenuū iuxta caput crura duo carē
cia pedib^s & iuxta pedem habet vngulā vna ad modū leo
num vnguli falconis caput valde magnū habet **O**culis eius

sunt p̄grādes veluti duo panes. Os b̄z tante magnitudine q̄
vixum hominē de facili deglutiaret dentes hab̄z maximos.
Et quia ita tr̄ibis c̄ serpens ille null⁹ homo est qui non pa-
ueat appropinquare illi si eciam aiālia q̄q̄ agrestia timent
illum. **H**oc quo a venatoribz capitur talis est. **S**erpēs p̄-
dictus de die iii caueris s̄bterraneis latitans ppter etiū de
nocte vō egrediens circuit querēs bestias ad decuorandum
vabit ad coz cubilia vbi leones v̄si seu animalia huiusmo-
di habitant et medit magnas et guas. **N**am illa bestia i-
sultum ei⁹ et fortitudinem suscitare p̄t post incitationē reuer-
titur ad canernam p̄priam. **E**st at ibi insutorū z̄abulosum
et cū ille p̄ z̄abulū reprat forissime se iactat in z̄abula et q̄
sic ponderos⁹ est et gross⁹ fossas i z̄abulo adeo magnas et
grossas cū pectore et vētre facit ut videatur reges magnari
nō plena per z̄abulum voluntata. venatores igit̄ de die sub
z̄abulo palos multos et fontes hue illucq; p̄ planicie figunt
in quoz summatibz sunt gladij calibi si tñmē infixi acuti val-
de quos postmodū operiunt z̄abulo ut a serpente videri
non possint. **E**nī igit̄ de nocte trālitū inde facit sup̄ z̄abulū
solito more se iactat et in ferrū absconditū et acutu pectore
p̄siliens et impingēs aut statim moritur aut ḡuissime vulne-
ratur tūc venatores supuientes ipm si adhuc viuit occi-
dunt. **E**t p̄mo fel ipi⁹ extrahunt quod p̄cio mag⁹ vendūt
eo q̄ est medicinale valde. **S**i quis enim mortuū patitur ca-
nis rabidi modicū dc ipo bibens ad pōdus sc̄z vñ⁹ dena-
rii pñuli plene libertabitur. **A**ulicē ecū in pr̄is doloribus
constituta modicū sumens ex eo expeditur a p̄ti. **Q**uicci
am apostema patitur aliquod quod si ilirmitas locū pungit i-
pancis diebz p̄fecte curatur. **C**arnes at sp̄entis sumis re-
bunt q̄ in cibum optimè sunt et libenter ab homibz p̄medū-
tur. **I**n hac p̄uincia multi et optimi equini sunt q̄mia
negociatoribus ducuntur in indiam. **V**ibz aut̄ eq̄s nodos
duos aut̄ tres de osse caudei. **X**irabunt ne equ⁹ currēs ciuis.

dem cauda feriat qui cum canda hac illuc torqueat dum
currat quoniam hoc in equo turpis lumen reputatur. **A**equites hu-
ius patricie sibi per viuntur logis ad sellas ut apud nos faci-
unt gallici. **I**n bellis viuntur cora. ihs de cono bivalvorum v-
tuntur etiam scutis lanceis balillis et sagittis quas iactant
intoxicant. **N**onque cubilay magnus kaam bac puericam ob-
tinebat viri buri puerice huiuscemodi recte stabiliter facie-
bant. **N**on enim vir aliquis misibat per eos alteri patricie de-
centis apparencie et bonorum mox qui prudens in urbibus et in
acibus eius videretur si apud eos hospitabat ipsum nocte
occidebat putantes quod prudencia mores et grecie et aiem eius
in domo illa postea remanebat ob quam causam milii ibi oc-
cisi sunt. si magnus kaam postquam regnum perfatum suo dario
occupauit ac tibi subiungavit hanc impietatem et stulticiam
de illa patria penitus extirpauit.

De provincia ardandam Capitulum xli.

Amvero procedunt a puericia caravam ad dietas qui
quoniam inueniuntur puericia ardandam quod subiecta est mag-
no karum. **N**on nobilioz viros dicuntur virian. **I**n hac pueri-
cia datur aurum ad pondus vicia enim sine sagum auri con-
mutatur pro quinque viciis sine sagis argenteis. **N**ec enim
illis regionibus inueniuntur argetum vel ad dietas militas. **S**ed
quoniam illuc negotiatorum qui cum eis aurum pro argeto
mutant multique lucratitur porcellanas etiam expendunt quod
de cynida deseruntur. **R**iso et carnibus vescuntur ut plurimum
potione et opima faciunt de riso et de aromatis delicatis.
Miri et mulieres regionis illius dentes cooptos deserunt so-
tilibus lamulisque auricis quod sic disposite sunt ut dentibus optime
capientur. **M**iri omnes militares sunt armis tuimodo et milicie
vacantes et venationi bestiarum et volucrum. **M**ulieres autem cu-
m reis familiaris in omnibus gerunt habentesque fuos empti-
cios qui eorum obsequijs incepant. **I**n hac puericia profectu-

do est ut q̄i peperit mulier lectū q̄ cito p̄t dimittat et ḡib
nacioni dom' intendat Mirāt ei' xl. dieb̄ in lecto dñicū
bit et nati sibi filij curā gerit q̄i aut pueri de illo nullā sol
licitudinē habet nisi quia lāc illi p̄b̄ Interi vō amici et
sanguini i viz visitant discubentem. Vident q̄ iō hoc faci
unt q̄ mulier filium portas et paricens lōgo ip̄e et ḡuit la
borans ppter qd̄ pueniens iudicant vt dieb̄ xl. a filij cu
ra quiescat. Vpa vō tū cibum desert ad lēm. In hac puen
cia non sunt alia ydola nisi q̄ queliber familia suū progeni
torem aborat eum a quo alij de familia nati sunt. In locis
valde silvestribus habitant ybi mótes sunt maxi et nemo
ra magna valde. Ad mótes illos nō accedunt aliqui alij
de regionib̄ alijs q̄ ibi venire non possunt extranci ppter
corruptionem nimiam aeris Iris carcent si contracti suos i
ciliuris faciunt quoy medietatem fuit vii' alius alia q̄ p̄
modum cōpositae i minutis signis pueniunt. In hac puen
cia et in alijs duabus pnomiatis. I. cayidu et caraya me
diciō non sūt si q̄i quis iſi manūt cōvocant suos magos qui
ydola colunt quib̄ infirmi suāq̄ infirmitates expoīt tunc
magi coream ordinant et instrā pulsant et ad ydoloz suoz
bonorē magras faciunt cantilenas. Hā tam diu faciunt do
nec arripiatur a demoē vii' ex ludenibus in corea. Hinc
corea dimissa iacentem crepticium sulunt q̄ de causa ille
patias quid p̄ct' liberacione agendū sit. Deinō āt p̄c ar
repticium dat tr̄isa dicēs illū infirmatū q̄ illū v̄l illum de
um offendit magi āt orant vt de' ille de sanguine p̄prio sa
crificium offeret. Si iudicat demon ex signis egreditis q̄
ille liberari nou possit ait. Ille tam ḡuit deūm ilū offe
rit q̄ p̄ nulla sacrificia placari possit. Si aut iudicat q̄ pos
sunt euadere dicit. Exportet vt tot artices in grābñies capi
ta illū dōco offerat et tales faciat peticiones et conuocat ad se
tot magos et magas totidem per quoy mai' sacrificium
off. rat et sic placabitur ei deus. Tunc sanguinie legtōtū il

lioū faciunt qđ iussit demon fieri Occiduntq; arietes t̄ sa
guinem ipōz in celum iactant Convenientes vō magiū
mūlicibz faciunt lūaria maḡ et domū totā t̄burificant et
sumū de lignis aloe faciunt et aquā decoctā carniū in aēre
fundūt et ptem ecia potionū q̄ de aromatibz sūt pfecte Et
inchoeatez saltant t̄ cantat reuerenciā illi ydoli p̄ bec
requirunt rurp̄ arrepticijs an per bec sit ydolo satissimū si
iubet demon ut aliud fiat pfectum mādatū ei ad impletur
Cū aut illi satissimū esse sciunt incātatores sedet ad men-
sam carnes qz omedunt ymmolatas cū leticia magna et bi-
bunt potionēs q̄ ydolo sunt imolate in sacrificio ēminato
prandio ad ppria remeant Si aut cōtingat diuina puidē-
cia ut curēt eger curacionē ipi attribuunt demoni cui sacri-
ficia sumroblata Mac arte p demoēs illudif eoꝝ eccitas

De plio magno qđ fuit inter tartaros et ipm regem myen
Caplin xlj.

Occasionē regni carayam superius memorati et reg-
ni vncian fuit plium magnum in regioē imediate pre-
dicta Vmo dñi .m. cc. Itri. Magnus kaam misit vnu de
principibz suis noīē noscardyn qui erat vir prudēs t stren-
ui t cū illo erāt pbi milites t fortissimi bellatores Rex
aut myen t bāgala audito eoꝝ aduentu pterriti sūt metue-
tes ne forte terras eoꝝ venisſet innaderci. Cōgregātes at
suos exercitū habuerunt equites t pedites circa ix. milia
Elephātes aut cum ceteris castris bellicis circa duo mili-
a Et in quolibet castro erāt viri bellatores xij. xx. vi. xvi.
Venit at rex myen cū predō exercitu v̄sus citatem vnciy-
am vbi erat pnoiāt exercitū tartaroꝝ qui enīq; cū ipo ex-
ercitu pdictio in cāpestribz ad dieras tres v̄sus vnciyā. Tu-
dicns aut hec nastardyn qz pui habebat exercitū p̄endit
tñ nichil oīno timere qz secū habebat viros fortes et stren-
uos bellatores Egress⁹ est obuiā illis ad planicē bucyā

et ibi castramatus ē iuxta nem⁹ quoddā magnum i quo
fuerunt arbores natiū q̄ sciebat q̄ elephātes in nem⁹ illō
nullaten⁹ poterāt igredi. **N**ex āt myen venit vt exercitum
ei⁹ inuaderet. **T**artari vero audaciter occurserit illis. **N**ū
ḡ tartari viderūt elephātes cum castris qui erāt in pma a-
cie constituti tanto erant terrore pteriti q̄ ascellores coꝝ^r
nulla vi v̄līgenio poterūt eos illis p̄ximos facere nūc om-
nies descendentes de equis ligauerit eos ad arbores nemo-
ris t̄ pedes tr̄s ad elephātū aciem redierūt c̄perūt q̄ in
eos sagittas indeficient iacete. **N**āt qui in cap̄estribz cū
elephātibz erant pugnabāt s̄ eos. **S**ed tartari pbiores il-
lis erant t̄ maḡ assueti ad pugnā. **K**ulincrauerūt ḡ tartari
grauius cū sagittis m̄lititudinem elephātū ppter ḡ cle-
phantes sagittaz metu fugam attripuerūt. **I**ngressi q̄s sūt
om̄s rapido curiu in nem⁹ p̄ximū nec posuerūt ab ingresso
su nemoris a suis rectoribus pbiberti diuisi sūt in nemore
buc illucq̄ er arbores nemoris oīā castra coꝝ lignea p̄fre-
gerunt. **M**ā arbores magne t̄ dense erāt videntes aut hoc
tartari cucurserunt ad equos quibus ascensis dimis q̄ ele-
phātibz in reḡ acies irrueverunt quos n̄ modū iuasratti
moz eo q̄ videbant elephātū aciem dissipatā. **S**uit āt pre-
lium duꝝ valde. **N**ū vero v̄terq; exercit⁹ sagittas suas q̄s
habebat eiecerunt attripuerūt om̄s gladios suos. **N**ū qui-
bus durissime pugnauerūt. **O**lliq; vndiq; sunt occisi. **A**-
dem āt rex myen cū suis fugā attripuit quos isequētes tar-
tarī multos ex fugientibz occiderunt quibz om̄o mortuis
vel fugatis redierunt ad nem⁹ vt capere elephantes sed
non poterant q̄eꝝ ex illis capere nisi iuuasset eos quidā
ex hostibus quos ceperant quorum auxilio circa cc. habu-
erūt ab h̄plio utāca cepit magn⁹ kaā elephantes habet.
p̄ suis exercitibz quos p̄sus p̄ exercitū habebat p̄ h̄plo.

nicit magnus kaam eras regis myen et eas suo dominio sibi
ganit

De regione quadam silvestri de provinca myen **Cap** xlviij

Post recessum de provinca carayam invenit desertum q'
dem maximum per quod descendunt per istum per dictas
duas et dimidiam ubi nulla est habitatio si ibi est una lata
et spaciofa planicies in qua tribus diebus in ebdomada mil'
ti conueniunt ad nudinas et macta multi de mactibz magnis
regionie illi et deseruntur autem quod pro argento mutantur datus
viam viciam aurum p. quinque viciis argenti mltiqz negotiato
res de regionibz illis illuc veniunt cum argento ad montes
illos fortissimos ubi illi p. securitate sua habent nullum acce
dit exercitus qd loca valde iusta sunt neque ex hoc scitur ab aliis
ubi illoz habitatio sit post hoc invenitur provincia myen
que confinis est yndie ad meridiem per quam itur diebz xv.
ad loca silvestria et nemorosa ubi sunt mstri elephantes et v
nicornes alieqz scire agrestes immumere et nulla ibi habita
cio est

De civitate myen et de sepulchro pulcherrimo regis **Ca**
pitulum xlviij.

Cerminat illis dictis xv. inuenitur civitas quod dicitur
myen gradis et nobilis quod caput est regni et est subdia
magnus kaam habitatores eius p. priam linguam habent et ydo
latre sunt In hac civitate fuit rex quidam p. diuies qui moriens
mandauit sibi fieri sepulchrum in hunc modum In quolibet
capite monumeti iussit fieri turrim unam marmoream alti
tudine decem passuum cui grossicies erat p. putum altitudinis
p. p. orio requirebat In cacumine autem rotunda erat una ip
sa turrium erat auro coopta cuius autem grossicies erat ad
viii digitum latitudis mensura Super cacumine vero misterium in
te capitulo auree quod a vento flante redderetur sonitu Et vero n
ris eodem modo et sonina argento coopta erat hinc silit campa

las argenteas. **N**oc át sepulchz fieri iussit pro honore aie
sue et vt ci^o memoria nō piret. **Q**uadā át die inueneti sunt in
curia magni kaam ioculatores in multitudine maxiā quos
ad se pno. ás ī x ait illis ite cū duce quem pferā vobis et cū
exercitu quē vob adiungā pquiretis michi. puinciam myen
qui se mādato regi voluntarios exhibētes iuerūt vt iussit et
myen puinciam debellātes ci^o dñio subdidetūt. **E**cū p-
uenerunt ad marmoreū sepulchz non illud deuastare p-
supererunt nisi magni regis requiūto p-sensu: **D**ni audies
q̄ rex p honore aie sue h̄ fecisset mādat vt sepulchz nulla-
tenus violaretur. **N**os enī tartaroz est non denallare ea
q̄ ptinent ad defunctos. **I**n hac pumicia sunt mlti clepbā-
tes et eciā boues silvestres magni et pulchri certui et dam-
nule alia p̄qz diuersaz speciez silvestrium animalium i multu-
tudine maxima.

De puincia bangala Caplīm xl.

Bangala est ad meridiē in confinio idie quā magnus
kaam nondū subiugauerat q̄t ego marc^o in curia ci^o
era h̄ ad debellandū cā suos exercitū miserat. **I**bi át ē rex
pprius ppriam lingua bns. Qms sūt ydolatre de puinci-
a ista. Carnibz vescunt risio similiter et lacte. bōbicio autē
est ibi copia maxiā de qua mācacoēs maxime sūt. babun-
dāt ibi spice galanga zūzibere zucaro et mltis alijs spēbz
aromaticis. Elephātibz coequatur. **I**n hac pumicia mul-
ti venduntur negotiatoribz quoqz plurimi enuchi sūt qui
postmodū a baronibz p diuersas puincias ducuntur.

De puincia canziga Caplīm xlvi.

Postmodū reputur canziga ad orientale plagā q̄ regē
ppriū sūt habet pplis ci^o ydolatraē. **I**n hac pumicia
tepit auz in copia maxiā et aromata multa ē panee de cōs
incaciones sūt q̄ a marit regio ipa remota ē. **I**bi sunt cle-
pbātes mlti et venaciones maxime bestiaz boicēs. puinci-
e carne et lacte et riso vescunt viribz carct h̄ de riso et aro-

matibus et spēbus delicate potionis faciūt viri et mulie-
res cū acubus pīngunt suas fauces collum manū et ventrē
ac crura faciuntq; ibi ymagines leonū draconū et aurū sub-
tiliter valde q̄ecia sic firmantur in pelle ut nūc discedant.
Qui at plures de huiusmoi ymaginibus habet pulchrior
reputatus

De provicia amu Capitulum xlviij.

Huī vō provicia est ab orientalem plagāque mag-
kaam subiecta est. **D**oiēs ydolatre sūt. Propriam
lingua et aliam greges habent magnos et, victualiū copi-
am. Equos hñt multos et optimos quos negotiatorēs in
idam deferūt bubuli ibi multi sūt boues et vacci i magna
copia et delicate viri et mulieres deferūt ad brachia moni-
lia seu brachialia aurea et argentea magni valoris

De puincia Tholoman Capitulum xlviij.

Dist amu ad orientalem plagā ad dieras octo iueniēt
provincia tholoman q̄ subiecta est dñio magni kaam
hoiēs, propriam lingua habent et adorāt ydola. Ibi sūt viri
pulchri mulierēs q; pulchre coloris in brum. Civitates ibi
multe sunt et castra multa. Mōtes magni et fortes viri in
armis strenui sunt et fortes morti oꝝ suorum corpora cōburūt
et ossa in capsa lignea ponūt et in caueis mōciū absco-
dunt se ne ab hoīe aut a bestia rāgi possint. Vir est i copi-
a magna porcellanas yndicas de quib; dñm est supra loco
sue monete expendūt

De puincia cinguy Capitulum xlxiij.

Dist recessu de puincia toloman iueniēt puinciacim
guy ad orientē et itur sup flumē p̄ dictas xij. Ibi sūt
civitates et castra milia. p̄ hoc iueniuntur citas sumilgu grā-
dis et nobil' regio hec magno kaam subiecta ē. **D**oiēs illius
ydolatre sūt. In hac regiōe sūt pāni pulchri valde de cor-

ticibz arbōz quibz i:nduūtūr in estate **N**irū strēniū sunt et
fortes valde **S**u hac p̄uincia tā:ta ē m̄ltitudo lconū q: nul
lus de nocte plūnit ex domīre q: leonēs om̄is quos inue
nunt deuorat **A**duces ecclā: q: p̄ flumī tñscunt ppter metū
lconū non li: ganī ad ripā s̄ in me? flumīs q: lconēs i: noc
tibz ingrediūtūr in naues ab h̄c tēres ripe et quo scūq: ibi r̄
perunt deuorat **L**uctat b̄ regiom̄ lconēs magni et ferō
ces sunt valde **A**ales tñ ibi adeo ita sunt audaces et fortis
vt lconēs plūmat inuadere **O**portet ut duo canes cū bo
mine sint **L**ū enī quis piā homo p̄bus i: equo p̄ cāpestri
a transit lconem occidit ut plurimū si duos canes magnos
secum habuerit **N**ā cū leo illis a p̄pinqūctū statim canes
latratū magno currut p̄ ipm̄ lconē si vir cū equo subsequi
tur canes lconem ipm̄ mordent in posterioribz corporis aut
in canda leo se statī vertit ad eos qui canes se auertere ab
eo sciunt q: eos ledere nō p̄tunc leo p̄sequitū viā suā rur
sumq: canes latrādo et mordendo isequitū cū **L**eo vō p̄pē
latratū canū metuit ne forte canes alij vel boicēs p̄uocent
ad eum **S**ōq: diuertit sūc cursu **S**ū vō v̄dit arborē gros
sam posteriora sua ad stipitem arbōs appodiat ne ibi mor
deri possit a canibz et faciem sua ad canes dirigit **N**irūt
qui in equo ē cū arcu sagitare nō cessat ppter qd̄ sepe con
tingit q: leo ḡuit vulneratur **I**n tñ enī leo attendit ad ca
nes q: vir libere poterit sagittare. **S**ic igitur leo p̄t occidi
Nec p̄uincia habudat in serico et deseruntur m̄cationes
maxime per flumī memoratum

Decimitatibz cancasu cyanglu cyanoli **K**aplin.

Post discellū a p̄uincia cyanguy per q̄tuor dietas iue
niū plures ciuitates et calfra m̄sta **M**olt dietas il
las quatuor est ciuitas carasū que priuat ad prouin
ciām catbay et est ad metidiem ubi est serici copia v
bi pannū multid. auro et serico sunt et syndones in copia

Sub hacc civitate itur ad meridiem tribus diebus et incidunt citas cyanglu gñdis valde que ceciā est de puina catbay vbi sit sal in maxima copia est enī ibi terra salifissima de qua mōticulos faciunt sup quos aquā piciunt posse tea colligūt aquā q̄ erupit de sib⁹ pede monticuli quā i magnum ponētes caldariū ad ignem diu bulire faciunt postea p̄gelatur in sal pulchry et albū **A**ltra vō ciuitatem cyāglu ad quinqz dictas est cīras cyanoli p̄ cui⁹ medium tñst fluīmen magnū qđ multe naues cū multis marcacionib⁹ de dicuntur

Civitatibus candisu singuimatu **S**aplin li.

Citra ciuitatē cyanglu ad dictas sex v̄sus meridiem ē ciuitas magna candisu que regē bacten⁹ brē p̄sueverat anq̄ s̄biceretur magno kaam llohabet at sub suo domino xij. ciuitates in quibus ḥnib⁹ viridaria sūt et ibi ē fructum et serici copia **P**ursum ad meridiē ad dictas tres ē ciuitas nobilis singuimatu **I**lo quā d̄scendit ad meridiem fluī⁹ magnus qui ab incolis in duas p̄tes diuisus ē quaz vna ad orientem vadit v̄s mangy **A**lia vō ad occidētem versus catbay p̄ quos flumios naues mediocres innumere tñsevit cū marcacionib⁹ infinitis **D**e singuimatu vō p̄ gredientes v̄s meridiem p̄ dictas xvi repiunt citates et opida in quibus marcaciones marie sūnt **O**m̄s at habitatores patric y dolatre sunt et magno kaam tō regio sboita ē **D**e flumine magno caromora et ciuitatibus cyangui **S**apitulum lij.

Cefatis siḡt dictis xvi. ēniātis iuenit magnum fluīmen caromora qđ de tr̄is illius qui dicitur p̄sbiter iobannes fluit babet spacium vñ⁹ miliarij in latitudiē suā vō p̄sbitas tanta ē vt p̄ eā naues magne cū suis onerib⁹ libē tñseat p̄sceq̄ vō ieo i copia maxiā capiūt. i b̄ fluiē iux-

ta mare occitanū ad dictā vñā sūt nanes numero xv milia
quas tenet ibi magni⁹ kaam vt pate fuit cū necitas fucrit su⁹
os exercitus deferre ad uisulas maris sūt aut̄ ad co magni⁹
vt quilibet carū portat equos xv ad regionē remotā cū cq⁹
tibus et nōcō victu p̄ equinib⁹ et cquis ac nautis qui sunt
in qualibet nauī numero xx. Abi aut̄ fuit nanes ille in
fluminis duc ciuitates sūt quarū vna q̄ magna est posita est
sup̄ crepidinē fluminis Alia vero ex alia pte fluminis ē
vna carū dī. Aoygaguy alia Aoyguy. Flumine igī p̄dō
m̄lacto statim ingredi p̄atz in nobiliturā puincia māgy
cut̄ magnificēcia admirabilis seq̄. c̄nib⁹ caplis describet̄

Denobilissima puincia māgy Et p̄mo de pictate et iusti
cia eius regis **A** capitulu iij

In puincia māgy magna sūt rex quidā noīc facit
potes et diues valde nec inueniebat tpe ciui⁹ p̄neceps
aliquis eo mai⁹ preter magni⁹ kaam Regnum ciui⁹ forisli
mū erat et inexpugnabile putabatur nec quisq; ipm iuade
re p̄sumebat. Nocq; rex et pple regis armorū atq; bello
ru exercitū noī habebat vnoqueq; citas p̄fundis fouci⁹ et
aquis plenis vallata erat quarū latitudo erat q̄nū iacere
poterat arcus. Arebant cquis q̄r in cīmē metuebat. So
nchil igī vacabat rex nisi vt deliciose viueret. In curia
sua domicellos et domicellas habebat circa mille et bono
rabilitate viuebat pacē et iusticiā et misericordiā diligebat
Pāet in toto regno cius pax erat maxima nullus q̄z pxi⁹
mū p̄sumebat offendere q̄r rex omnib⁹ seruabat iusticiam.
Sepe artificū statōes de nocte mittebant op̄e nec erat q̄
in eis p̄sumeret ingredi aut dāpium aliquō inferte. Niato
r̄c̄ oīc̄ nocte ac dic p̄toib⁹ regnū securit et inoffensi libere
ābulabant. Erat aut̄ rex pius et misericors ad paupes et
quosq; in necessitatē et penuria pacientes. Amis lingulis re
colligi faciebat pueros abjectos a matrib⁹ circa xx. milia

quos suis suprib⁹ optime nutritre faciebat. In regione il-
la pauperes mulieres p̄flos haros abiciunt ut ab alijs colligā-
tur hucos ipse nutritre nō p̄nit. Illos autē pueros quos rex
colligit faciebat diuinibus regni diuidebat q̄ carebāt filijs
ut eos sibi adoptaret aut poliq̄ cūcūt pueros illos cū pu-
ellis abiectis angio sociabat et eis sufficiēt de necessarijs
p̄indebat.

¶ Qualis bayan princeps exercitus magni kaam. **C**ublay
deuicit, p̄niciā magy et cā suo domino subiugavit.

Capitulu liii

Hunc dñi **M**celxvij magni kaam. **C**ublay hoc mo-
suo subiugavit impio. **S**ilicet cni illic vnu ex principib⁹
lunanoie bayan cbyntan qđ in nostra lingua sonat q̄icentū
oculos bñs vnde idem sonat sicut centū oculi bayan. **C**ui
maximū exercitū eqñi et peditū deputauit ac multitudinē
naviū vt mangy, p̄niciā debellaret. **Q**ui cū ad p̄satā, pui-
ciā deuenisset p̄mo habitatores ciuitatis p̄me que dñ. **M**o-
yanguy ad sui regis obediētā requisivit quib⁹ recusanti
bus obediēre nullo insultu facto in eos, p̄cessit ad ciuitatē
sciam que similitē obediēre fūtauit tūc, p̄cessit ad tertiam de-
inde ad q̄rrā p̄st hec ad quirā a quib⁹ oibns sumile respō-
sum accepit. **M**ō autē tūmebat p̄st se ciuitates boſtū et ad
alias p̄cedere q̄: exercitus ei⁹ erat magnus et optimus ba-
bebatq̄ secū viros strēmos bellatores et magu⁹ kaā exer-
ciū magni grādemq̄ zaliū p̄st cū mittebat. **T**errā ergo
ciuitatē ingressus ēcū magia fortitudine et vi obtinuit cā
et sic, p̄grediens ciuitates xij in breui tempe subiugavit de-
bellando tūc tremuerūt corda virox magy. **E**t bayan ad
regalem ciuitatē et matinā ciuitatē qñsay accessit et iuxta
cāliū exercitū ordinavit. **R**ex at magy auditis p̄bitib⁹
et fortitudine tatarorū videnterē expauit. **E**t ascendens
in nauē cū comitiva magna ad quandā in expupnabilem i-
sulam se translulit bñs secū naues circa mille. **C**iuitatē at-

qisay regine custodire dereliquit cū exercitu magno. **E**gina vō prudentē gerens in oībus ad defensionē īre cū suis
baronib⁹ intēdebat sollicitē. **N**ū āt audiuit q̄ princeps
exercitus tartaroꝝ vocabat bayan lysiay. i. centū oculi p̄
oia defecit virt⁹ eius qm̄ a suis astrologis audierat q̄ ciui-
tas qisay a nullo mūq̄ possit expugnari nisi ab eo qui cētū
oculos haberet et q̄i possibile videbat oīno cēt habitur
centū oculos neminiē formidabat p̄cipeq̄is tartaro bayā
ipi regina cī agnoic agnito regnū et ciuitatē libere illi ob-
tulit. **N**uo audito ciuitates oīas ad mādata magni kaam p̄
uenerāt. **E**xcepta ciuitate sansu que p̄tres ānos obedire
st̄ep̄sit. **R**egina vō iuit ad curiā magni kaā a quo cū hōre
maximo suscep̄ta. **N**ex āt factur eius qui ad insulas fugi-
rat inde in vita sua discedere noluit ibiꝝ ritū finiuit.

De ciuitate Loyarguy Capitulū lv.

Loyarguy que occurrit iſrocūtib⁹ in pūcia dī. **L**oy
garguy q̄ magna c̄ et nobilis et magna p̄ opū. **I**bisūt
nantes i multitudine maxiā. **E**st enī ſup fluuii. **C**aromora
ſit āt ibi ſal in tanta copia vt ciuitatibus xl ſufficiat de quo
magius kaam magnos pūctus recipit. **S**imiliter ecī a de-
mercacionib⁹ ciuitatis et portus habitatorib⁹ vniuersit p̄
uincie loci et huī ciuitatis mangy ydolatre ſunt et com-
burunt corpora mortuorū.

De ciuitatib⁹ paubiet Cayn Capitulū lvii.

Htermīnū diete vii⁹ adūlīs syrocbū vltra ciuitatē
Loyarguy inuenit ciuitas paubiy grādis et nobilis
Ibi mācōes mariē ſunt et ibiē ſerici et viciālū maxiā co-
pia. **I**bi in tota regione illa expendiū moneta curie magni
kaam. via autē qua iuit a ciuitate Loyarguy ad banū ci-
uitatem. tota est lapidibus pulchris ſtructa a dext̄is et a
ſuſtria q̄ est magna. **M**liude āt igressus ſue accessus nō

patet ad pruinciam mangy nisi per viam banc. **D**o terminu vero
dictie alterius est ciuitas nobilia **X**ayn. **I**bi pisces in copia
magna habentur. **I**bi ciuitates sunt magnae bestiarum et vo-
lucrum. **A**siam autem ibi in tanta copia sunt et per tanti argentei
pondere optima vnde venetus habet deinceps tres optimi falsoani.

De ciuitatibus tinguy et yanguy. **C**apitulum xvij
Post hoc iterum ad dictam viam et per viam innenit villes et op-
timum cultum terrarum. **I**n fine vero dicitur hanc ciuitas
tinguy quod gradus non est habere virtutem in locis copiam maximam. **b**ut eci-
am naues multas valde habet et eciam iuxta mare oceanum ad di-
eras tres et in illo spacio sunt multe salutis. **I**n ipso salutarum
spacio est ciuitas vina magna quod dicitur tinguy. Post recessum
a ciuitate tinguy ad plagam circuus iterum per diem vnam per pulcher-
rimam regionem et etiam diem innenit ciuitas nobilis yanguy
scilicet cuius iurisdictione sunt ciuitates numero xxvij magna per inci-
pcionem. **E**go autem marcus annis tribus ex pimilione mag-
ni kaam babui in ciuitate illa officium prefecture

Qualiter ciuitas syanfu cum machinis capta fuit. **Capi-**
tulum xvij

Habent occidentalem plagam est vna regio in pruincia mangy
que deus Waynguy opulenta et pulchra valde. **I**bi in locis
panum sunt de auro et serico. **I**bi ecclesia bladornum et omni vice
tumili copia est. **I**bi innenit ciuitas syanfu quod ciuitates xij.
sub suo domino priuilegium. **D**e ciuitatis tribus annis in rebus
one pluit inter quos debellari non posuit ab exercitu tar-
tarorum qui decuita fuit pruincia mangy. **N**on enim in locis
poterat exercitus nisi a parte aquilonari. **N**avindis ex partibus
lacunae profunde erant per quas naues ad ea integredi et elegeri
poterant et sic in vicinalibus non poscerat habere defecuum.
Quo audito rex kaam turbanus est in persona modum. **C**ontigit
autem tunc ipsi dominicholaum primi et dominum mattheum frater meum et me

marcū cū illis in curia regis esse. Accedentes igitur nos simul ad regē optulim⁹ nos facturos esic machinas optimas cū quib⁹ ciuitas oīno vinceret. Nō enim erat usus machinariū in regiom⁹ illis babcbam⁹ enim nobiscū fabros ligarios xpianos qui fecerūt tres machinas optimas quaz quolibet. ccc. librarū laſidē proiebat quas nauibus ipsitas mihi rex ad exercitū suū. Cū āt aī ciuitatē syāsu erat te erant lapis primus quē machine i ciuitatē emittit sup do mū vniā ciuitatis et ce: idit magnaq; ps domus fracta est. Quod videntes tartari qui in exercitu erant oblitupucit valde. H̄i vero qui in ciuitate erāt nūmio fratre cōculū me tuentes nec tanta ciuitas destruetur a machine et ipi occiderentur a tartaris aut sub domoū ruinis perirent statim ad imaginā haec mandata venientur.

De ciuitate synguy nō multū grandi et de flumine nō agno quyan. **C**apitulū lix

Post recessū a ciuitate syansu ad miliaria xv p syrocbū inuenit ciuitas synguy non multū grandi sed nauis habet in multitudine maxima. Est enim posita sup flumē maius qđ in oībc sit qđ dicitur quyan qđ in latitudine bī miliaria dec̄ alicubi octo alicubi sex et habet longitudinis ultra dieras centū. In hoc flumine plures nauis numero sunt qđ sunt citra mare et in omni mari et in fluminibus cūctis plutes qđ marcacōes deserunt p cū qđ p omnes terras citra marinas in oībus suis locis nauibus deserantur. Ego enim marcus vidi in portu ciuitatis hui⁹ synguy circa quāq; milia que p hunc flumē nauigabant. Singule āt nauis magne regiom⁹ illarū sūt uno solario cooptic nec habet nauis nisi malū viñū, p velo pond⁹ vero viñū ascendit ut pluri mū ad numerū et pond⁹ quatuor milii canturiorū aliquē rī pond⁹ cōir xij milii canturiorū deserunt accipiendo concurru iuxta modū nauis veneciārū. Sic igitur est nauium

podus inter q̄tuō et xij milii cātūrōū. Inter p̄fatos nū
meros addendo et diminuendo iuxta magnitudinē nauis
Canapinis fimbriis nō p̄tūni nisi p̄ malo nauis et velo e-
ius sed piloreas faciūt de arundinib⁹ magnis de quib⁹ su-
pratcācīl mēncio que h̄at passus xv lōgitudinis. Aū bijs
piloreis q̄nq̄ naues p̄ flumū trahūt. Scindunt enim artūdī-
nes et scūluras ligant lūmīl. Et huimodis funes longos
faciunt valde. Nā aliquae pilores habent longitudine paf-
suī. ccc. et sunt forciores fimbriis canapinis.

De civitate Hungarū Capitulū lx.

Hungarū ē ciuitas pia supra meōratū flumē ad plagā
circū. Ibi ānis singulis sit maxiā collcō bladi et rīlet
in postmodū ad magnā kā curiā deferūt ad ciuitatē. Aī-
balu Krässerūt ei de loco catbay p̄ fluiā et lacunas. Ag
n° vokaā facit fieri canalia magna et multa i locis plimis
ut possint nauis de hoc loco ab rno fluiē trāsire ad aliud
flume et pueire ad p̄uinciā cathay. Per trācciā mī p̄tētē
māḡ ad cathay. Autia āt magnā kā, p̄ maiori pte sufficiē-
tiāb̄ bladi et eo qđ colligis in portu hui⁹ ciuitatis. Cay-
guy. Ante ciuitatē cayguy iſlā vna ē in medio fluis ibi cit
mōsteriū moāchor̄ ydol būicēū vbi ydola mīta sūt. Aī
nēq̄z imōsteriō ipo mōchī ydolatre et vel vltra. Et ē illō
mōsteriū caput et regula mītoz mōsterioz ydol būicēū

De ciuitate Sygiansu Capitulū lxi.

Sygiansu ciitas ē in māḡ vbi multa opa de auro et se-
rico sūt vbi sūt due ecclie xpianoz nestorinoz q̄s edi-
ficauit malachis nestorin⁹ qui a magno kā in illa ciuita-
te p̄sulaiū obtinuit. Anno dñi cc et lxxvij.

De ciuitate Chinghinguy et q̄liter ciues eius occisi sunt
oc̄s quia occiderunt tartaroz exercitū. Capitulū lxij.

Post recessu vero a ciuitate iste per vias tres per syrocbum
et per viam iuuenientem ciuitates et opida magniarum mercaci-
onum et arcium Alterius autem ad dietas tres ciuitatis Thynig
guy nobilis valde et grandis Quid enim virtutum habundancia
magna Quoniam bayan pnceps exercitus magnum habebat
exercitum suos ad debellandas et subjugandas ciuitates ma-
gistrorum misit ad ciuitatem illam thynig guy xpianos milites qui
dicebant alani Cuius autem ciuitatem fortissime ipugnarentur hi
qui in ciuitate erant virtute impugnanciū deuicti ciuitate eis
libere tradiderunt Ceterus igit ex exercitus pacifice ingressus
est ciuitatem nemini offendens uterque ex quo ad magni habere
venire decreuerunt mādata Inuenierunt igit pfanum alani qui
deinceps autem ciuitatem vnu ibide in copia optimam de quo rāco
pise biberunt quod omnes inebriati sunt de sero vino gemitu tanto
sunt sōpno oppisi quod dormierunt oēs simul et nullā fecerunt in
ciuitate custodiā qd videntes cines qui illos cū pace suscep-
perāt irruentes in illos dormientes quos oēs totaliter occi-
derunt ita ut nullus oīno ex illis evaderet Bayan vero hau-
diens misit pīcas exercitū magnū et ciuitatē per violenciam
caprā precepit ut cines oēs in pīdonio et infidelitatibz illius
gladio necarentur Quod ita ut nō esset faciūt

De ciuitate Synguy Capitulū lxiiij.

Synguy autem est nobilis ciuitas cuius circuitus minet in
miliaria leviibi est maxima multitudo populi Sic
inveniuntur mangi provincia pplofa quod si plūstet in aridis
streñus esset totius mundū querere et demicere debu-
isset hī mercatores et artifices multū ibi sunt et multi medici
et pharibz sūt inter eos In hac ciuitate sunt pōtes lapidē
et vīnilia rāte altitudinis quod sī vīno quoq; ipoz galca libe-
re transire posset vel valeat atq; sī multis pōciū pīcōrum
simil possint due trāsire galce In motibus ciuitatis illi
crescit rebarbarū ibi ecia similitudine in multa copia crescit q

p uno argenteo veneto haberent octuaginta libre zimbi
beris rectis et optimi. Nec citas sub sua iurisdictio b[ea]t[er]a
tes xvi magnarum mercatorum et arcium valde. Id quod miti p[ro]p[ter]a
in de serico ibi sunt. Nocas autem synguy. i. ciuitas tunc alia vo
ciuitas magna dicitur quynsay. i. ciuitas celi. Et hec obiun
erunt no[n]a ciuitates ille q[uod] i oriente p[ro]p[ter]a sunt nobilissime ciuitates

D[omi]n[u]m nobilissima ciuitate quynsay. Capitulū lxvij

Potest recessu a ciuitate synguy ut p[ro]p[ter]as quinq[ue] et iuci
p[ro]p[ter]a in via ciuitates plures magne vbi negotiaciones
maxime sunt postmodu venit ad ciuitatem nobilissimam qui
say q[uod] in nostra lingua sonat ciuitas celi q[uod] maior ciuitas orbis est
et est principalior in p[ro]vinciā magy. Ego marchas fui i[psa] bac ci
uitate et diligenter p[ro]diciones ipsius p[re]scrutatus sum quas
summatim ut reggi et breuiter enarrabo huius circuitus p[ro]pri
et in gyro miliaria centuum aut circa. habet vero pontes la
pides xij milia tante altitudinis ut nauis sub eis ut pluri
m transire possit. Et at ciuitas in lacunis sicut ciuitas re
nociarum. Et si carceret pontibus de vicino ad vicum non pataret
soditus p[er] terram et ob hoc oportet ut ibi sunt tot milia po
ciū. In hac ciuitate sunt artes principales xij et pro quali
bus iparū sunt in ciuitate xij milia stacionum in quibus ipaz
arcium artifices operantur. Quelibet at stacio operarios habet i
ter ingros et multros. x. aut. xv. siue xx. Et iurius quinq[ue] in alig
bus xl. Tanta est ibi artificium et mercacionum in numero multitu
do q[uod] quinque viderunt incredibile penitus videretur. Ut o[ste]r[um] ci
uitatis huius deliciose viuntur. Et neq[ue] ipi neq[ue] uxores coni
manib[us] p[ro]prijs opari faciunt at multos annos opari. Ex
autiquo enim statuto p[ro]suetum est ibi ut quilibet in domo p[ro]pria te
neat stacionem et arte sicut fecit hacten patet. Et si diues
est non cogit manib[us] p[ro]pria opari. In hac ciuitate sunt mu
lieres formose valde coit sunt multis deliciis emittit[ur] v[er]sus
meridiem est i[psa] ciuitate lacus magna q[uod] xx miliaria i[psa] gyro

continet. In hoc circuitu super lacu sunt multa pallacia
et multe domus magne nobiliū et sunt interius et exterius
mirabiliter ordinatae. Sunt et ibi ecclesie ydolorū. In medio
ipsius lacus duce pumile insule sūt in qualibet iparum ē pal-
laciū nobile et pulcherrū valde ubi sunt p̄pamenta et vestimenta
cessaria p̄ nuptijs et solempni cōvivio. Si quis autē vit
in solempni loco tenere cōmuniū accedit at illuc ubi potest cō
uiuiū vel nuptias cū honore tenere. In hac ciuitate quin-
say multe et pulcherrime domus sunt. Sunt etiam ibi p̄ vi-
cos eius pue lapidee turres pro cōrī vī cōtracte vi q̄n tor-
tuus ignis accenditur possunt cōuicini res fūcā ad p̄fatas
turrem ne cōburant deferre quia enim i ciuitate multe do-
minus lignee sūt sepe ignis in ciuitate accendit. In hac ciuit-
ate ydola adorant. Cōdūnt autē carnes e quox et canū
et oīm animaliū. Et expenditū ibi moneta magni kaāam.
In hac ciuitate custodia magna sit ex mandato magni kaā-
ne vel ciuitas rebellare prelumat aut ne ibi suria vel homi-
cidia faciat. In quolibet enim ponte ciuitatis de die et de
nocte decē custodes sūt. In hac ciuitate mōs est sup quē
est turris et sup turriū tabule sunt de assēribus q̄t aut ig-
nis accendit in vrbe si custodes turtis hoc possunt videre
cū ligneo malico tabulas p̄cūciūt ut huiusmodi circūquāz
p̄ turrum emittant audiat et cōcurrat ad auxiliū conserendum.
Similiter eccīat si pēa quacūq; zōmōcio vel turbacio ibi
in ciuitate fiat. Alio oīcē ciuitatis sūt strate lapidee. In hac ci-
uitate sūt tunicae circa fa milia pulchre valde et magne i qui
b̄ sepe hoīes balneari multū enī circa mūndū corporē intē-
dūt. Ultra ciuitatē quinsay ad xxv miliaria ad plagā orīcē
talē ē mare oceanū et ibi supra mare ē ciuitas gauis uīcē
portus optimū ad quē p̄ueniunt naues in multitudine maxīa
de yndia et de alijs regionibus de ciuitate usq; ad mare ē flu-
uius p̄ quē naues ad ciuitatē veniunt qui fluuiū trālit p̄ plu-
rimas alias regiones. Hanc p̄uinciam diuisit maguū kaā

in quatuor regna dōis regē p̄priū vniuersiq̄ regno iuxta sue
voluntatis b̄nplacitū. Sūt aut̄ hi reges oēs reges potentes
valde et subditi magno kaam et oportet eos annis singul
b̄c oībus regnoꝝ suor̄ p̄uenitib̄ et expensiō et de regumē
suo magnikaam officialib̄ reddere rōnein. Amisat illo
rū regū in ciuitate quīslay mōre morat qui s̄b ditione sua
b̄z c. et xi. ciuitates. Drouineia vero māgy b̄z in vñiverso
ciuitates. m. ccc. et in singulis ipaz p̄ magnū kā positi sūt
custodes ne forte rebellare plūmant boīm custodū multi
tudo ē stupenda et innumerabilis nō tñ sunt oēs tartari si
sūt de diversis exercitib̄ et stipendiariis magni kā. In
bac ciuitate quīslay et in tota māgy p̄uincia est p̄suētudo
vt cū puer nascit̄ statim p̄tes et scribere faciūt diē et bo
rā nativitatis eī et sub quo planeta natus ē. In ciuitate
itinerib̄ et factis suis astrologorū regūt iudicijs. Ideoq̄
scire volunt̄ ipsius ortus diē et horā. Ni moritur quis ca
napens saccis cōsanguinei eius induit̄ et mortui cadaver
cū cantu magno et ymaginib⁹ fuor̄ et ancillaz et equor̄
et denarioꝝ abutit̄ q̄oia de papiro faciūt. Reduntq; q̄i
vita alia talia optinebit defunctus qualia in similitudine
sunt cōbusita. Post hoc cū leticia magna tangūt musica in
strumenta dicentes q̄ dij eius cū tali honore eum suscipiat
cū quali honore corpora cōburunt̄. In bac ciuitate quīslay
est pallaciū mirabile in quo s̄farunt̄ quondā rex mangy te
nebat curiā locus magnus circūcinctus est muro p̄ quadro
alitudinis magne qui in gyro continet miliaria. x. Inter
quos muros sūt viridaria pulchra valde cū fructibus deli
catis. Ibi sunt fontes et lacūne in quibus multi et optimi
piscis habent̄. In medio aut̄ interioris spaci palacii
pulcherrimū est et maius quod sit in mundo. habet enim
aulas. xx. eiusdem magnitudinis oēs in quorū qualibet co
mederent simul decē milia hominū in multa cōmoditate
et debita congruitate cunctis discubentibus collocatis

Sunt autem aule pictae et deaurate pulcherrimo opere. In ipso eciam pallacio sunt camere mille aut circa. In civitate quinque sumpi ignes. cc. iuxta vulgare ytalicium seu familie tot numero qd ad. c. lx. romant ascendunt in computatione sum maria romani vero. x. milia continet. Sunt igitur tot familiie in yniuerso ut earum numerus ad mille milia et. lx milia familiarium ascendet. In hac civitate pallacia multa sunt et pulchra valde. In foro hac civitate una sola ecclesia nesciota est christianorum. In hac civitate et tota pruincia oportet ut quilibet paterfamilias sup boscum domus sue scribi faciat nomen suum et uxoris sue nomina omnia domus sue vel de familia sua et numerum eam equorum suorum. Cum autem quis de familia moritur vel domiciliu mutat oportet ut in deleat nomen decedentis aut mortui et describanur ibino inueni cuiuscumque de novo nascentis vel ad familiam additi. Et in hunc modum faciliter scribi potest numerus hominum qui in civitate sunt. Similiter eam stabularij et hospitum receptores scribunt in suis quaternis nomina omnium viatorum quos in suis hospicijs recipiunt et quo mense et quo die in eius hospicium sunt ingressi.

De puentibus quos recipit magnus kaam in quinsay et de pruincia mangy. Capitulum xv

Nobis dicendum est de puentibus et redditibus quos recipit magnus kaam de civitate quinsay et de tota civitate mangy. Singulis annis recipit magnus kaam de sale qd sit in civitate quinsay et tis ei romanos aureos lxx. Quilibet autem romanus ascendit octuaginta milia sagittarum auri. Unde libet ut sagittarii plus habet de potestate qd floremus. De rebus autem alijs et mercacionibus sine sale tributa maxima et in computationibus recipit. In hac pruincia plus habetur de zucaro qd reliqua tocius mundi pruincia. Est enim ibi copia maxima aromatum et oim cuiusmodi specierum.

De gromatib⁹ quibuscūq; recipit magnus kaam de cētū
mēnsuris tree et dimidiā **D**e vino at qd fit deriso et de spē
bus diversis et de carnibus bene magnos puent⁹ recipit
De tñ artibus q̄ in quinsay fuit et i tota pūncia magnos
babet redditus **D**e scrico vero cui⁹ est in magy copia mē
tina recipit de centū mēnsuris decē mēnsuras q̄i venditūr
At de multis eccl̄ia alijs rebus dantur mēnsure. x. p quolt
bet cētenario **E**go marue audiui cōputare redditus q̄s
magnus kaam de regno quinsay quod ē nona ps pūncie
magy et ascendebat annuatim puentus ppter salad xv.
miliū et. cccccce milia sagiorū auri.

De civitate Tapiguy et alijs civitatib⁹ plurimis

Capitulū lxvi.

Dogrediendo at vltcri⁹ acītate quinsay p syrocūcō
tūne inenūt p dictā rūnā viridaria plebra et optiācl̄
tūra et rāp **P**ost dictā rōnā iuenit ciuitas tā, īguy que
magna et nobil⁹ et pulchra ē valde **U**ltra ciuitatem tapiguy
et t̄ es dictas ē ciitas **A**ngi p duas dictas p syrocū iuenit
ciuitates et castra q̄ tātā etiquitatē et tūnua de; hñt vt ride
et viator i peitate vincā tūsitū facere. **I**bi ē oīn virtutiu
copia marij **I**bi sūt arūndines grossiores q̄ i tota illa, pūn
cia bēant **M**it ei latitudis palinay q̄tuor et lōgitudis pas
siū. xv. **U**ltra duas dictas ē ciitas ghēghuy grādis et pul
chra **P**ostmodū i p dictas q̄tuor p syrocbū et inenūt
prīme ciuitates et castra **I**n hac regione milii leones sūt se
roces et magni **I**n hac regione et eccl̄ia i alijs pūncijs mā
gy nō sūt arices s̄ boues capre hyrci et sucs ibi sūt i copia
marij **P**ost alias q̄tuordictas ē **S**angyā grādis valde
q̄ i mōte sita ē quimōs i duae pīces diuidit flumē que post
modū ad appositās sibi plegas t̄cōut **R**ursus i p dictas
tres et inuenit ciitas cunguy q̄ vltima ē in domino quisay.

De regno suguy

Capitulū lxvij

Dum dicitur ac ciuitate syn guy statim introit' ead reg
num iuguy et e via p syrochu dieris sex primoties et valles
et immensum iuris citates et castra et e ibi oim viciu m copia
ibi sunt venationes maxi bestiaru et volucru leones ibi
plumi sunt. Ibi crescit zinziber in copia maxima. Haec pra
ta quantitate qd' est venustralis grossus daret lxxx librae zin
zibetis. Ibi ceci e filos qui allatatur croco e in alterius ipse
si eiusdem valoris eam' est crocus. In hac regione adiunt
homines aude valde carnes humanae dum homines illi ppa
mone non recedunt et has carnes reputant optimas. Non ad
bellum procedunt quilibet sibi i fratre ferre calido signum ibimat
Nullus eorum eques vadit nisi dux exercitus lanceis utrius
et spadis crudelissimi boies sunt ultra modum. Non occidunt
in bello boies coru sanguinem bibunt et carnes manducant.

Decimatisbus quelius et unquem. **C**apitulu lxvij
In medio at pdcay sex dictas est ciuitas. Quelynsu
magna valde et nobilis et superfluui tres hz lapidcios po
tes marmoreis colupnis desuper ornatos q potes bnt letitii
dimis octo passuum et miliare bnt logirudis ibi e sericu zuzi
ber et galanga in maxi copia. Aliri et mulieres et valde pl
ebri sunt ocs nigri coloris. ibi sunt galli e q pennis careti si pilos
bnt ut gatti et sunt ocs nigri coloris. Quia optima faciunt similia
ouia gallinae nratz ppem mltitudine q ibi sunt piculossi e val
de inde transiit facere ultra vero sex dictas pdcas ad mi
lia xvi est ciuitas unquem. Ibi est zuncharu in copia maxi
et inde defertur in ciuitate. Ab aliu puncie magni kaam

De ciuitate fuguy. **C**apitulu lxix
Propterea non plerius ad miliaria xv immeis citas
fuguy que caput e in regno concubay qd' de noue reg
mangy. In hac urbe moratur exercitus magni kaam
protusodia patrici ut statim curtere si paratus si ciuitas

aliqua p̄sumeret rebellare. **P**er hunc ciuitatis mediū trā-
fit flum̄ qui vnu miliare habet in latitudine. **I**n ciuitate
naues multe sunt que p̄ hunc flum̄ navingant ibi est 3m̄zib
in copia maxima. **N**egociacōes etiam ibi sunt maxime de
margaritis aut et lapidibus preciosis q̄ de yndia deserūt.
Es aut vicina maxiō mari oceano. **E**t oīm victualiū co-
piam habet.

De ciuitate zayzen et nobilissimo portu eius et de ciuitate
tinguy. **C**apitulū lxx

Dicit transitū fluminis memorati itur p̄ dictas quinq̄
p̄ syrochū et inueniunt̄ i via ciuitates optime et castra
multa et ville et nemora. **I**n quib⁹ innenunt̄ arbores mul-
te. **E**x quibus colligit campbo: a. **P**ost dictas at quinq̄
innent̄ ciuitas zayzen que grandis est valde et habet no-
bilissimum portū ad quē naues de yndia cū marcacionibus
veniunt cū multitudine maxima. **E**ā pro rīa q̄ p̄ pipere va-
dit in alexandria ut deserat inde postmodū ad xpianorū
terrās ad portū istū veniunt centū. **E**s enim portus ille v-
nus et maioribus et melioribus qui in mundo sūt ppter
multitudinem et magnitudinem maracōm que deserut ad ip-
sum. **H**abet enim magnus kaam de portu illo puentus max-
imos q̄libz enim naues de marcacionibus suis oībus soluit
de centenario quolibet mensuras decē. **M**anis vero reci-
pit a marcacionibus pro naulo de marcacionibus subtilib⁹
mensuras xxx. pro centenario de ligno aloes et sandalis et
de grossis marcacionibus reliquis recipit de centenario xl
pp̄ter qđ solunt̄ negotiatorēs in vniuerso p̄putato tribu-
to regis et naulo incediatate oīm suazum marcacionū quos
deserut ad portū sup̄ins noīatū. **I**n hac ciuitate oīm victu-
aliū magna copia est. **I**n hac regione est ciuitas tinguy v-
bi sentelle pulcherrime sunt de terra que dicitur porcella-
na in regione vna q̄ est de nouem p̄tibus magy lingua p̄o-

priabn̄t bij **D**e hoc regno habet magnus kaam equis m̄s
nos puerus aut maiores sicuti de regno q̄nsay de alijs d̄t
regni māḡ obinitio scribere grā b̄cuitaris si debere scri-
bere singula regna cī nimia eset hui⁹ libri plixitas por-
ter autē me trahere ad yndiā vbi sui ego marcus diuinus
imoratus de quo sūt magna et immorabilia describenda.

Explícit liber secundus

Incipiūt cap̄la libri terciij regionis illius de eoz fructib⁹.

Primū capitulū cōtinet de descripcione naviū yndic.
Secundum de insula cyanpagu
Terciū qualiter magnus kaam misit exercitū suū ut ibi cō
quirētur insulam **C**yanpagu
Quartū qualiter cōfracte sunt naues tartaror̄ et quomō
multi de exercitu euaserunt.
Quintū qualiter tartari sagaciter redierunt cyanpagu et
civitatem principalem ceperunt
Sextū qualiter obsecuti sunt tartari et civitatem quā ce-
perunt rcdidērunt.
Septimū de ydolatria et crudelitate viroꝝ cyanpagu
Octamū de mul̄iudine insularū
Monū de prouincia **C**yamba
Decimū de insula magianana
Undecimū de prouincia lanach.
Duodecimū de insula pentayn
Decimūterciū de insula q̄ dicitur **Jana minor**
Decimūquartū de regno ferlech
Decimūquintū de regno bosman
Decimūsextiū de regno samara.
Decimūseptimiū de regno dragor̄.ii.

- D**ecimū octauū de regno lamberis
Adecimū nonū de regno saufur
Aliceſumū de iſula necuria
Aliceſumū p̄imū de iſula angaman
Aliceſumū cūndū de iſula magna ſeylam
Xxiij de regno moabar qđ eſt in yndia maiori
Xxvij de regno nar et de errorib⁹ et de ydolatria incolaz
Xxv. de diversis cōſuetudinibus regionis illius
Xxvi de alijs p̄uetudinib⁹ et nouitatib⁹ eiusdem patrie
Definitio apud
Xxvij de ciuitate vbi corpus beati thome cōquiescit et de
miraculis q̄ ibi ſiunt ob merita ipius
Xxvij de ydolatria paganoꝝ regni illius
Xxix de regno mifili et q̄liet ibi inueniūſ adamantes
Xxx continet de regno lach
Xxi cōtinet de regno coylū.
Xxii continet de regno comary
Xxiii de regno hely
Xxiv continet de regno meliber.
Xxv de regno cozaratib
Xxvi de regno tana cambactib ſemenach et resmacoran
Xxvij de duab⁹ iſulis quarū una in habitat viri ſine mu
licribus et de alia quā in habitat mulieres ſine viris
Xxvij continet de iſula stoyra
Xxix de iſula maxima mādey gafar
Lxi continet de auib⁹ maximis q̄ dñi rutib
Lxli de iſula zamziber
Lliij de multitudine iſularū yndie
Lxlij de provincia abascie
Lxliij de quodā epo xpiano quē ſoldani ſecire fecerit
de vindicta magna pro hoc ſcelere facta.
Llxv de diuersitate beſtiarū p̄uincie abascie
Llxvi de provincia aden
Llxvij de regione quadā vbi tartari ibirant iaglonari plaga.

Viiiij de regione alia ad quā propter lutū et glaciem diffī
cilius est accessus.

Xix de regione tenebrarū
X de pruincia rutbenorū

Expliciunt capitulo libri terciij

Incepit lib. tertius **P**rimū capitulū **A**ritmet descriptōem
naviū

Dicitur tercia nostri libri descripcōe
onē yndie continet huius principio
incipiamus a nauibus **N**aves q
uoniam p̄ marce yndie navigatur hu
iūimodi sunt ut plurimi de abie
tibus **N**abecq; nauis solariū qđ
apud nos cooptura vocantur sup qđ sunt camerule seu celle
in numero xl quaz q̄libet p̄modū recipit vnu mercatorum
Nabecia nauis amplissime seu gubernaculū vnu alijs vni
cū qđ remon dicit in vulgari. **N**avos autē quatuor babz
et vela quatuor si duo ex malis p̄cedis sic dispositi sunt ut
de facilis levare valeant et depomi **N**ue autē tabule iuncte cō
clavate et firmate sunt et sic tabula sup tabulā applicata **N**auis
vndiq; duplicata ē ferreis clavis firmatur nauis **S**unt
ecia tabule nauis intus et foris conclaveate iuxta vulgare
ntōz nautarū **D**ice vero suplimente non sūt qđ in regionibz
illis p̄icē carēt **N**erūt autē canapū munitati et ipm cū olco
quodā arborū et cū calce sumul miscent et cū hac vunctione
suplimentū naues. **E**t autē vncio illa tenor valde et p̄ illo b
uicio optima **N**auis autē quelibet magna ducentis mari
narijs aut circa idiget portat autē nauis cōir sex milia spor
tz piperis **N**auis remos magnos habet et scpe ducitur
remigando **N**emus autē quilibet indiget marinarijs q̄tuoz

Habet insup nauis magna duao barchas magnae quarū
vna altera maior est sed quelibet iparū pondus mille spor-
tarū pipis defert et in suo obsequio et gubernacione req-
uit marinarios xl quo sepe nauem magnā suis alligata bar-
chis trahit. **C**ū remis et velis ducūs barche qñ sunt oposi-
tum. **H**abet insup nauis magna naues duas quas barcellos
dicimus numero decē pppter pescacione et anchoras et alia
multa naui seruientia. **D**es bcc nauis defertur ad exteri-
orā nauis magne latera colligate et qñ opus fuerit mittunt
tur in aquā. **B**arche aut similiter hnt barcellos. **C**ū nauis
magna viō magnā p mare fecerit vel pānū integrū nauiga-
uerit vt repetitur oportet prioris qñ nauis tabulas supponit
tercia circuquaq; et vngitur vt a principio sc̄m fuit qđ ecclā
alijs vicib⁹ fuit donec nauis ad ultimum sex tabul⁹ supuestis
sit.

De insula Cyampagu. **C**apitulū secundum

Hunc ad describendū regiones yndie accedam⁹ et ini-
ciū ab insula Cyampagu q̄ est insula ad orientē i al-
lo mari distans a littore mangy p miliaria mille et eccc. et ē
magna valde habitatores eius sunt decentis figure y dola-
tre sunt et regē habent sed nulli alijs tributarij sunt. **I**bi est
aurū in copia maxima sed rex de facilicū extra insulā por-
tari nō permittit pppter qđ mercatores pauci vadunt illuc et
naues raro illuc ducuntur de regionibus alijs. **R**ex insule
palacū magnū habet aūo optimo supractū sicut apud
nos ecce opūlatur plūbo. **G**enestre ipins palaci oēs auro
ornate sunt pavimentū aulaꝝ atꝫ camerarū multarū aureis
tabulis est cooptū que quidē auree tabule duoꝫ digitorū
mensurā in grossitudine riuenient. **I**bi sunt margarite in co-
pia maxima q̄ rotide et grosse sunt rubeis coloris que mar-
garitas albas p̄cio et valore pcellūt multi sunt ecclā ibi lapi-
des p̄iosi pppter quod insula Cyampagu opulentissima
est valde

Habitis ad proprias domos ocs id est. Nunc ritu suat puerile
dedicate ydolis donec fuerint maritatae. In hac regione
qñ rex mons ead aueret ei. Ab urbe debet ex more et milites q
ei p̄t̄mne assisteret ei qui cu eo equitabat ocs se viuos cuu
lo in igne piciunt ardentqz cu corpore regis putates sc ex h
in vita alia ei socios eēt nūqz posse separari a societate. N
ecce viri alij moriunt ibidē multe coru uxores cu eis ipome
in igne p̄siliunt ut cu illis ardant qn coru ead auera lunt
burenda ut sint in vita alia uxores eoꝝ. Que at hoc faciuit
multu a poplo p̄mendāiuit. In hac regione talis est cōne
tudo qn exigeat iusticia occidi debet aliquis p̄ iudicium
gis petir p grā ut ad boiorem alicui ydoli scipz pōt occide
re habitalib⁹ licencia cōgregans ad ipsum ocs sanguinei ei
et ad collucens cultellos acutos decc vel xij ponit ipsuinqz
sedente i carbedra p civitate circuferat alta roce clamantes
Hic talis homo p talis deitatem reueneria vlt scipm occide
re. Quia autem ad locu puenctis vbi sit iusticia publica ille
cultellu arripiens manu alta voce clamat. Ego meipm oc
cido p illius dī amore. Quo dō scipm grauiter vlnierat
Et accipiens gladiu scdm sibi vlinus vlnierat infigit et sic si
bi multiplicat vlnierat ad omne vlinus mutando cultellu do
nec ex vlnieribus moriatur. Consanguinei autē ciuis cor
pus cōburunt cu leticia maxima homines buiis regionis
nullā luxurie sp̄m putant esse peccatum.

Dediūs p̄suetudinib⁹ regionis illius. **Capitulū xxv.**
Huius regionis rex et ceteri ocs magni e p̄m in terrā se
det. Et si ab eis qn qre sedet ut rindet de terra na
tisum demio reūluri et ideo terrā volum bōrare nec cā
despicere det. Pro armis parū valent aut nichil. Qn aut
bnt ad bella pcedere armis aut vestib⁹ nō vni h̄ solū secū
deserunt scuta et laccas. Multu qn occidunt h̄ qn volūt car
nes pcedere tūc faciuit ut aiāha p boiem regionis alteri o
cibant. Alii ocs et mulieres bis in die corpora sua lauant.

Quicquid autem hoc facere obinitteret apud eos sicut hereticus haberetur. In hoc regno iustitia magna sit ex homi cidos et furtis viini bibere non presumunt. Et qui viini bibisse deprehenderetur insanus esset et in causa qualibet a testi monio repellere. Similiter eccliam in testes non recipiunt eos et esse homines in iudiciis recipiendos qui mari in nauibus manibus se committunt quod dicunt eos esse hoines despatis.

De alijs cōdicionibus et novitatibus eiusdem patrie.
Capitulū vicesimū sextū.

In hoc regno non nascuntur equi ideo rex var et alij quatuor reges, prouincie moabar armis singulis multa in cquis consumunt pecuniam. Sununt enim prefati qui quod reges singulis armis ultra decē milia equorum. In regionibus eccliam curiae et chys et dairies et set et denys sunt equi optimi et multi ad regnum moabar a negoziatoribus deservuntur in venditanti aut ex hoc mercatores quod equum dant ut plurimum pro precio sagiorum quingentorum argenti qui ad centum marcarum argenti ascendunt. In ipso autem anno fere omnes qui moriuntur ibi enim diu vivere nequeunt et ob hoc armis singulis renouantur. Illi autem marshalcos equorum aut malos aut paucos habent. Et ne de alijs regionibus vadant. Ne negoziatores quatuor fieri potest preceaveret. Ibi autem yudi pseipos nesciunt habere curam equorum. Et aut ille equis valde contrarius est. Si qua magno ibi cōciperit ex dextrario non parit nichilominus equum pīnū et nullius valoris habet quod pedes tortos. Ita ut pro equitatura omnino ydoneus esse non possit. In hac prouincia dantur equis carnes cocte cum riso et multa alia cibaria cocta ministrantur eis. Nullum bladum ibi nascitur nisi risum. Ibi est intensissimus calor et ideo nudi vadunt pluviam nunquam habent nisi in iuncto iulio et augusto. Et nisi esset pluvia triū pīcōrum mēsiū quod aeris refrigerium tribuit nullus ibi vivere posset per caloris angustia. In hac regione

Dqualiter magnus kaam misit exercitū suū vt cōquireret
insulā cyampagu **C**apitulū terciū

Dign⁹ kaā Kublay audiens a marcatoribus seu nar-
ratis de diuicijs Syāpagu direxit illuc duos de ba-
rombus suis cū exercitu maximo vt insulā ipām eius dñio
sbīngarēt **M**in⁹ at eoꝝ dicebat anatar aliis vō sāntbim⁹
a portu quiſay et cū multis navib⁹ et magno equitū et pe-
ditū apparatu iter arripientes puererūt illuc ei descendē-
tes in terrā multa dampna villis et caſtris intulerūt que e-
rat in planicie. **D**īta est at inter eos iunūdia ppter qđ vn⁹
alterus volūtari acquiescere ptempnebat. **I**deoq; pſpe
non successit eis. **M**ā neq; vrbē aliquā vel caltrū solū plio
modico decūccit. **E**t qz hi⁹ q̄ i caſtris et at nūq; se eis trade
re voluerit de mādato ipoz baronū decapitati sūt oꝝ ppter
octo viros q̄ int eos iucti sūt qz qlibet pcoſu lapidē plutū
bēbat i brachio int carnē t̄ cura de q̄ null⁹ adūtere potuissz
Est at bui⁹ mōi lapis nephād incatacōib⁹ dedicat⁹ ad ef-
ſcm bui⁹ lez v̄ ḡ talē sup se lapidē deferr̄ ferro occidi t̄ wl-
nerari nō poscit. **K**u igī ſeriebant gladijs ledioio nō po-
terant. **D**uo cognito mādauctūt eos lignoſ ſuſte mactari
t̄ ſic statū mortui sūt et baroēs ſibi pſatos lapides accepēt

Dqualiter cōfracte ſūt naues tartaroz exercit⁹ et quō ml-
tide exercitu euasctūt **C**apitulū quartū.

Hecidit aut̄ quādā vice vt in mari tempestas ſurgetet
et tartaroz naues a vi ventoz ad portā ripariā quaterent
Koſulentib⁹ uſ marinarijs vt naues elōgarentur a ſra vni
versus exercitus intravit pcella vō forci⁹ ingruēte naues
mīle pſfracte ſūt et qui erāt in nauib⁹ ad insulā alia in ē. **S**yā
pagu qđ miliaris q̄uoꝝ cū lignoz fragmentis aut natūdo p-
uererūt pplus at cū nauib⁹ qui potuerūt euadere ad p̄pa
redierit. **Q**ui at puererūt ad insulā ſuerūt circa ea mīlia ū
q̄ naues p̄diderūt et multitudinē ſocioꝝ et qz vicine et rāt

insule **A**yampagu humano eis deficiente p̄sidio se morti
proximos extinabat in insula ad quā puererunt nulla erat
babitacio

Qualiter tartari sagaciter redictrunt et civitatē principa-
lem ceperunt **C**apitulu v

Duris autē tempestate cessante viri insule magne **A**y-
ampagu cū multis nauibus et exercitu magno ierut
ad illos volentes eos occidere quos videbant argumentus
et auxilio destinatos cū reliquo nauibus descendiderunt ad
territorium tartari sagaciter illos elongaverunt a littore cū p-
alīa viā diuerentes subito puererunt ad littus et oēs ascen-
derunt in naues **M**ostes aut sine nauibus in insula dimi-
tentes ierut ad insulam **A**yampagu et vexilis hostiū ac-
ceptis q̄ in nauibus inuenierunt ierut ad civitatē q̄ in insula
principalior erat **Q**ui aut in civitate remanserant ut vide-
runt sue gentes vexilla putantes suos redire victores cis ob-
uiam exierunt qui statim civitatē iurantes in milicibus et
ceteris q̄ ibi remanserunt expulerunt.

Qualiter obsessi fuerunt tartari et ciuitatē quā ceperant
reddiderunt **C**apitulu sextū

Ex vero **A**yampagu his auditis de locis alijs insule
nauibus pcuratis cū exercitu suo navigabar **A**yam-
pagu et obsedit ciuitatē quā obtinuerunt tartari. **A**nta et
diligencia omnis int̄ ciuitas et exitus ciuitatis custodiri te-
ci q̄ nullus vñq̄ ad eos ingredide exteriorib⁹ potuit ne-
q̄ de interioribus portis ciuitatē extire **S**icq; septē mensi-
bus inclusi et obsessi fuerunt ab exercitu magno q̄ magno
kaam nō potuerunt q̄ aliquem nunciū aliquid intimare **M**i-
bentes aut se presidū a suis habere nō posse saluis psonis
omni ciuitatē illi regi **A**yampagu libere tradiderunt et post
modū ad propria redictrunt **D**oc aut fuit anno dñi millesim⁹

Pro ydolatria et incredulitate viroꝝ **C**apitulū septimū.

In hac insula **A**yampagu et in regionibus illis ydo la sunt multa caput bouis habētia quā vero porci alia ē arietis sive canis aut alioꝝ aialiū diuersorū. **Q**uedā ecia sunt que tria capita hñt vñū scz supra collū et duo alia super humeros hincinde. **Q**uedā autē hñt q̄tuor manus alia decēalia vero centū. **I**llud atē ydolū qđ plures manū habet vñl'habuit ap̄horiſtelle virtutis credit. **A**ū autē q̄ritur ab incolis **A**yampagu horū causā cōiter nichil aliud r̄idere sciūt nisi q̄ sit ab eorū patrib⁹ credītū et talē ab illis credici onē hñt volūt q̄ iūitari et credere qđ iūitati sunt p̄ces coꝝ. **H**abitarores vero insule **A**yampagu qñ hoīem extraneū capiūt si captiuus p̄ pecunia redimi illū dimitūt recepta pecunia. **S**i atē p̄ redēmpcionē sua p̄ciū habere nō potest occidunt illū et coctū manducant t ad buiū modi cōuiūt inuitant cōsanguineos et amicos q̄r carnis illas libentissime p̄medūt dicentes būanas carnes cōcēis carnib⁹ cēmeli orēs.

Pro multitudine iūularū regionis illius et de eorū fructib⁹ **C**apitulū octauū.

Dile illud vbi est insula **A**yampagu est oceanū. **E**t óꝝ mare cym̄b⁹ est mare magy q̄r p̄uincia mangy ē in hītonib⁹ eius. In hī mari vbi est **A**yampagu sunt iūulse alie plurime que cu diligēcia p̄putate a marinais, is et pedoſa rijs regionis illius iūete sūt septē milia ccc. lxxvij quartū maiors p̄ ab hominib⁹ inhabitat. In oībus atē iūulis p̄fatis oīs arbores odoriferae sūt neḡcēi ibi vñgulta crescut q̄nō sunt odorifera valde et vñha. Ibi sunt aromata iūusta. Ibi piḡ albissimum est vt mix de nigro est etiā ibi copia maxima. **N**egociatores atē p̄ciū illarū raro accedūt illuc p̄.

annū p̄tinū sūt in mari q̄ iñ bycīne vadunt et in estate re-
deut duo soli venni in mari illo regnāt vñus in bycīne ali⁹
in estate. **E**cīā hec regio multū dīltas a litorib⁹ yndie
de hac regione q̄ ibi nō suī narrare nichil excludo. **C**ūta-
mū igit̄ ad portū zayzen vt uia ad alias regiones pcedam⁹.

De puñcia zyamba **C**apitulū nonū
Post receitū igit̄ a portū zayzen nauigando pgarbinū
p̄mille er quinḡcta militaria puenit ad puñciā zyam-
ba que magna ē valde et multaz op̄ubec, puñcia, ppriam
singuā habet et ppriū regē et sciat ydolatiā. **M**inno dñi.
Cec t̄ h̄vij milis magni⁹ kaā. **C**ublay vñū ex suis princi-
pibus noīc lagata cum exercitu magno vt cius dñio illā, p-
uñciā sb̄ugaret. **I**nuenit at ciuitates tā fortes t̄ tā fortili-
ma castra ei⁹ q̄ neq̄ citates neq̄ castra capere potuit si q̄
rgiones villas arbores deuastabat, pmissit ix zyamba ānu-
ati mēmo kaā t̄bura p̄solucere si cū cu pace volebat dimittē
cū. **C**ōcordia discellit exercit⁹ et rex ille elephātes xx pul-
cherrimos ānis singul⁹ mittit ad regē. **E**go marc⁹ fui i hac
puñcia vbi regē atiquū iueni bñte vroxii multitudine ex q-
bus marces et sciās habuerat ccc xxxvi et l. iā poterāt de-
fette arma. **I**n hac regione multe infātes sūt t̄ ligna aloc-
sūt ibi i copia magna. **S**ūt ecīā ibi nemora de lignis ebanis.

De insula magna lana **C**apitulū decimū
Pmissa puñciā zyamba nauigat int̄ meridiē et syro-
chū p̄ militaria cccc, puenit ad magna lana q̄ in circui-
tū suo habet mensurā miliariorū triū miliū. **I**n bac insula
rex est qui nemini est tributarīus. **S**bi est pipis nucū mus-
catarū spice galange cubelarū gariosolorū et ceterorū aro-
matū copia maxima. **N**egociatores multi ibi cōfluumi q̄
lucra magna p̄cipiūt. **O**cs habitatores insule ydolatre sūt
magnus itam nondū potuit eā obtinere.

De puincia laach Capitulū vndecimū.

Dmissa insula lana itur inter meridiē et garbinū per miliaria viij. et puenī ad insulas duas q̄ dicunt̄ san-
dūr et candūr vitra quas ad. ccccc. miliaria est puincia
laach que grandis est et ditissima valde regē ppriū et lin-
guā ppriā habet nulli tributū reddens nūl soli p̄p̄o regi.
Est enim fortis valde et a nemine pōt invadī. Incole p̄
uincie ydolatre sūt. H̄i hac puincia crescūt bīcāq domes-
tici sūt et magni vt limiones qui valde boni sūt. Et sūt ibi
elephantēs multi. Et c̄ ibi porcellana que p̄ moneta expē-
ditur de qua dcm̄ est sup̄. Ad hanc puincia pauci de alijs
regionib⁹ cōfluunt q̄ regionō est bñ domellīca.

De insula pentayn Capitulū duodecimū

Dicit discessū a laach nautas p̄ miliaria quigēta v̄sus
meridiē et iueit̄ ilula p̄tayn q̄ et ī gio siuestris val-
de ē. Ibi sūt nemora arboz odoris magni et magne utilita-
ris. H̄i sūt puincia laach et p̄tayn p̄ miliaria xl. nō iueit̄ al-
titudo mari v̄ltra passus quuoz. pp̄ qđ op̄s nautas eleua-
re gubernacula seu temones pucit̄ ad regnū malcyut v̄bi sūt
aromatā mlta i copia maxima. Et ecia ibi ppriū ydcomā

De insula q̄ dicitur iana minor Capitulū xiiij

Utra insula pentayn p̄ syrocū post miliaria centū in-
uenit̄ insula q̄ dicitur iana minor q̄ in suo ābitu xiiii mi-
liaria duo. Ibi sūt octo regna cū singulis regib⁹ et ē ibi p̄
pria lingua. Et oēs habitatores hui⁹ insule ydolatre sunt.
Ibi enim est om̄ aromatū copia quarū sumilitudinē inūp̄
vidimus circumare. Nec regio in m̄ est ad meridiem posi-
ta q̄ de ip̄opolis articus videtur nō poterit stello. s. illa que
dicitur vulgariter tramotana. Ego at maresini in sex iug-
nis huīus insule. s. in regno serlech bosinā dragoiā lambri
et farfur. In alijs autem duobus non sūt. Primo igitur

Dicā de regno ferlech.

De regno ferlech **C**apitulū xiiij.

Ferlech sarracenorū negotiatorꝝ quonū ad regnū
ferlech p̄fuit multitudo habitatores illius regni qui
habitāt in regione maritima acceperunt legē misericordis
machometti. **N**isi aut̄ in montibus habitant legē non h̄nt
sed bestialiter vivunt. **E**t primā rem cui⁹ occasum mane ba-
bent q̄i surgunt pro deo habit vel adorant. **S**im animaliū
mūdoꝝ et ī mundoꝝ et ecclā boīū carnes manducant.

De regno bosman **C**apitulū xv

Bosmā vero bosmā lingua p̄priā b̄z boīē enī valde
bestiales sunt dicitur enī se sbiectos esse magno kaam.
sed et nō solunt ēbura. **N**iḡtū mittunt iocalia aialiū fil-
vestrīū. **V**bi sunt vnicomes magiū valde qui pax mōres
sunt elephantibus. **L**incomis enī pilū b̄z bubali pedē autē
babet ad similitudinē elephatū caput b̄z ut aper qđ semp
babet incurvatu ad terrā. **I**n luto libenter monas et ē aial
valde turpe. **I**n fronte media cornu vnicū babet grossum
valde et nigrū linguā spinosā b̄z spinis magnis et grossis
impletā cū lingua bnar et boīē et aialia maxime ledit. **I**n
B regno synee mīle sur diversaz manetū q̄rū quedā pui
te sūt h̄ntes facies boī similes et in ceteris ecclā mēbris cor-
pis multū boibus silant venatores eas capiunt et depilant
pilos nūmodo in barba dimittentes et in locis atijē ad sil-
tudinē bois. **P**ost h̄as mortuas in formulis ponūt et in
spēbus p̄ficūt ne mercescat dein eas desiccāt et negotiato-
ribz vendūt qui eas p̄ diūlas mundi p̄tes deserūt et faciūt
multos credere q̄ sint boīē ita pui. **I**n hoc ecclā regno mī-
ti inueniūt austures nigri ut corūq̄ aues optime capiunt.

De regno samara **C**apitulū xvi

Post regnum bosman invenit regnum samara in eadem insula in quo regno ego marcus duobus mensibus sui cum sociis immoratus quod ipse inauigacioni aptum habere non potuimus. Descendimus enim in terram et ibi castra lignea cum pugnaculis fecimus in quibus maiori parte ipsius morabamur bestias le illius patrie populim metuentes qui libentissime comedunt carnes humanas. In hoc regno non apparet polus articus qui vulgariter dicitur transmontana nec eciam apparent stelle versus majoris quas vulgus notat curru magni habitatores regni illius prodolatres sunt et valde in suis moribus bestiales et valde silvestres pisces optimi ibi hinc in copia maxima triticum ibi non crescit sed de riso pane coſcium. Alneas non habet sed vinnum hoc modo faciunt. Sunt ibi arbores multe que assiliantur palmis quarum singule ramos quatuor habent et ut plimum certo anno tempore ramos incidunt et ad singulos ramos ligantur et eos singulos in quibus fluenter arboris humorum colligunt sicut colligit aqua vitis. In tanta autem copia ille liquor habundat quod inter die et noctem repletus viceus qui ad ramum est alligatus. Postea rursus evanescatos recessos reponunt ad ramos et sic diebus plimis hec vindemia durat. Deinde ad pedes arboris aqua effundunt quoniam arborum guttas emittentes definiunt et post modicum rursus humor fluere incipit si non rati rationis ut prior et hoc liquore per unio virtutem de quo copiam habent magnam et est valde gratia saponis. Color est albii et rubrum ad similitudinem vini. In hac regione sunt nubes in indice in copia maxima que magie sunt et optime habitatores humani patrie omnibus indifferenti carnis ritus in cibis.

De regno dragoyam. **C**apitulum xvij

Regnum vero dragoyam vivorum prodolatrum regem proprium habet et eciam propriam linguam. Ibi homines sunt valde silvestres. Est ibi suorum talis qui quisquis infirmatur aguinei et magos et incitatores ad illum adducunt et interrogant an ille

valebit liberari **I**lli autem scdm rnsa demonum sibi scā de illi
us maleficia vel morte rident. **S**i dicit infirmū libera
rī posse conuocant illos qui scūt optime et facilius in
firmos occidere et os infirmi cōcludunt ita ut facilius abe
litū p̄dant quo mortuo carnes illius incidunt et coquunt et
gregati in viuū oēs sanguinici eius illas carnes cū medullī
omnibus comedunt. **D**icit enim q̄ si carnes illius putresce
rent pruerterent in vermes postea fame morerentur. **A**taia
defucti illius ex hoc gravissime penas patere. **Q**ua nra
mis monciū sepelunt ne possint ab hoīc vel a bestia tangi.
Quā homines regionis illius aliquē capiunt de pribus ali
enis si se pecunia nō pot redimere ipm occidunt et comedunt

De regno lambri **C**apitulū xviii.

Ludo p̄fate insule regnū dicitur lambri vbi sūt valde
multa aromata. **A**bi crescent birci in maxima copia
Postq̄ creuerūt transplantant et tribus annis in terra di
mittunt postea cū radicibus evellunt et de his bircis ego
marcus portavi mecum venecias et ibidē seminari feci s̄ q̄
requirunt calidissimā regionē non poterant nasci. **R**egni
būt incole ydolatre sunt. **I**n hac regione quoddā ē valde
stupendū. **N**ūt ibi hoīes multi qui hñt caudas vt canis lo
gitudinis palme vnius bij hoīes caudati nō sunt in cintia
tibus sed in montibus habitant. **A**bi eciā sunt unicornes
multet alia animalia multa valde

De regno farsfur **C**apitulū xix.

Fextū vero illius insule regnū d̄r farsfur vbi nascitur
camphora melior q̄ alibi valeat repiri que eq̄li p̄de
re p̄ auro mutat̄ pane de riso faciūt et tritico carēt lacte
babūdāt quo vescut̄ vt plūmivinū de arborib⁹ hñt de qui
b⁹ dcm̄ ē in regno samara. **I**n hac regione sūt arbores m̄
temagine grossitudinis que hñt subtilissimū corticē s̄b cortiū

ce vero farina ē optima valde de q̄ delicata cibaria ppant
de quibus ego marcus pluries comedī. In alijs duobus
insule regnis nō fui ideo de eis nil aliud recitabo.

De insula neccuran **C**apitulū xx.

Prit recellū dc insula yana ex pte regni lambri proce-
ditur p̄ mare ad centu et quinquaginta miliaria et in-
veniunt insule dñe. s. Reccuran et angaman. Populus aut̄
insule neccuran regē no habet bestialiter vivit valde. bñi
habitatores insule mares et femine inde radūt et in nulla
pte corporis tegūt. Et ydolatre sūt. Memorātū ibi arborū
sandaloꝝ rubeorū nucū yndie et garioſolarū et habent co-
piam birtiorū et diuersarū specierū aromatiū

De insula angaman **C**apitulū xxj.

Ala insula q̄ dī angamā que magna ē. Qui? pples ydo-
la venerat et bestialiter valde vivit. Voies eius silues-
trates crudelissimi sūt riso lacte et carnib⁹ vescūt nullam
carnē abhoīnat i cibū. huanas ei carnes pmedūt boic⁹ ibi
valde deformes sūt nā caput q̄i caninū bñt et oclōs camb⁹
similes. Ibio in aromatiū copia ē. Sunt ecia ibi fructus va-
rij et diuersi circa marinas ptes fr̄cibus uris valde diffisiles

De insula magna scylam **C**apitulū xxij.

Prit recellū ab insula angaman p̄ miliaria mille vñus
garbūnū inueniunt insula scylā que vna ē de melioribus
et maiorib⁹ insulis mudi bñs in gyro mille miliaria duo mi-
liaria et xl. Huius in aliquā maior q̄ sicut in illis prib⁹ ē fama
cōis gyru ei. Apphendebat aliquā mille miliaria et ccccc mili-
aria. At vñis rebemēs a īgione mūmōtana sic for-
tis in omnis multis in ilūlā irruit ipetū maximo vt multis ex
marinis mōtibus cadentib⁹ multū ex insulis territoriū pi-
clitei et occuparei maxima loca terre. Insula bec regēdi

tissimū h̄z qui nulli tributari⁹ ē Moīes insule ydolatre sūt
et oēa nude ābulant mares et feminine si quilibz verecūda
opit pāno vno Nullū bladū h̄nt excepto rīlo Carmib⁹ ri
soct lacte viuit habudanciā h̄nt seminū solūmō de quib⁹
oleū faciūt h̄nt biricōes meliores mūdi qui ibi crescūt Ali
mū ecia h̄nt de arborib⁹ de quib⁹ dñmē sup̄ in regno sama-
rā In bac insula lapides p̄ciosi iueniūt qui dicūt Rubini
qui i regionib⁹ alijs nō iueniūt vel h̄nt. Multi eni ecia
saphiri et topaci et amatiste ibi sunt multiq; alij lapides p̄
ciosi Rex huius insule habet pulchriorē rubinū qui vniq;
fuit visus in hoc mūdo habet enim vni⁹ palme longitudi-
nē et ad me iurā grossici brachij bois Est at splendio⁹
sup̄ modū omni macula carens adeo ut ignis ardens vide-
atur esse Dagn⁹ kaam Sublay nuncios suos direxit ad
illū rogans vt prefatū lapide illi donaret et ipē donaret ei
valoīc vnius ciuitatis Qui r̄iūdit q̄ lapis ille suoꝝ erat aī
cessorū nulli cū vniq; homini daret Moīe insule hoīes bel-
licosi non sunt sed valde viles Quando autē bella cū alig-
bus habent de alienis ptibus stipendiarios vocant et spe-
cialiter sarracenos

De regno maabar **C**apitulū xxiiij.

Matra insulā scylā ad mitaria xl iueniūt maabar q̄ ma-
ior india nūcupat Nō autē ē insula s̄ terra firma In
bac puincia quicq; reges sūt Provicia ē nobilitiā et diris-
sima sup̄ modū In h̄mo hui⁹ puincie rex ē noīe Deudeba
i quo regno sūt margarite i copia maxiā In mari eni hui⁹
puincie ē maris brachiū seu sinus int̄ firmā terrā et insulā
qdā vbi nō est aquaz pfūditas vltra decem vel duodeci
passus et alicubi vltra duos Ibi iueniūt margarite sup̄
bēcē Mercatores eni diversi societates ad inicē faciunt et
h̄nt naues magnas et puas hoīesq; cōducunt qui descen-
dūt ad pfundū aquarū et capiunt cōchilia in quib⁹ sunt

margarite **N**on autē hij pīscatores sustinere nō pīt ascen-
dunt rūsiqz descendunt in mare et sic pagūr tota die. **S**ūt
autē in sinu illo r. aris pīces ita grandes qui occiderēt de-
cendentes in mare sed per negocatores hoc modo illi pi-
culo pīdetur cōducunt negocatores magos quos dā qui
dīcūtūr **A**brayanna qui cū incātacionibz suis et arte dy-
abolica cogunt et stupefacunt pīces illos ita ut nemīc
possunt ledere. **E**t quia huiusmodi pīscatio de die t nō de
nocte fit magi illi de die incātaciones faciunt quos s̄ero p
nocte dissoluunt. **T**iment enim quis furtim sine negocato-
rū licēcia mare descendat et accipiat margaritas. **F**ures
autē metuentes in mare ascendere nō attemptant nec alijs
alijs impenitent qui sciat huiusmodi incātaciones facere
nisi illi abrayanna qui a negocatoribz sūt cēduci. **N**ec at
pīscatio ī mari sit pī totū mēsenī ap̄ilis vīqz ad mediū mē-
siā may et nūc de margaritis illis heterū iōnumera multū
do quas negocatores posl. modū diffundūt pīrbem. **N**e-
gocatores autē qui hanc pīscacionē faciūt et emunt a rege
de omnibz margaritis solūmō decūmā pīcōtluunt. **P**ī-
cantoribz autē qui stupefaciūt dant de cīnibus vīcō
simā pīcē pīscatoribz ecīā optimē pīdetur. **A** medio
vero may vīteri nō repūnunt ibidē sed in loco alio qui ab
isto pīcc miliaria distat bītūtū margarite ī mari pī totū
mēsenī septēbris vīqz ad mediū mēsenī octobris. **T**otus
huius pīcūtie pīplus omni tempore nudus incedit pāno
tū vīno vīre cūdia opit. **V**er ecīā huīs regni nudus vadit
vralij sed ad collū desert torquē aurē sap̄hiris līmaragō
et rubina alijs qz pīcōsissimis lapidibz vndiqz coopta
qz torques est maximū pīcī supra modū. **H**ūmīlītē ecīā ad
collū eius torda de serico pendet in qua sūt centū et qmōz
lapides pīcōsī margarite vīdēcīt grossissime et rubini
Oporiet enim cū singulis diebus centū et quatuor ordēs
dicere de manē ad deonū suorum reuertencīā et de sero si-

militet totidem. defert aut rex tria artificia ad singula bra-
chia et ad crura quae sunt lapidibus preciosis coopta. Ad di-
gitos aut manu defert rex lapides preciosos. Malent at
vnam optimam civitatem preciosi illi lapides quos rex ille super se
trahit de margaritis enim quae capiuntur ibi rex per se me-
liores et grossiores accipit usque rex perfatus cccc. uxores
babet et vni de fratribus suis uxore abstulerit sed illic ira ei
metuens iniuria dissimulavit

De regno sar et moribus et de ydolatria incolarum eius
Kapitulu xxiiij.

Habitatores regni sar oes ydolatre sunt multiq[ue] ex eis
boves adorant dicentes boves esse re scissimam. neq[ue] aut
boves occidunt neq[ue] carnem eius ob reverenciā credunt. At
mortuū boves ad ydolem eccl[esi]e accipiunt et eo domos suas p[er]
gunt. Inter eos at ydolatras quidā alij sunt alterius lecte
qui dicunt gony qui boves nō occidunt sed si p[er] propria morte
decedunt aut ab alijs occidunt tunc bene comedunt carnes eo-
rum. ferunt in regione illa q[ui] bijs sūt de eorum p[re]genie qui occi-
derunt beatum iheronim[um] aplim nullus at ex eis ingredi p[er] ecciam
vbi est corpus eius. Nec enim boves vnu ex illis intronit
re non possent in illa ecciam. In hac pruincia sunt multi ma-
gi augurijs et incantacionibus et diuinacōibus intendentes.
In hac pruincia sunt multa monasteria ydolorū vbi multa
ydoles sunt. Multū at ydolis ad que apliorē reverenciā habent
filias suas offerunt. Puelle tamen habitant in domib[us] patru. At
at monachi volunt solēptia festa facere vocant pueras ydo-
lis oblatas q[ui] venientes corcas ann ydola faciunt et catus mag-
nos sepe aut p[ro]fane puelle cibaria secū ferunt et mensam ate
ydolu faciunt et radiu ann cū dimittunt donec magnus p[re]ceps
moro se posset pradere. Interē at ann ydolu cātant atq[ue] tri-
pudiāt et credunt q[ui] tunī de ille ins carnū p[ro]dat. Post h[oc]
pedūt ad mensū p[re]paratā cū magna reverēcia. Ihesus oibue

de conditionibus et mirabilibus regionis qui redcuntur cap-
tivū quē q̄sicerū reduxerūt et inf̄ cetera q̄ de insulis refere-
bār dixerūt ap̄ios esse magnos bubalit et q̄ ibi erant gyraf
se et onagri i copia magna et alia anima multa quoꝝ ip̄ce
in nostris regionibus nō habemus

In insula zanzibar **C**apitulu xlj.

Tuenīt postea insula zanzibar q̄ in gyro capit duo mi-
lia miliaria. **I**bi est rex p̄p̄ius et lingua singularis.
Sed ecclā insule habitatores ydolatre sunt. **H**ic ecclā corpe
grossi sed altitudo corporis grossicie p̄portione debita non
r̄ndet. **N**ā si p̄tenderet in altū iuxta qđ grossitudo requi-
reret absq; dubio viderent̄ esse gygantes fortes tñ sūt val-
de nā vnius illoꝝ tñ oneris desert quātū sustincri possent
quatuor viri de alia regione vnius ecclā ex illis p̄ quinq; al-
terius regiom scibū allumis ocē nigri sūt et nudi incedunt
sed verenda operiūt capilloꝝ rādensā crispitudinē hñt vt
cū aqua vix possint extenbi os hñt magnū valde et nares v̄
sus fronte supī recluatas aures grādes et oculos hñt hor-
ribiles. **M**ulieres v̄o coꝝ sili mō deformati sunt valde os
magnū hñtes narces grossas et oculos p̄minates manꝝ v̄o
grossiores hñt in qđruplo q̄ hñt aliarum genitū mulieres.
Populus hic carnibꝝ lacte riso et dactilioꝝ pescit. **A**lineis
carent hñ p̄sionē, p̄ potu cōi optimū faciūt de riso zucharo
et dactilioꝝ et alijs sp̄ebus mercacōes ibi maxime sūt et sp̄a-
lie de ambra et dentibꝝ elephanti. **I**bi enim elephantes sunt
multi et cete grādia urinari illī in hile capiūt. **A**lii insule il-
lī vel huī sortes sūt valde et bellicosi et de morte nō cura-
re videt̄. **E**quos in hñt s̄cū elephanti et camel ad bella, p̄
cedunt̄. **H**ac iūt aut̄ sup̄ elephantes liguea castra fūte magin-
tudinis et sup̄ viii ex castris sicut viri immitti ad prēliū xvi
vel xx cū lanceis et gladiis et lapidibus pugnant qui in hu-
mīnōi castris sūt. **L**altra aut̄ illa sūt asseribꝝ coopta. **C**ū iū

tur debent ad bella procedere homo elephantes poterat illa
optima pociōne quā p se plus terre bibit ut audaciores
siant ex huiusmodi potu. In hac insula sunt leones multi qui
leomb⁹ aliarū regionū valde dissimiles sunt et ibi leopodi et
leoncini in multitudine magna sunt. Humiliter et bestie oīes
insule hui⁹ sunt dissimiles bestijsq⁹ hui⁹ in regionibus alijs
Ibi verucces albi caput nigri hntes et tales sunt oīes qui
hnti in insula. Ibi sunt gyraffe multe collū longū hntes pās
sibus tribus anteriora vō crura sunt longa posteriora vō sunt
brevia. Capita vō eaz sunt pua et color eaz vari⁹ alb⁹ rube
us. Aliis quidē mālueta sunt gyraffe pōcc et nemine levūt

De multitudine insularū yndie. **C**apitulū xlij.
Lacet mīta de yndia scripserim nō tu scripsti nisi de pī
ncipalioribus insulis. Alle ar̄ quas obmili scribere de
scriptis insulis sunt sibiecte. Est at tanta multitudo insularū
yndie q̄ viues homo nō posset cap̄ pōdices recitare. Si
cuit enim asserūt marmarij et pedote magni regionū illarū
Et sicut habet ex scriptura et nota p̄passuū maris yndici
In ipso mari yndie sunt insule numero ccclxxviii. om̄is
insulas ut aiunt habitatās vñl p̄putado. Descripsit igitur
sumarie insulis p̄ncipaliorib⁹ et regionib⁹ maiorib⁹ insule
q̄ p̄tendunt a p̄uicia moabar ut ad regnum desmacorion et
mōris yndie. Qui si sunt a regno Symbal vñq̄ ad regnum
mūryl.

Nūc de regionib⁹ p̄ncipaliorib⁹ yndie seu mediane yndie
differam⁹ q̄ speciali noīe dī. **B**ascia. **C**apitulū xlij.
Hascia igit̄ est p̄uicia maxima q̄ in septē regna diuī
dit vbi sunt reges septē quoꝝ vñus qui cōfis pēmūt
et i pīamis. Vñl vō sex i duas dimisi sunt pīes. Tres quidē
ex ipso xpīani sunt. Tres vō aīi sarraceni. Xpiani b⁹ p̄tē
signū aureū hnti in frōte i crucis modū q̄o eis q̄i baptizat

imprimis Harraceni vero buismoi signum habuit in fronte us
qad nasi mediu. Sunt in ipa pruincia inde multi qui us
uto ferro signati et cauterulati sunt in vtraque maxilla. Rex
est maior in vtraque pruincia habitat Harraceni vero in extre
mis pruincie habitat vobis pruincia aden. In pruincia aden
predicavit beatus thomas aplius ubi multos populos auer
tit ad xpim. Postmodum se traxit ad regnum moabar post
multorum conversionem fuit martirio coronatus ubi ei cum cor
pus suu sanctissimum requiescit sicut superius dicitur est. In
bac pruincia boni milites sunt et probi et in armis strenui
valde qui aut continua bella habent cum soldano de aden et cum hu
bianis in alijsque infinitis multis communis constitutis.

De quodam epo xpiano quem soldanus aden fecit circucidi
in iniuria fidei xpiane et regis abascie et de magna vindic
ta. **K**apitulu xliii.

Hec anno dñi ccclxxviii. Rex principalioribus prie
liahas pruincie abascie voluit i librum visitare sepulchrum
domini libri xpri. Cumque propositu sue deuocione baronibus
declarasset dissensum illi ab oibus extitit ne personaliter illuc
iret metuet ac eis sine similitate aliquid ei in via accidet et quod erat
intitulus per terras sarracenorum infidelium. Absulnatur igit
ut epipn quendam item regionis illius ad venerabile sepulchrum
delinare per quem illuc sue deuocōis dona mittentes qui e
orum acquiescerent assilio cum oblatione sollempni profatu illuc direx
it epipn. Cumque rex rediens per terrā missaret regis aden cum illo
sarraceni sunt et hanc suam xpianos exolos. Rex ad eum pse
tum cepit epipn audiens ipsum xpianum esse et iunctum regis abas
cie pruincie. Cumque epipn suisset regis asperitus punitus anni
natus fuit rex epo valde durissime nisi abnegaret xpī in nomine
et legē suscipiet machometti. Epipn vero constantia in fide
dñi pseuerando voce se sponte obtulit moritum ariqā xpī
fide et caritate desiceret. Cum soldanus aden ipsum circucidi

mādauit in despū fidei xpiane & sui regis abascie qui xpī
enīs erat. Quidam igit̄ cōps circūcisus puenit ad regem a
bascie. Tūc rex cū audisset q̄ circa ipm gesta fuerant in ira
p̄signa cōmor̄ exercitū magno cōgregato pediu et equi
tū et elephantiū cū castris p̄tra terras regis aden mouit ex
ercitū. Soldam̄is vō aden reges duos secū bñs occurrit il
licū exercitū m̄gno om̄isctūt at ad inicē plū et occisis ml
tis de exercitū regis aden. Rex abascie victor extitit & rur
sum ad regis aden interiora puenit ac pcessit. Sarraceni
at in tribus locis illis volentes obſilere ne tñsiret semp fu
erūt debellati ab exercitū regis abascie. Adoratus ē vero
rex abascie in terris regis aden post victorias mense uno
primū deuastās regionē. Post hoc cū honore magno ad
ppria rediit imanitate sceleris regi aden optime vidicata.

De diūsitate bestiarū regis p̄uincie abascie. **C**apitulū xiv

Abascie populus carnib̄ lacte et riso vescit et vtitur
oleo de losma mlti citates ibi sūt et opida multa. Ibi
sūt mercacōes maxime buchiran̄ optim̄ et bōbacim pā
ni in copia maxima ibi sūt. Elephantes multi sūt ibi licet
non vescat & illi de alijs pribus yndie deserūt. Ibi nās
cū gyraffe multe leones leopdi et alia aialia multa valde
dissimilia tñnris. Ibi sūt onagri multi et aues diversarū
sp̄c̄ quas in regionib̄ nr̄is nō bēm̄. Ibi sūt galline pul
eberrime. Ibi sūt strucções grandes vt azim papagalli si
ue eypmacchi multi et pulchri sūt ibi et diversarū mancrie
tū symee. Atti pauli et catti manones qui būanas oīno ef
figies habere videntur.

De p̄uincia aden. **C**apitulū xlvi.

Aden p̄uincia rege bz quē soldam̄ vocat. Incole p̄
uicie hui⁹ oēs sarraceni sūt et xpianos sup̄ modū hñt
exoslos. Ibi sūt citates multe & castra multa. Ibi ē portus

optimus ad quē multe naves de yndia ꝑfluūt aromata de
ferentes & negotiatorēs qui emūt aromata vt in alexandriā
ea deferant & p̄ dictas sepiē sup̄ fluuiū deducūt postmodū
sup̄ camelū ponūt et p̄ xxx dicas cū camelis vadūt donec
ad fluuiū alexandric veniat ibi ea rursū in nauēs alias tñs-
ferētes vñq; ad alexandriā deducūt Nec via facilior & bre-
uior ē q̄ negotiatorēs lacere poslūt qui marcacōes et aro-
mata de yndia ad alexandriā dicerūt p̄ eaudē enī viā equi
a marcatorib⁹ deducūt in yndia Rex aut̄ ad cōstructus tā
magnoꝫ p̄cipit de metcacōib⁹ q̄ suū ducunt territoriū q̄
ob puentis inumeros ip̄e vñus de dicionib⁹ regib⁹ ē qui
in mundo sūt Qn̄ soldanus babilonie obsecrit a chon et ex
pugnabat eā Anno dñi cc lxx. soldanus de adē misit
in auxiliū eius equitū xxx milia et cccc milia camelorū hoc
autem nō ido fecit q̄ soldanū babilonie sic diligenter si solū
quia amarissimo odio oderat xpianos vñtra portū regni a
den ad miliaria xl est ciuitas vna maxima nomine Escyer
in eadē provincia q̄ sita est ad septentrionale plagā regni mul-
tas sub se ciuitates habens et castra multa et cīt subiecta
dominio regis aden Juxta hāc ciuitatē portus optimus
est Dēs bui⁹ patrici incole sūt farraceni. de hoc por-
tu tam immixta multitudo equoz a negotiatorib⁹ de-
ferrunt in yndiā vt de multitudine ipa vix narratibus cre-
di posset In hac provincia est copia magna iheris albi et
optimi qd de puis arboribus q̄ similes sunt abietibus gut-
tari fluit. Incole enim bui⁹ regionis crebris incisionib⁹
pforant et incidūt cortices arboris et de incisionib⁹ illis
profluant extra corticē guite iheris Sunt etiā absq; bui⁹
regionib⁹ incisionib⁹ multū de huiusmōi liquore fluit ex
eis ppter calore maximū regionis illius et postmodū idu-
rescit. Sunt etiā palme multe que dactilos optimos faci-
unt et copiosc Nullū bladū ibi nascitur ppter risum et de il-
lo modicū ibi crescit Oportet autē vt illuc blava de regio-

nibus alijs deserantur. Pisces habentur hic in copia magna et optimi quos vulgariter tunnini vocamus vineis careret sed tunnū optimū de dactilis riso et zuccharo faciunt. In hac regione sūt verueces statuta qui qui neq; aures babent oī no nec formā aliquā loco aurī sed vbi cetera animalia aures hūt ibi babent duo cornua pūula. Hālā regionis illi⁹ i.equi boues aues atq; camelii ad eū pīscī astucta sunt et ille est cōis et cotidianus cibus eorū. Nam quia terra illa pre calore est arida supra modū. Ideo herbas nō germinat neq; blada ppter qd̄ pīsces animalib⁹ in cibū exhibet. Tribus autē anni mensibus sūt ibi captura pīscī mirabilis. I. marcio ap̄ illi et maio ita qd̄ stupor maximus sit de tam in extimabili pīscī caprura bos pīsces siccant et suant pto- tum annū animalib⁹ prebent. Similiter ecclā aialia pīscata illius regionis pīsces recentes ecclā et siccōs cōedūt qd̄q ab siccōs magis astucta sunt faciunt at incole huīus regionis panes bis coctos de pīscib⁹ sup̄dictis. Nam pīsces magnos minutari pterunt et minuta illa fragmēta pīgūt et cōglutinant et miscēt simul sicut et de farina sit qui panis de bladi pasta conficitur post hoc panes illos ad sole desiccāt qui deinde pītotū annū optime cōseruantur.

De regione quādā vbi tartari habitant in aquilonari pla-
ga. **C**apitulū xlviij

Terminatis hijs qd̄ de yndia et quibusdā et biopie re-
giomib⁹ narrare disposui. Nūc autem anq; huic libro
nūc imponā ad regiones quādā optimas qd̄ sūt in extre-
mis pībus aquilonis de quibus suo loco in superioribus li-
bri pībus narrare obmiserā grā breuitatis redcamus.

In regionibus quibusdā in aquilonaribus tūinis pīstitū
tis ultra polū articū multi tartari habitant regē hītes qui
est de pīgenie regis tartarorum qui quidē tartari ritus et
mores seruat antiquoz pīdecessorū suoz qui veri et recti

Tartari sūt Dēs vero ydolatre sūt et de ī vnū colūt quē **N**e
zangaym vocāt quē putat tre et oīm que pducū ex ea brē
dñiū et iō vocāt eū dēū tē huic dō falso simulacrb et yma
gines de filtro faciūt put de alijs tartaris i supiorib' dcm
est **P**opulus bic neqz in castris aut opidis neqz i citatib'
bitat s in móribus et cāpestrib' regionis illius **S**ūt at hij
tartari in multitudine maxima et nulla penit' blada bñt
carnibus et lacte vescūt **I**n pace maxima viuit qz rex co
rū cui ocs obediūt eos in pace pseruat. **A**ameloz eqvoni
boū oniū et aliorū aialiu diversoꝝ bñt multitudine copiolā
Ibis sūt vrsi albi et nigri totalit valde magne longitudinis
vt plimū xx palmoꝝ **I**bis sūt vulpes nigre et magne valde
Ibis sūt onagri in multitudine magna **I**bis sūt ecia aialia p
ua q dñt rōdes q pellebñt delicatissimā vltra modū. hec
pelles cebelline vocāt de quib' dcm est sup i scđo libro ca
xx. **S**ūt ecia ibi varij in copia maxima quoꝝ pelles delica
te sūt valde **I**bi ecia sūt aialia m̄gna valde iuxta gen' suū
que dñt ratti pharaonis de quib' capiūt ipse cestatis i rata
copia vt vix ipo ipse carnib' alijs vtat in cibū **I**bi ē ecia co
pia m̄gna oīm siluestris aialiu qz ī gio illa siluestris ē valde

De regione alia ad quā ppter lntū et glacies difficilis est
transitus siue accessus **C**apitulu xlviij.

In regionib' terre ppter sō dñio regis ppati vel meō
ratiē regio alia mótoſa in q bitat hoīcs qui capiūt
aialia pua q pelles bñt delicatas valde vt sūt rōdes de qui
b' sup dcm. **A**lmellini betculi varij wipcs nigri et alia
buiulmōi de quib' oib' dcm est sup **I**bi sūt in multitudine
innumerā hoīcs at qui i montib' supdcis bitant uta cā igem
ose et artificiose capere scūt vt paucā sūt q possint euade
re man' cor **E**qui at boneb et azim̄ seu qcuqz alia pōdero
sa ad loca illa accedere nequit eo q illa regio bñt in planicie
lacunas et fōtes et ppter frigiditatē nimia regionia oī t̄cē

in lacumis glacies ita ut inde naves intrare non possent nec est
tate soliditatis illa glacies ut currit gavia aut aialia gavia sus-
tinere valcat tota illa planicies extra lacunas propter aquas
ex multitudine sonciū diffunduntur sic luctosa et ut nec omittit
ibi patet nec curribus nec aialibus poterolis. Procedit
autem regio hec per dictas tredecim. Quia igit ibi est tata preciosorum
pellium copia de quibus lucra maxima sunt boves regionis illius
tale innuerit remedium ut negotiatorum illarum pecuniam ad ipsos
possint accessum habere. In capite cuiuslibet illarum xiiii dietarumque
bus ut decim est. Procedit regio est viculus unus plures qui
nunc domos in quibus habitant viri qui deducunt et recipiunt
mercatores et in quolibet vico suani canes magni ut azimi
circa quadraginta. Huius autem canes assueti et docti sunt trahere
trabas que vulgariter dicuntur in Italia tragye. Est autem trahar
tragula vehiculum sine rotis quo apud nos motuum habentur res
utrum. Ad unam autem trahant sex canes ligatus ordine cognitio.
gule autem supponuntur pelles velorum super quos duo sed et in nego-
ciacione qui perpellitur radit et auriga qui canes dirigit et quod
viat optime monuit. Quia igit illud vehiculum est de ligno leuissimo
et levissimum est planum et pollatum et canes fortes sunt et ad hunc
modum officium assueti nec magna onera vehdiculo imponuntur ca-
nes illi per lutum illud faciliter trahunt nec in lutum multum figunt tra-
gula in hunc tractu. Num autem pueniunt ad vicum aliud quod est in fine die
te tunc negotiator accipit ductorem alium per secundam dictam quoniam canes
illius labore per dietas xiiii sustinere non possent. Auriga igit per
modum cuiuslibet cambium ad propriam regredit mansionem et negotiator
ille in quilibet dicta mutat canes vehiculum et ductorem. Sic igit
ad modum accedit pelles emores et supermodum per planicie ad
propria remeat de hunc modum perpellitur in regionibus illis sunt
et amaria.

Secundum regione tenebrarum.

Capitulum xliv.

In finitis primitiis tartarorum regni imediate superius me-
rati regio alia est in extremis habitacionibus septentrionalibus

sues oculis autib⁹ sūt dissimiles valde p̄t qualis ille ei
nostris sūt similes Ibi sūt austures nigri ut comitres ma-
iores qui auctis optime capiunt Ibi sūt vespertilioes grādes
ut austures

De cimitate vbi corpus beati thome quiescit et de miracu-
lis que ibi sunt ob merita ipsius **C**apitulu xxvij.

Tu, pruincia moabar in maiori yndia est corpus beati
thome apli qui in ipa pruincia martiriu⁹ p dno infec-
pit Est aut̄ corpus illud infra terrā in cimitate pua in qua
pauci cōueniunt mercatores p co qnō est in loco p nego-
ciacionib⁹ aplo Ibi sūt multi xpianū multi eccl̄ia larracni
qui de regionibus illis frequenter apli lumina et valde ipz
aplīm venerant̄ dicūt e. nū ipm fuisse magnū p p̄betā et vo-
cant amariā t. boiem sc̄m xpiani āt qui corpus ap. i visitat
de terra vbi beatus thomas apli occisus fuit q̄ rubra est
secū reuerent̄ deserunt **S**epc enim cū ipa miracula multa
faciūt ipz distemporā in aqua aut in alio liquore quicūq̄
infirmi bibūt et ex hoc multi a diversis et magnis infirmi-
tibus liberant̄ **A**nno dñi ~~ccccc~~ xviii princeps mag-
nis quidā terre illius collegit mellis ipz de riso copiam
nā et cū domos ad reponendū ipm non haberet ad suū bñ
placitū aptas oēs domos beati apli thome occupau⁹ Ibi
risu suū recondens in initis custodibus loci qui cū humilit̄
dep̄cabant ne pegrinoꝝ receptacula occuparet qui beati
thome apli limina cotidie visitabant **N**ocē āt ei beatus
thomas apli apparuit tenens in manu fasciulā ferream
quā sup̄ guttur dormientis apponens ait nisi domos meas
q̄s iuriose tua temeritas occupauit statim cuacues opz te
mala morte pire **E**ngilias ille statū qđ ei apli in visu nūf-
rat ipleuit xpianū āt deo et brō thome aplo grās egerūt de
visitatione apli sortati **T**unc publice retulit visionē omni-
bus **M**ulta alia miracula fuit ibi creberrime ad invocati-
onē beatithome apli in honore fidei xpiane

De ydolatria paganoꝝ regni illinoꝝ **C**apitulū xxvij
In p[ro]vincia moabar oes habitatores loci illius viri et mulieres nigri sūt Nō tū sic oino nascuntur & arte sup addūt sibi ingredim[us] imaginū, ppter de corē vngūl chini oes p[ro]nulos ter in ebdomada oleo de losina & ex hoc efficiuntur nigetrum valde. Eū aut[em] pulchriorē reputant qui nigri oꝝ fuerit ydolatre qui inter eos sūt de orū suoꝝ ymagines niggertimas faciūt dicentes deos ingros esse et oꝝ leōs Dy aboluū at p[ro]ungit albū dicentes dyabolos albos esse. Eū at biꝝ qui bouē adorant ad bella p[re]cedūt quilibet serū desert de pilo bouis silvestris. Dilites pilos bouis ligār ad suonū equoꝝ crines et pedites ad capillos, p[ro]prios vel ad crura. Eredituit enim bouē silvestre esse rante virtutis et sanctitatis q[uod] quicunq[ue] super se de pilis eius habuerit i omni periculo tutus erit. Q[uod]b[ea]c igitur causam pili silvestriū boui magni sunt precij apud eos.

De regno mufili et qualiter adamantes inueniuntur ibi
Capitulū xxix

Altra regnū moabar cūdo p[ro] ventū q[uod] d[icitur] tramōtana p[er] militaria milie inueniūt regnū mufili q[uod] nemini i buria riuī est habitatores eiꝝ carne & lacte vescūt et riso ydolatre sūt. In quibusdā huiꝝ regni mōtibus inueniūt p[re]ciosi lapides adamantes. Post plumbas enī radūt boic[us] ad riuos p[er] quos aqua d[icitur] de mōtibus et deficiente in riulis aqua inter arcas rimat & multos inueniūt adamantes. Similit[er] ecia in estate in estu maximo bñt hoc mō mōtes illos m̄g[er] nos ascendūt nō sine maxima pena, ppter estū maximū q[uod] ibi ē. Et ecia piculosū valde illuc ascēdere, ppter magnos spētes quoꝝ ibi est maxima mōlitudo. Ibi sūt iuxta mōtes et valles quēdā vt vndeiq[ue] i mealib[us] rupib[us] circūculū se q[uod] illuc accessus nō pot[est] esse p[ro]hoic[us]. In vallibus istis vñ illis sūt multi lapides adamantes. In mōtib[us] vñ illis mōlē

aquile albe sūt que morant̄ ibidē q̄ rescūt spemib⁹ illis p̄
dictis **N**ij ergo qui volūt adamantes habere de vallibus
multa derupib⁹ carnū fruſtra in vallib⁹ picūt q̄ vt plimū
sup adamantes cadūt aquile aut videntes in vallib⁹ carnes
descendūt ad eas et aut eas ibi cōedunt aut ad rupes defe-
runt cōedendas **D**ui aut̄ obſerua: t̄ aquilas si vident eas
ad mōtes ascendere currunt illuc si locus adiri pot̄ et expul-
ſis aquilis carnes accipiūt in quibus ſc̄e iuueniūt adamā-
tes qui carnibus adheserūt **S**i vero aquile i valle carnes
comedunt vadūt boīea poſtmodū ad locū rbi aquile do-
miūt de nocte et q̄ cōedendo carnes deglutiunt ſolent ada-
mantes carnib⁹ adhæſeres iuueniūt eos in ſtercorib⁹ aquila-
rū et hoc mō iuueniūt adamantes in montib⁹ illis in copia
magna **A**lij aut̄ alibi in vniuerso mundo iuueniūt non pñt
Reges et barones regionis illius adamantes pulchriores
et meliores p̄ ſc̄emūt ceteri vero p̄ orbē a negociatoribus
diſſundiūt **I**n hac regione fit burchiramis ſtilior et pul-
chrior qui ell̄ i mōdo **I**n hac pruincia ſunt maiores arictes
qui i mōdo ſunt **N**ictualium oīm eſt ibi copia maxima.

De regno Iacob **C**apitulū xxx

Ropus beati thome apostoli p̄ ventū occidentale iuueni-
tur pruincia q̄ dicitur Iacob vbi habitat abraham qui ſup
menſacū boſtent p̄ nulla enim re mendaciū loqrentur
Sunt eciā caſti valde **N**ā viuis quiq; eoꝝ p̄ pria uxore
tentat **A**lienā enim rape vel furari oīno timent et cauerent.
Nino et carnibus nō vñt nullū aīal' occidūt ydolatreſ ſunt
et auguriū ſectant̄ **N**ā aut̄ volūt rem emere prius vmbra
p̄ pria in ſole cōſiderant et ſcdm ſuī erroris regulā in illa ne
gociacione pcedunt **I**n cibo parei ſunt valde et magnas
abſtinenſias faciūt **S**anis ſunt ſup modū **S**epe enī vñt her-
ba quadā in cibū q̄ miromodo ad digeffionē cōſent **N**ūq̄

flenbotomia sanguine mimum. Sunt inter eos religiosi qui
dā in regione illa ydolatre qui p reuerencia ydolorū viā
asprumā ducunt. Quid totaliter vadūt nec se in liqua pie
corporis te, iū dicentes se enudare nō erubescere quia ca
rent omnī pccō. Nonē adorant. Et quilibet ipoz bonū v
liū vnu cupreū fronte alligatū defert et oes se vngunt cū re
uerencia maxima vniōne quadā facit de pulucribus os
siū bonia seniellis vel incitorijs nō vnu dū comedunt si oes
suos cibos in arcens assū folia ponunt q lūt de pomis que di
cūt de pāyslo aut sup magna folia sicca. Sup viridia folia
non manducāt nec ecclā virides fructū aut herbas virides
vel radices virides n̄ comedunt quia oia būiusmōi viridia
dicūt aiata esse iō ea cōedere nolūt timentes grande pccū
mittente i occisione ipoz. Neq; enim eadē de causa aliqd
animal magnū vel pūi plūt occidere nullo mō contra
suam legē pccāmittunt supra nudā terrā dormiunt et con
burunt corpora mortuorū.

Derequo Loylū Capitulū xxxij

Loylū ad militaria. ccccc. iuenir. Loylū vbi sunt xpiani
militi et indeci atz ydolatre. Ibi ē lingua p̄ha et **N**ec Loy
lū nulli tributarīus ē. In bregno crescit bīcti grādes ut li
moni valde bom. Piperibie in copia maxia. Nānemora
er cāpestria plena sūt piperis. Arbuscula n̄ ex q piper has
cū domeslica ē. Colligit piper tñ in Junio et iuio. Ibi ē
endici q tractores vtūt i maxiā copia q sit de herba et ber
ba illā colligit in vasis magnis quā in aq̄ ponunt et sic iam
diu dimittunt donec herba optime mercet. Post hec ipaz
ponunt ad solem qui in regione illa feruentissime calcscit et
per calore maximo bulit herba et coagulat in vnu. Post
modū materiā illā in minucias diuidunt et sic deservit ad
nos. In regione illa penosum est vivere ppter nūmū calo

te qui est ibi. Si enī om̄ū ibi in flumine ponis in mora mo-
dica optime coquis. Ad hanc regionē ppter mercaciones
multi negotiatorēs plūunt de diuīs nacōib⁹ ppter luc⁹
maximū qđ ibi ē. In hac pūincia aialia multa sūt cunctis
aliarū regionū aīantibus dissilia. Ibi enī sūt leones nigri
totaliter absqz om̄ū colore. Ibi sunt papagalli seu epyma
chi albi absqz oī colore ut mix pedes in rubeos hnt et rost⁹.
Sūt ecclā ibi papagalli diuersariū manericrū pulchritores
illis qui citra mare defertū ad nos. Ibi sūt galline nr̄is o
nimo dissimiles. Dia h̄ regio illa dissimilia regionib⁹ alijs
aues bestias et aromata et hoc ē q: calida est supra modū
bladū nullū hnt excepto riso. vñu de zucharo faciūt de vic
tualibus ceteris est ibi maxima copia. Alrologi et medici
sunt ibi multi. Nudi oēs abulat mares et feminine et oēs nigris
sunt veteranda tñ pulchro pāuo regunt et operū. Oēs m̄
cōiter luxuriosissimi. Consanguinici terciij gradus uxores
accipiunt et hoc protayndiā obseruatut.

De pūincia Comari

Capitulū xxxij.

Comari regio est yndie ubi videri nō pōt polus artic⁹
et stella q̄ dicit̄ tramontana nā ab insula yana visq; ad
locū istum videri oīno non potest. Si quis aut̄ intrat mare
iuxta comari p̄ trīginta miliaria unde videbit polū predi-
cūm et videtur esse supra mare ad vnius cubiti mensuram.
Ista regio est valde silvestris et habet animalia multa et
multū alijs dissimilia et specialis symcas sunt ibi symee m̄
te habentes effigiem hominū. Ibi sunt carri qui dicuntur
pauli valde diuersi ab alijs. Ibi sunt leones leoncie et leo
pardi in copia magna.

De regno bely

Capitulū xxxvij.

Post recessū acornary vñus occidentalē plagā p̄ milia
Pria. ccc. mēns regnum bely qđ h̄ regē p̄ prius et p̄ priu-

ydeoma. Incole illi⁹ regionis simulachra venerant⁹. **R**ex
ditissimus est babe⁹ magnos thesauros potens autem non est
in multitudo aut fortitudine gentis. **R**egio tamen adeo for⁹
est quod ab hostibus non poterit innandi. **I**n hac regione est
papiro zizibetis et aliisque nobiliu^m aromatum copia magna.
Similis aliqua transitu faciens inde per vitam a tempesta
te maris vel quacumque alia causa diuertitur ad aliquem huius per
vincie portu si casualiter et non intentione pura declinat ad illos
viri patrie illius quicquid reputatur ut naui accipiat vi-
lenter et dicunt vos volebatis ad aliam provinciam vel patriam
cum mercacionibus vestris ire sed deus noster et fortuna nostra
que optima est vos iunios directit ad nos ideo a vobis ac-
cipimus quod dominus noster et fortuna nostra miserunt no-
bis. **H**oc malum in tota provincia fit. **I**n hac regione multi
sunt leones et agrestes.

Dere regno melibar. **C**apitulū xxxvij

Most hoc puenit ad regnum melibet quod est in yndia ma-
giori ad occidentalem plagam et habet regem proprium et ydeo
magnum. Nullus alteri tributarius est rex populus regum
adorat simulachra. **I**n hoc regno videtur polus arietinus. i.e.
transitoria et videtur esse supra mare per duo brachia. **I**n hunc
regno et similiter in regno gezurath quod est iuxta cui sunt pi-
rate multi valde. **S**ingulis autem annis de duobus prefa-
tis regni 3 ingrediuntur in mare naues piratarum ultra centum et
ocas naues mercatorum transiuncium capiunt et predant ducunt
in mare secundum uxores et filios magnos et puos et tota estate
in mari sunt faciunt atque in mari marinag scalas ne naues transiuncum
cuius eorum naues possunt effugere. Scale vero hoc modo sunt per
transuersum illius marius regionis naues piratae elongatur
ab alia per miliaria quinq^{ue} itaque viginti naues centum miliaria
de mari spacio capiunt. **N**isi autem pirate viuis naues videtur
naue transiuncte cum igne et fumo alijs socijs collateralibus

annunciantet illi similiter alijs collateralibus faciūt et sic cō
currūt quot necessarij sūt et deprendāt cūcta q̄ regianis i na
vibus atq; in hunc modū nullus coꝝ manus p̄ euadere bo
mines quos capiūt in psonis nō ledūt f nanes et cūcta coꝝ
bona capientes ipsoꝝ vacuos in littore ponūt dicētes. T̄c
et rursū pcurat dirari forsitan cū alijs rebus p̄ nos transi
tū facietis et q̄ de nouo luctati fueritis iterū deseretis ad
nos. In hac regione ē mirabilis bñdancia pipis zinžibēt
et cucurbitaz nūcū yndie. Ibi fit optim⁹ et pulcherrim⁹
buchiranus vltra modū. De cimitatibus boꝝ regnū nō
scribo quia liber noster nimis p̄tenderet in longū

Deregio gozurath

Capitulū xxxv

Hiud regnū vicinū regno melibet d̄r gozurath ibi est
rex p̄pnius et p̄pniuſ ydeoma. Est at bñ ad plagā occi
dentalē de maiori yndia. In hoc regno apparet polus at
tic⁹ sup̄ mare ad altitudinem sex brachiorū. In bñ regno sūt
pirate maiores qui in mūdo sunt. N̄ ipi in mari capiunt
mercatores dant eis bibere tam redos cū aqua maris p̄p
ter qđ mercatores fluxū ventris paciūt. P̄tinuo hoc at idō
faciūt qđ mercatores vidētes piratas a lōge venientes p̄sue
uerūt lapides p̄ciosos et margaritas deglutire p̄būc igis
modū pirate hinc oia et nichil oīno possunt abscondere. In
hac regione ē copia eisdici pipis et zinžiberis. Sūt ecia ibi
arbores de quib⁹ bōbacū i copia magna colligunt. Arbor
tm̄ qđ p̄ducit bōbacū ascendit in altū cōir ad altitudinem sex
passuum et annis x. frēscificat post xx annos nichil. Bōbacū at
qđ i arbore p̄ducit usq; ad xij annos valet p̄ tela qđ xij vñ a
nis sup̄ valet p̄ cultris vñ dyploydib⁹ aut p̄ sumili ope. In
bñ regno copia maxiā ē optimi corij qđ ibi in nobilissic p̄ficiſ
et paraſ

Deregnis chanc cambaeth et semenach et resimacoron

Capitulū xxxvi

Post hoc pueris pīnare cbana cambacēb semenach et
resimacoron ad occidentalē plagā que pīdā noia sunt
regiorū in qīnb⁹ marcacōes sūt mariae viiiqđqzeni reg
norū regē habet ppriū et ppriū ydeom⁹ et sūt in yndia ma
iori nō sunt ibialia q̄ in iurō libro iudicaueri describenda.
De maiori ecia yndia nō scripsi nisi de tīris et regnis q̄ ma
riadiacent vel de insulis quibusdā q̄ in illo mari sūt labori
osū esset valde et adderet libro nostro plixitas numia

De duabus insulis in quartū vīa habitant viri sine mulie
ribus. In alia femme sine viris. **C**apitulū xxxvij.

Dura regnū resimacoron ad quinquaginta miliaria in
alto mari vīus meridiē sūt due insule ad xxx miliaria
sibi vicine. In una morant̄ viri sine mulieribus et vocat̄ i
lingua eoz insula masculina. In alia vero sūt femme sine
viris et vocat̄ insula feminina. H̄i qui has insulas ihabitāt
vīū sūt adiuicē et sūt xpiani. Mulieres nūq̄ vadūt ab i
sulas viroz. Viri autē vadunt ad insulas feminarū et cum
eis cōtūnūt tribus mensibus imorant̄. Habitāt autē quili
ber i domo sua cū uxore ppria. Postmodū ad masculinā
insulā revertāt̄ ubi alio annū tpe manet. Et inuenit̄ mulieres
filios masculinos secū tenent̄ usq; ad xiiij. annū postea mittū
tur ad p̄cē. Mulieres filios nutrīunt et quorūdā fructuū
sue insule curābūt. Viri at̄ sibi et filiis et uxoris de victu
p̄uident̄. Piscatores optimi sūt et pisces capiūt infinitos
quos receptos et siccōs negociatorib⁹ vendūt et lucra m̄g
na de hijs piscib⁹ faciūt et p se magnā copiā būt lacte car
nib⁹ piscib⁹ et riso vescūt. In B̄mariē ambrī copia m̄gna
et ibi cete multa et grādia capiūt. Viri insule illius regem
non būt sed Ep̄m̄ suū p dño recognoscūt. Sunt aut̄ sub
iecti ep̄o de scyrran et būt ppriū ydcoma.

De insula Scyrran. **C**apitulū xxxvij.

Insula autem Scyran immenſit ad meridiem post milia
ria quinquaginta post recessum a duabus insulis supra
dictis habitatores insule xpiani sunt et archiepm bnt. In
hac insula est copia magna ambri et sunt ibi de bobacio op
timi panni et pulcherrimi. Mercaciones ibi sunt multe et
specialiter piscium. Carnibꝫ piscibus lacte et riso vescuntur. Ha
bitatores insule bladum non habent aliquid prout rilus. Quos iudicant
buiant. Ad hanc insulam multi pirate deferunt ea quod danū in
mariet ibi oīa vendunt. Illi autē libenter ea emunt quod huius ydola
tris et sarracenis ablata et non xpianis. In hac insula multi
mercatores sunt inter xpianos illos. In nauis aliqua abi
sula Scyran descendereat quā incātatores renocare vel
lent quicunqꝫ pleno velo nām cū p̄spcto vento curvat faci
at arte dyabolica cū incātacionibꝫ suis optimū ventū nām
insurgere ita q̄ oportet eā nauē redire retrorsū.

De insula mandaygaster **C**apitulū xxxix.

Cum autē dñndit ab insula Scyran v̄sus meridiem post
miliaria mille immenſit insula mandaygaster quā de ma
joribꝫ et dicitoribus insulis mudi. Domine autē ab initio eius
in gyro miliaria quatuor milia. Habitatores insule sarraceni
sunt brutes legē inmerabilis machomerti. Regnō bnt s̄ q̄tu
or senioribus totū insule regnum est primis. In hac insula
plures elephantes sunt quā repūtūr in alia regione terrarū.
In uniuerso ecclā mudo non est tanta negotiatio denciuū ele
phantū sicut ē ibi et in insula zanzibar. In hac insula non cō
medunt carnes alienis cameloz quā immenerunt caselle p̄ce
teris carnibꝫ saniores. Est cni ibi cameloz tāta immu
bilis multitudo quā videt incredibile p̄ stupore iaudite m̄l
timidinis nisi proprio certātē imitu. In hac insula sunt ecclā m̄l
ta nemora sandaloz rubez de quibꝫ ibi sunt arbores mag
ne de quibus negotiaciones magne sunt. Sibi est ambri co
pia maxima quā in mari taytoeglie et cete grādia sc̄pe capi
k i

untur ex quibus ambi colliguntur. Ibi sunt leopodi et leoncini
et leones magni valde. Huius ibi ceteri dāmuli et capre ut in
titudine magna et venationes marinae bestiarum et volvuntur.
Aues autem regionis illius utriusque auib' diffiles sunt valde. Huius
eciam ibi aues multaz spētū quas oīno in multis regionib' nō
habemus. Ad hanc insulam ppter mercacōdem suam uanes
multe. Ad alias vero insulas ultra ad meridiē pueri e con-
cursu naūi nisi ad insulam zanzibar, ppter cursu velocissimum
aque mari. Vanes enim velociter currunt illuc sicut difficulta-
te nimia reuertuntur. Eadē enim naūi qd regno moabar ad
hanc insulam madaigastar venit in xx diebus vix de madaig-
astar ppter in tribus mensibus redire in moabar eo qd maris
illius rebemens cursus semper currunt ad meridiē et nūq ad
ptem aliam retrozū auerterunt fluxus ille.

De aubus maximis qd dñi Ruch Capitulū xl.

In insulis illis ad qd naues iuimissime vadunt ut dixi, pp-
ter velocissimum cursu appz cto anni tpe una spēs anni
mirabilis qd Ruch. Assimilat autem aquile i effigie corporis
miē magitudinis sunt. Asserunt qui videant eas qd penes ale-
vines xij passus i longitudine huius grossicies aut pennaz et cor-
pis aliis secundum proportionē debitā tate pénarū longitudini
correspondet. Est autem illa tate fortitudinis et virtutis qd una
ex b' moi auib' absqz alteri auxilio auis capit elephante
et i altū aere eleveret ibi dimittit ut cadat et frigat. Post
modū sup ei' cadavat dñs dñs et devorat carnes ei'. Ago autem
marcus qd hec audiuit pmo nartari putauit qd aues ille erat
griffones de quib' ferri qd pti anni et pti bestiarum similitudi-
nē habeat. Huius qui aues illas videtur afflatissime allere
bat qd nō huius in pte aliquo bestie longitudine sed duos solūmō pe-
des huius ut aues Magi' kaā rex Kublay ad insulas illas
nūcios misit ut quēdā eius nūciū qui ibi capti erat facerent
relaxari. Insup illis iposuit ut ei referte scirent i suo i dū

plage q̄ obscuritas nūcupat p eo q̄ sole ibi nō apparet p
maiori aī tpe ibi tñbrosus est acr i crepusculi modū. **S**ut
āt boīcs illi' regionis pulchri magni c corpulenti sūt pal
lidi valde. **R**egēn bñt neqz pñncipe cū' sūt dictioni sbieci
s in culto z morū boīcs sūt bestialit̄ viuētes. **T**antam vñg
b' mōi boib' sūt affines sepe r̄gionē illā i madūt et ipoz aia
lia et bona diripiūt militaqz ip̄is iseruit daphna. **Q**uod ppter
aeris caliginis ad p̄pha postmodū redire n̄ sciret c q̄s pullos
bñtes equitat carūqz pullos faciūt i introitu r̄gionis a cui
todib' detineri. **A**uqz capta i tribus p̄da ad regionē lucis
voluerint igredi equab' suis frena relaxates ipsas libere q̄
volunt ire pmittut. **E**que āt ibyates ad filios loca vbi eos
dimiserāt repetūt sessores suos quo r̄dire nō nouerat i du
cetes h' icole capiūt i copia magna et in clinis varios her
culinos et alia b' mōi aiālia bñtes pelles delicatas defecit
q̄ pelles ad lucis tr̄as finitimas vbi de eis faciūt luē magia

De pñncia Ruthenoz **C**apitulū I.

Ruthenoz vñ pñncia maxima ad polū articū sita est
rb' terre p̄pli xp̄iani sūt et sūt in ecclesiasticis officijs
ritu grecorū. **B**es sūt albi et pulchri valde flauos capillos
bñtes. **T**ributari sūt regis tartaroz cui' ad orientale pla
gā affines sūt de pellib' et in clinis fabellinoz vulpiū et
berculinoz et variouz copia maxima ibi c. **O**ulti sūt argē
timinere. **E**st āt r̄gio frigida sup modū et vñqz ad mare oc
camū p̄tendit. **I**n mari illo mulle qdā sūt in quib' nasci
tur et capiūt girtalchi et herodij seu falcones peregrini ut
copia magna qui possumodū ad regiones diversas et pñ
cias defecutur.

ExPLICIT liber dñi marci de venecijs **D**eo gracias

Of the MARCO POLO
ITINERARIUM

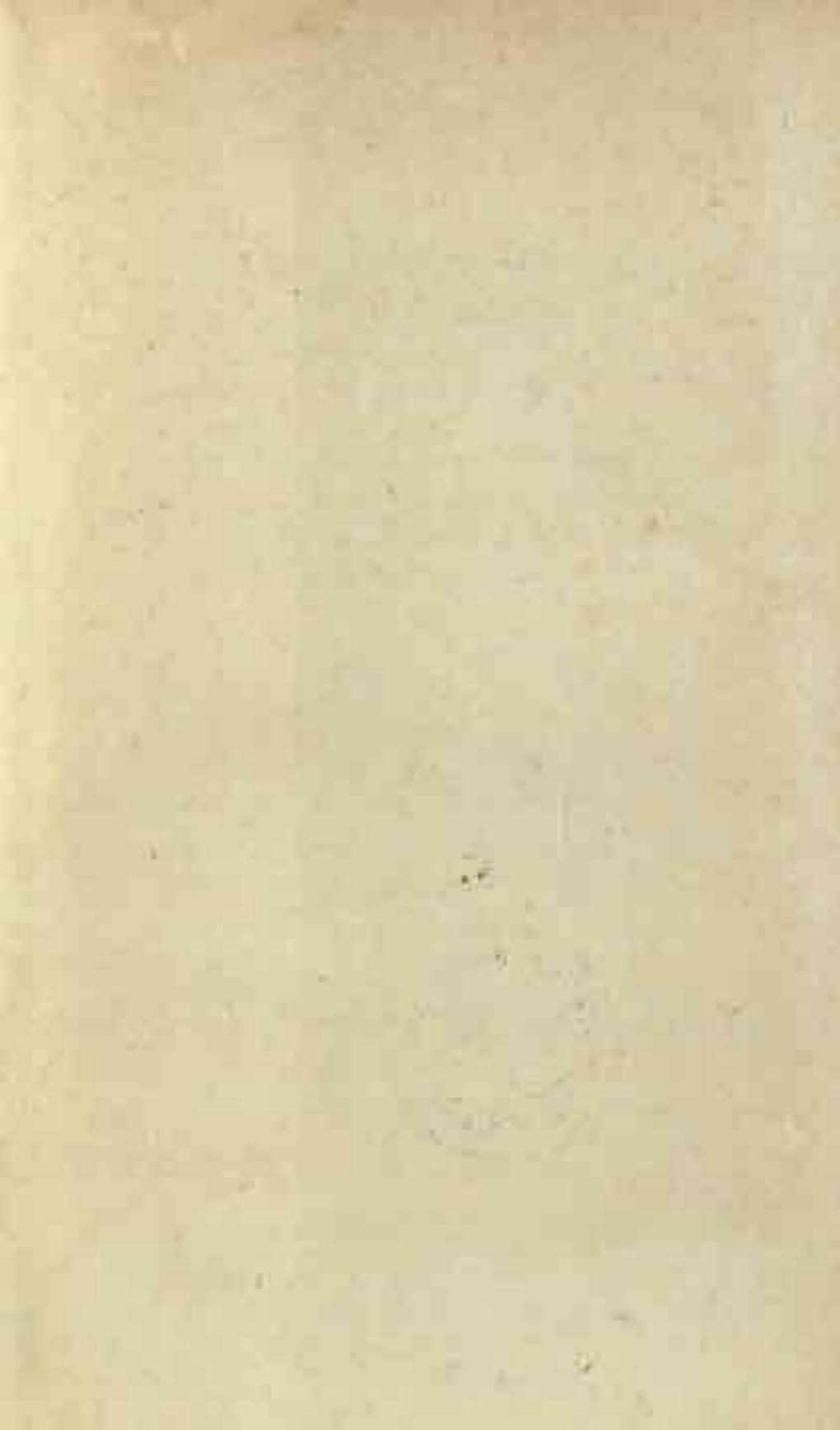
Antverpiae, 1485.

Eight hundred copies only have been
reproduced in phototype from the original
edition in possession of THE TOYO BUNKO
(Oriental Library), by the National Diet
Library, Tokyo, Japan.

Collotype work by the Otsuka Kogeisha
Ltd., Tokyo. November, MCMXLIX.

№ 386

✓

910

India & Travels

Marco Polo's Travels

India & Travels

CATALOGUED.

6

Central Archaeological Library,
NEW DELHI- 9713

Call No. 910.4
Mar/Iwa

Author— Marco Polo

Title— Manuscripts and pri-
inted editions of

Marco Polo's travels

Borrower No. Date of Issue Date of Return

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.